

NOVO MESTO – Jutri se bodo atletski delavci pogovarjali o letošnjih prireditvah, poleg tega pa bodo podelili plakete ob 50-letnici atletike v Jugoslaviji.

SEVNICA – Včeraj se je sestel izvršni odbor občinske konference SZDL. Ocenjeval je ureničevanje dokumenta SZDL danes in izhodišča za evidentiranje kandidatov za volitve v predstavniške organe.

KOČEVJE – Franc Šetinc, urednik „Komunist“, bo jutri predaval komunistom o samoupravnih socialističnih ideologiji in njeni funkciji v družbi.

VREME

Nad večjim delom Evrope je področje nizkega zračnega pritiska. Frontalni valovi potujejo iznad Atlantika preko zahodne Evrope in dovajajo z jugozahodnimi vetrovi nad Alpe hladnejši in vlažen zrak.

Izglede vremena za nedeljo: nestavno in hladno s padavinami, pretežno kot plohe ali nevihte.

ZAČENJA SE SEZONA TEKMOVANJ – Med drugim so na spomladansko sonce prišli tudi kolesarji, ki se pripravljajo na tekmovanje „Kaj veš o prometu“. V Kočevju (na sliki) so imeli že srečanje drugega kola, kjer se je pomerilo 34 učencev iz Kočevja in vasi Fara. Najboljša sta bila Roman Gašparac in Ivan Draškovič, oba iz Kočevja. Fotografija tedna – nagrada 100 dinarjev. (Foto: F. Brus)

Kočevje: preplah zaradi koz ni potreben!

Delavec, ki se je vrnil s Kosova, ni okužen, je ponovno cepljen, ni izoliran, vendar bo še do sobote pod stalno zdravniško kontrolo

„Iz Kosova, prav iz Djakovice, kjer jih je največ umrlo za črnimi kozami, je prišel neki delavec kočevskega ZIDARJA mimo vseh zapor v Kočevje. Pa niti cepljen ni bil! Le kako je to mogoče?“

Take govornice so se razširile že pretekli četrtek, 6. aprila, po Kočevju.

Direktorja Zdravstvenega doma dr. Milana Čilenška smo zaprosili, naj nam pove, kakšna je resnica.

„Za prebivalstvo ni niti najmanjše nevarnosti, zato ni potreben noben preplah,“ je bil odgovor. „V četrtek je res prišel v Kočevje iz tistega ob-

močja neki delavec, vendar ne iz okuženih vasi. Doma na Kosovu je bil cepljen, vendar je bila reakcija bolj slaba, zato smo ga takoj po prihodu v Kočevje ponovno cepili.

Ni nobenih dokazov, da bi bil ta delavec doma v stiku z bolniki ali v stiku s tistimi občani, ki so bili v stiku z bolnikom, zbolelim za črnimi kozami. Zato tudi ni nobene potrebe niti zakonskih možnosti, da bi ga osamili (izolirali).

Stanuje v samskem bloku ZIDARJA, mi pa ga vsak dan kontroliramo. Pod našo kontrolo bo še najmanj do 15. aprila.

Dokler bolnik ne zbolí, ne dobi vročine, do takrat ne more nobene okužiti. Če bomo kaj takega pri njem opazili, ga bomo takoj, se pravi dovolj zgodaj, osamili.

Ponovno pa poudarjam, da ni niti najmanjše nevarnosti za prebivalstvo.“

J. PRIMC

NOVO IZ NOVOTEKSA:

Strešniki

Opekarno bodo tekstilci s svojim denarjem postavili pri Dobruški vasi

Ob avtomobilski cesti pri Dobruški vasi bo začela te dni rasti Novoteksova opekarna, v kateri bodo izdelali 20 do 30.000 strešnikov na dan. V začetku bo v njej delalo 50 ljudi, kasneje pa okoli 120. Poskusna proizvodnja naj bi stekla že 1. avgusta.

Nov industrijski opekarski obrat bodo novomeški tekstilci zgradili s svojim denarjem, le za zunanjo opremo so zaprosili za kredit pri Jugobanki. Buldožerji Pionirja, ki jim je Novoteks zaupal to gradnjo, bodo zabrnili ta teden.

Inž. Franc Kovačič je povedal, da so se za opekarno pri Dobruški vasi odločili iz dveh razlogov: prvič, ker ugotavljajo, da kikiška tovarna prešabotno sega s svojimi izdelki na sever države, kjer je zlasti zadnja leta burna gradnja stanovanj, drugič pa zato, ker bo imela nova opekarna surovine (gline) v neposredni okolici.

Trg, kamor bodo šli Novoteksovi strešniki, je že zdaj znan: to je severna Hrvaška z Zagrebom in Slovenija.

Kancler Brandt Vinici

Generalni konzul Zvezne republike Nemčije g. Kurt Laqueur predal pismo klubu OZN

11. aprila je viniško šolo in tamkajšnji klub OZN obiskal generalni konzul ZRN iz Zagreba s soprogo in sinom ter na veliko veselje mladih članov kluba OZN prinesel odgovor kanclerja Williija Brandta na pismo v akciji „Pridružite se nam“.

Goste so v šoli prisrčno sprejeli. Člani kluba OZN z ravnateljem

Antonom Troho so meu razgovorom, ki so mu prisostvovali tudi predstavniki občinskega družbenopolitičnega življenja, seznanili g. konzula s svojo dejavnostjo, obenem pa so zastavili vrsto vprašanj, na katere je ljubezno odgovoril.

(Nadaljevanje na 6. str.)

NOVINARSTVO DANES Proti pritiskom

Ob občnem zboru DNS

Petkov izredni občni zbor Društva novinarjev Slovenije je potrdil, da je slovensko novinarstvo v glavnem na dobri poti in da se mu ni treba posipati s pepelom zdaj, ko družba njegovo delo vrednoti bolj kritično kot kdaj prej.

Še več. Naše novinarstvo postaja pomemben družbeni dejavnik, ki samostojno, svobodno in odgovorno, ob tem pa angažirano sodeluje pri oblikovanju naprednejše družbe. Z njegovim delovanjem lahko celo merimo stopnjo demokratizacije. Novinarsko pisanje je družbeno-politično delo, v katerem njegovi tvorci samostojno, kritično in celovito obravnavajo družbene probleme. Kolikor več je v tem delu svobode, toliko več je tudi odgovornosti.

Občni zbor je tudi jasno pokazal, da v naši družbi še ostajajo sile, ki jim takšno delovanje ni všeč in ki se jim toži po starih časih, ko je bilo novinarstvo dekla politike, ne pa politika sama, kot je dejal predsednik DNS Slavko Beznik. Največ pritiskov in nerazumevanja za sodobno vlogo novinarstva je v lokalnih razmerah, kar občutimo in seveda odločno, javno zavračamo tudi v našem glasilu. Ob tem si prizadevamo, da bi ustvarjali resnično napreden list, odprt za mnenja drugih; ter usposobljen, da bi kar najbolje opravljal svoje poslanstvo v naši pokrajini. Zavedamo se tudi naših subjektivnih slabosti in spodsrljajev.

V sodobnem družbenem življenju, katerega bistvena značilnost je socialistični samoupravljaljski odnos, se od novinarstva še posebno veliko pričakuje. Zato občni zbor ni mogel mimo neurejenega materialnega pomena listov, predvsem pokrajinskih, in je opozoril na položaj politično-informativnega tiska. Pravica do obveščenoosti je zagotovljena z ustavo, zato družbi ne more biti vseeno, kako se ta pravica uresničuje.

M. L.

Skoraj uro in pol so si člani kitajske trgovinske delegacije ogledovali prejšnje in najnovije obrate novomeške tovarne zdravil v Ločni. Na sliki (od desne proti levi): mr. Miloš Kovačič, komercialni direktor Krke, vodja delegacije Soum Kej Čang, poleg njega Lej Sen Ven, predstavnica korporacije za tekstil, in v ozadju drugi kitajski gostje ter generalni direktor Krke mr. Boris Andrijanič. (Foto: Ivan Zoran)

KITAJSKA TRGOVINSKA DELEGACIJA OBISKALA KRKO

Polne beležke za daljni Peking

Gostje so z zanimanjem sledili magistru Petru Jermanu, ko jim je prejšnji četrtek razkazoval Krkine obrate v Ločni – Med ogledom se je pridružil tudi Leopold Krese, predsednik republiške gospodarske zbornice

Kitajci se posebej zanimajo za novi Krkin preparat proti raku, hkrati pa so potencialni kupci tudi za druge izdelke novomeške tovarne zdravil. To so prejšnji četrtek po ogledu Krkinih farmacevtskih obratov v Ločni povedali člani kitajske trgovinske delegacije, ki jo je vodil Soum Kej Čang, namestnik general-

nega direktorja izvožno-uvozne korporacije za naravne in živilske proizvode v Pekingu.

Šest članov kitajske delegacije je lopotovalo v Krko natanko ob napovedanem času. Generalni direktor mr. Boris Andrijanič jim je najprej za kratko predstavil Krko in njeno mesto v novomeškem in slovenskem gospodarstvu, nato pa so si gostje ogledali obrate, med drugim novo farmacevtsko in visokomolekularno skladišče. Med ogledom jih je vodil mr. Peter Jerman.

Gostom se je v Krki pridružil tudi Leopold Krese, predsednik republiške gospodarske zbornice, ki je nato sodeloval v zaključnih pogovih v Krkini strokovni knjižnici in na Otočcu, kjer se je kitajska delegacija poslovila od slovenskih gospodarstvenikov.

Kitajci v Kovinarski

Tovarno industrijske opreme in konstrukcij Kovinarsko iz Krškega so 4. aprila obiskali štiri člani kitajske trgovinske delegacije. Gostom so predstavili vse tri proizvodne programe in jim razkazali tovarno. Gostje

posebej zanimali za opremo asfaltnih baz, ki jih izdeluje Kovinarska po nemški licenci. Predlagali so, naj podjetje posreduje prospekte njihovemu ministru za zunanjo trgovino, ker so prepričani, da bo njihova dežela prej ali slej navezala trgovinske stike s slovensko industrijo. Prvi koraki so bili napravljeni z medsebojnim spoznavanjem in vrata za poslovne stike so odprta.

J. TEPPEY

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Ugrabitelj, ki je konec minulega tedna ugrabil boeing 727 in zahteval pol milijona dolarjev ter padalo, s katerim je kasneje skočil iz letala med poletom, je bil srečen lastnik zajetnega šopa bankovcev samo nekaj ur. Policija ga je namreč kmalu prišla - pa ne zato, ker bi začel delovati radijski oddajnik, ki so ga policaji podtaknili v padalo, marveč zato, ker ga je izdal so sed - policaj, s katerim sta se prej večkrat pogovarjala o takih podvigih... ne zaupaj nikomur...

V Parizu pa so imeli predvčerajšnjim prav tako nenavadno zmedo: gangsterja, ki sta stala v sodni dvorani pred sodnikom, sta se nenadoma osvobodila lisic. Z revolverjem, ki ga je v dvorano prinesla žena enega izmed njiju, sta nato prisilila sodnika, da se odpeljal z njimi v avtomobilu, ki ga je morala policija dostaviti pred vrata sodne palače. Toda gangsterja sta pozabila, da je tudi policija zvrta: v avto so namreč vgradili radijsko oddajno postajo, ki je ves čas, ko so gangsterji bežali, oddajala signale, da so lahko na policiji natančno vedeli, kje se vozijo... napredek tehnike pomaga tudi policiji...

Da pa ne bo cel današnji mozaik posvečen samo nenavadnim gangsterskim zgodbicam, povejmo še to, da so v Veliki Britaniji minuli teden pokazali na neki razstavi strojni pobiralec krompirja, s katerim je moč v zelo kratkem času „otrebti“ veliko njivo. To bo, trdijo, še bolj zmehanižiralo dela na poljih v Veliki Britaniji, kjer že sedaj poberejo krompir na več kot polovici vseh površin s stroji... konec pravljice o neumnem kmetu in debelem krompirju...

V Moskvi pa imajo še vedno težave s Solženicinom, slovitim sovjetskim pisateljem, ki je dobil Nobelovo nagrado za književnost. Sovjetske oblasti so namreč odklonile izdajo vize stalnemu tajniku švedske akademije, ki bi naj prišel v Moskvo in izročil nagrado pisatelju. Kot je znano, so nagrado sicer Solženicinu dodelili, niso pa mu jo izročili, ker ni prišel na slovesnost v Stockholm... tako čakata Solženicini in nagrada na boljše (vedrejšje) čase...

Z ironijo so si nekatera novinarska peresa pri nas upravičeno privoščila pripombe, da kaže v zadnjem času ob novih zakonih vedno sprejeti še zakone, ki bodo zagotovili njihovo uresničevanje v praksi. Čeprav je termin že pravniško nesprejemljiv, moramo reči, da tudi v praksi „zakon za uresničevanje zakona“ ni mogoč. Mogoča je zakonitost in spoštovanje te zakonitosti. To družba zagotavlja z ustreznimi sankcijami - kazenskimi, ekonomskimi, političnimi in moralnimi.

Sicer upravičeni ironični prizvok navedene sugestije pa ljudi kaj hitro odvme od razmišljanja o jedru zadeve - kaj v praksi izigravanje zakonitosti pomeni. Pojem spoštovanje moramo razširiti še na druga področja: na družbene dogovore, samoupravne sporazume, sklepe najpomembnejših teles družbenopolitičnih skupnosti in političnih organizacij itd. Morda še pogosteje kot pri zakonitosti smo tu priča nespoštovanju dogovorjenih stališč. Posledic se morda ob posameznih primerih ne zavedamo, v celoti pa močno škodujejo našemu družbeno-ekonomskemu razvoju in zavirajo našo pot k zastavljenim ciljem.

Lahko bi izbrali marsikateri pomembnejši družbenopolitični sestanek na raznih ravneh, od jugoslovanske do občinske, in ugotovili, da so besede razpravljajcev na njem izzvenele kot uglašena celota. Razlike so bile glede poti in načinov delovanja, toliko da se je barvitost zbora dejansko opazila, sklepi pa so se zlili v harmoničen zaključek. Komaj so se ti razpravljajci lotili konkretnega dela za uresničevanje sklepov, so njihovi glasovi zazveneli močno neskladno. Vzemimo novejši primer na najvišji, zvezni ravni. Ob vsem poudarjanju, da mora vsakdo gospodariti v okviru razpoložljivih finančnih sredstev in da mora vsakdo pač najprej poravnati svoje obveznosti, preden bo financiral nove lastne potrebe, številne družbenopolitične skupnosti sploh niso prijavile službi družbenega knjigovodstva svojih dolgov gospodarstvu. Mednje se je vrstila z delom svojih obveznosti tudi federacija in šele čez čas smo bili obveščeni, da sta se „izgubljeni“ dobri dve novi milijardi obveznosti federacije le našli. Morda bo kdo dejal: „Saj je vseeno, če se spisek teh obveznosti sploh prijavi ali ne! Denarja tako ali tako ni!“ Resnica je drugačna. Denarja res manjka, vendar tisto, kar ga je, naj najprej vsakdo porabi za to, da bomo imeli med seboj čiste račune, potem šele naj ima pravico porabljati denar za svoje potrebe, ki so, razumljivo, iz dneva v dan večje.

Primer, ki smo ga omenili, kaže naravnost najbolj perečo točko naše gospodarske nestabilnosti: nelikvidnost in vse širšo in vse bolj zamotano medsebojno zadolženost, ki je nikakor ne moremo presekat. V resnici pa gre za širšo zadevo, za nedopustno in družbeno nesprejemljivo neupoštevanje najbolj svežih predpisov, sprejetih na podlagi najpomembnejših družbenih stališč. Škoda, ki jo zaradi tega trpi naš družbeno-ekonomski razvoj, je neizra-

Približno tisoč kilometrov južno od Teherana, glavnega mesta Irana, se je silovito stresla zemlja. Potrebno je terjal po še nepopolnih podatkih več tisoč žrtev (nekatera poročila so celo navajala številko 15.000) in prizadejal velikansko materialno škodo. Ogroženih je okoli 20.000 ljudi, ki jim je vlada takoj poslala najnujnejšo pomoč. Zaradi izredno slabih komunikacij še niso znane vse podrobnosti, prav tako pa ne obseg škode. Vojska in letalstvo pomagata pri reševanju, vodja vseh reševalnih akcij pa je brat iranskega vladarja. Na sliki: del porušenega mesta v Iranu.

TELEGRAMI

MOSKVA - Predsednik sovjetske vlade Aleksej Kosigin je zaključil večdnevni uradni obisk v Iraku in se vrnil v Moskvo.

MONTEVIDEO - Urugvajski pezos so včeraj devalvirali za 4,6 %.

BANGKOK - Siamska vlada je poslala nove okrepitve na mejo z Laosom. Oblasti izražajo bojazen, da ne bi enote osvobodilnega gibanja Patet Laa v okviru splošne ofenzive prešle v napad.

PARIZ - Voditelj kurdске manjšine v Iraku Mustafa Barzani je napovedal možnost obnovitve boja z bagdadsko vlado, ker ni storila ničesar za rešitev kurdске vprašanja. Vlada je marca 1970 obljubila Kurdom notranjo avtonomijo.

LA PAZ - Skupina 30 sovjetskih diplomatov in uslužbencev veleposlanstva v Boliviji je odpotovala z letalom iz La Paza v Moskvo. Odšli so na zahtevo vlade polkovnika Banzerja.

PARIZ - Zaradi stavke administrativnega in tehničnega osebja francoske televizije so bili zasloni TV aparatov v Franciji sinoči že drugič zapored temni. Stavkajoči zahtevajo zvišanje plač in boljše delovne pogoje.

BEOGRAD - Zvezni sekretar za finance Janko Smole se je sinoči vrnil iz Caracasa, kjer je sodeloval na zasedanju skupine za monetarna vprašanja „skupine 77“ držav v razvoju.

LONDONDERRY - V nekem parku v Londonderryju je eksplodirala bomba in ubila enega britanskega vojaka, drugega pa hudo ranila.

tedenski zunanjepolitični pregled

Napadi sil osvobodilne fronte Južnega Vietnama niso popustili niti po dobrem tednu. Ofenziva se nadaljuje in po vsem videzu še krepi. To velja tako za silovitost napadov kot za obseg področij, ki so ogrožena. Ena izmed značilnosti je tudi precej množična uporaba tankov in topništva - oboje sovjetskega izvora. Osvobodilne sile so doslej v Južnem Vietnamu uporabile tanke le nekajkrat in vsakič v zelo omejenem obsegu, v najnovejši ofenzivi pa jih uporabljajo v precejšnjem številu in na razmeroma širokih področjih. To velja še toliko bolj za topništvo, med katerim omenjajo tudi izredno velike topove ter rakete. Druga značilnost, na katero velja opozoriti, je dejstvo, da se Američani doslej niso vmešali s svojimi pehotnimi enotami in so omejili podporo saigonski armadi samo na izredno okrepljeno delovanje letalstva in mornarice. Medtem ko se načrtovani umik ameriške vojske iz Vietnama nadaljuje (trenutno je tam le še okoli 90.000 Američanov, do prvega maja se bo to število zmanjšalo na 69.000 in kasneje še bolj. Pričakujejo, da jih bo do novembra, ko bodo v Združenih državah Amerike predsedniške volitve, samo še nekaj tisoč), pa prihajajo na tamkajšnja letališča nove eskadrilje letal. Očitno je, da kanijo Američani s svojim letalstvom zlomiti napade osvobodilnih sil. Koliko bodo v tem uspele, je zelo dvomljivo. Če bi Američani med drugo svetovno vojno tako hudo bombardirali Nemčijo, kot to počnejo sedaj v Vietnamu, bi bila na nemških tleh zmeda neprimerno večja kot je v Vietnamu. Dejstvo je namreč, da bombardiranje veliko bolj prizadene razvito deželo kot pa nerazvito. Ceste, mostovi, železniške proge in drugi objekti tako imenovane infrastrukture, se pravi naprav in zgradb, ki služijo širokim potrebam, so veliko bolj ranljivi, če so široko razporejeni - kot je to, denimo bilo v Nemčiji - kot pa v razmeroma skromno opremljenem Vietnamu. Toliko zgolj ob rob letalskih prizadevanjem Američanov, ki so jim prišle na pomoč tudi (obstreljevanje!) enote njihove vojne mornarice. Boji se v Vietnamu torej nadaljuje, pri čemer se pritisk napadajočih enot osvobodilne vojske krepi.

Na bližnjem vzhodu pa je medtem Egipt pretrgal diplomatske odnose z Jordanijo. Novico o tem je sporočil egiptovski predsednik Sadat v Kairu na zasedanju Palestinskega nacionalnega kongresa, ki je trajal pet dni. To je vsekakor odgovor na načrt jordanskega kralja Huseina o Združenju arabski kraljevini precej podpore in simpatij. Predsednik izvršnega sveta Djemal Bijedić je na povabilo avstrijskega kanclerja odpotoval v Avstrijo. Od uradni obisk v Avstrijo. Od tega srečanja lahko pričakujemo nadaljnjo krepitev medsebojnega sodelovanja, ki velja že sedaj za dobro. Več o tem obisku bomo poročali prihodnjic.

Ofenziva se nadaljuje

je pretrgal diplomatske stike s kraljem Huseinom, je za to izbral primeren trenutek: trenutek, ko je imela njegova izjava kar največji odmev. Toda vprašanje je, če bodo plamenec besede, izrečene na palestinskem nacionalnem kongresu v Kairu, potegnile za seboj tudi ustrezna dejanja. Vse prevečkrat smo imeli doslej priložnost poslušati ostre besede in pri tem občutiti odsotnost dejanj. Če je bila bojna sekira med nami in drugimi sploh kdaj zapanila, je sedaj dokončno odkopana, toda vprašanje je, kaj bo to tudi v praksi pomenilo. Egiptčani, in z njimi nekateri drugi arabski narodi (predvsem s svojimi voditelji), sicer že dolgo govorijo o tem, kako je treba naposled urediti palestinsko vprašanje in dokončno obracunati z Izraelci, vendar iz vsega tega vsaj doslej ni bilo veliko. Tako je egiptovski predsednik Sadat lani velikokrat v svojih govornih poudarjal, da bo leto 1971 „odločilno“... toda zgodilo se ni nič. Zato niso tako zelo v manjšini tisti, ki menijo, da je najnovejša Sadatova poteza bolj ali manj preračunana samo na pomiritev vročekrvnežev v arabskih vrstah (denimo najbolj zagnanih med njimi - kairskih študentov) in manj na resno in odločilno konfrontacijo z Huseinovo Jordanijo ali Izraelom. Kralj Husein najbrž ni bil pretirano presenečen, ko je zvedel, da se osamitev njegove države v arabskem svetu nadaljuje in celo krepi. Trenutno je še vedno v zvezi s tujimi državami Amerike, kjer uživa njegov načrt o Združenju arabski kraljevini precej podpore in simpatij.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Vprašanja sedanjih GOSPODARSKIH GIBANJ so pač nenehno v ospredju naše pozornosti - toliko bolj, ker je osrednja naloga vseh naših družbenih organov na vseh ravneh, da bi ta gibanja slednjič umirili ter jih spravili v tiste okvire, kot smo si jih začrtali v programu naše GOSPODARSKE POLITIKE. Sredi prejšnjega tedna (minulo sredo) je o tem tekla beseda na tiskovni konferenci, ki jo je sklical predsednik republiške gospodarske zbornice Leopold Krese. V oceni tekočih gospodarskih gibanj v Sloveniji žal ni posebno dobrih znamenj; pogoji poslovanja so se poslabšali skoraj v vseh naših večjih podjetjih in čeprav naša industrijska proizvodnja poteka še kar v redu ter je konjunktura za njene izdelke na tujem trgu dokaj ugodna, postaja slovensko gospodarstvo - kar je zelo kritična ugotovitev - vse manj sposobno za NASTOPE NA TUJIH TRGIH. Tudi tisto prednost, ki smo si jo pridobili v minulih letih, bodo slovenska podjetja v takšnih razmerah komaj še lahko ohranila. Ni prav, je to stanje ocenil Leopold Krese, ko obravnavamo hkrati INVESTICIJSKA VLAGANJA v nove objekte ter v novo proizvodnjo. Slovenija bi morala - kar zadeva slednje investicije - celo več vlagati kot dolej in bi morala misliti predvsem tudi na jutrišnji dan. Naše gospodarstvo je močno odprto navzven ter nas zategadelj ne sme motiti tolikšna navezanost na uvoz, posebno kar zadeva uvoz REPRODUKCIJSKEGA MATERIALA in tudi OPREME. Morali bi „veljavljati načelo večje sprostitev uvoza, pa hkrati tudi večjega spodbujanja izvoza. Na tej tiskovni konferenci (na gospodarski zbornici) je bilo kajpak tudi govora o nedavnem odstopu Ivana Atelška, generalnega direktorja „Gorenja“, saj je ta odstop (in napovedani drugi odstop) vzbudil precej razglabljanj o vzrokih za to. Na gospodarski zbornici so glede tega kot temeljni vzrok omenjali NEODGOVORNOST pri spre-

manju pomembnih odločitev na ravni države, pa NERED na področju poslovanja (ki ovira dejavnost podjetij) in slednjič je bilo celo govora o očitnih DISKRIMINACIJAH, ki naj bi „Gorenju“ nastavile nož na vrat. Povsem drugo oceno glede tega pa so (minuli četrtek) izrekli na seji sekretariata CK ZKS - na tej seji so sicer predvsem obrav-

Pereča gospodarska vprašanja

navali poročilo o delu ZKS po 21. seji predsedstva ZKJ - ko je Vlado Janžič posebej poudaril, da moramo posvečati več pozornosti družbeno-ekonomskim vidikom aktualnih odnosov ter vprašanju URESNIČEVANJA USTAVNIH AMANDMAJEV. Čeprav imajo ustavne spremembe vso podporo delavcev, je dejal Vlado Janžič, se odpora proti njim, žal, pojavljajo v odločenem delu naše vodilne strukture - kar dobiva svoj odmev tudi v ODSTOPIH nekaterih direktorjev. Ekonomski problemi so potemtakem poglavito POLITIČNO VPRAŠANJE sedanjega trenutka. Enako kritično je spregovoril tudi sekretar CK ZKS Andrej Marinc, ki je dejal, da je vprašanje, če so v sedanjih okoliščinah odstopi direktorjev sploh umestni. Prejšnji teden (v sredo) je zvezni izvršni svet sprejel spremembe odloka, ki določa pogoje, pod katerimi lahko naši državljudi prinašajo s seboj določene predmete iz inozemstva. S tem so sprejete precejšnje OLAJŠAVE ZA UVOZ KMETIJSKIH STROJEV,

saj je ZIS predpisal ugodnejše pogoje za uvoz lahke kmetijske mehanizacije in raznega orodja, ki ga naši državljudi uporabljajo pri zasebnem delu. Po novih določilih se namreč povečuje CARINSKA OSNOVA (torej dovoljena uvozna vrednost teh predmetov) od dosedanjih 25 tisoč na 50 tisoč dinarjev. Zvezna direkcija za rezerve prehranbenih izdelkov se je sedaj lotila posebne akcije, s katero skuša vplivati na stabilizacijo naše KMETIJSKE PROIZVODNJE ter seveda tudi na tržne razmere. Kot so povedali prejšnji teden, sklepa ta direkcija širše dogovore (s kmetijskimi proizvajalci) za proizvodnjo in odkup 100.000 pitanih telet in za 500.000 ton koruze, za kar ima že tudi zagotovljenih približno 430 milijonov dinarjev. Glede proizvodnje in odkupa pitanih telet po polni tržni ceni se je zvezna direkcija menda že dogovorila z zvinorejci po vsej državi; v Sloveniji se je dogovorila za rejo (in odkup) 6.500 pitanih telet, na Hrvaškem za 29.000 telet, v Srbiji in avtonomnih pokrajinah za 56.000 telet itd. Potemtakem utegnemo pokriti sredi turistične sezone potrebe po mesu in ne bo nikakršne potrebe, da bi ga prav tedaj morali še uvažati. Na tokratnem zasedanju republiške skupščine (ta ponedeljek) so po hitrem postopku sprejeli zakon o ustanovitvi Narodne banke Slovenije - saj bo po novih ustavnih določilih imela svojo narodno banko vsaka republika. ZA GUVERNERJA Narodne banke Slovenije je bil imenovan poslanec zbora narodov zvezne skupščine Svetlo Kobal, ki se bo takoj enakopravno vključil v delo sveta guvernerjev Narodne banke Jugoslavije. Hkrati so ob tem v republiški skupščini sprejeli tudi zakon, po katerem JAMČI ZA HRANILNE VLOGE republika, pa potemtakem ni skrbni, da bi bila varnost hranilnih vlog kaj omajana (čeprav je, kot je znano, po ustavnih spremembah zanje prenehala jamčiti federacija).

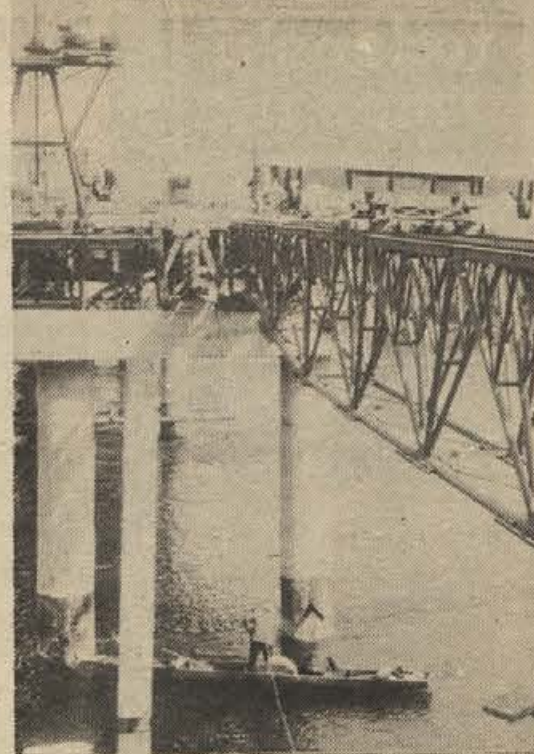
Z zanimanjem so si člani kitajske trgovinske delegacije prejšnji četrtek ogledovali notranjostino Krkinih prostorov v Ločni. Lej Šen Ven, edina ženska v delegaciji, je med drugim rekla, da bi Kitajci kupili tudi Krkine kontracepcijske tablete, ko bo čas za to (Foto: I. Zoran)

Delavci novomeškega cestnega podjetja so v pretežni meri že „zacementirali rane“, ki jih je na naših asfaltnih cestah napravila letošnja zima. Te dni opravljajo celo nekatera bolj zahtevna dela, saj jih čas tako ne lovi. Na sliki: urejevanje ceste pri Cikavi. (Foto: S. Dokl)

Minuli teden so člani foto-kino kluba iz kočevske osnovne šole v okolici planinske kočje pri Jelesovem studencu posneli zadnje kadre filma „Raziskovalci“, s katerimi bodo sodelovali na 8. republiškem srečanju kinoamaterjev v Izoli, 10. in 11. junija. (Foto: F. Brus)

Novi most čez Savo v Brežicah je že spojil oba bregova reke, delavci Cestnega podjetja Novo mesto pa hitijo, da bodo do 1. junija dokončani tudi cestni priključki. Podjetje bo asfaltiralo 13 tisoč kv. metrov trase in drugih površin. (Foto: Jožica Teppey)

Odstotki

Zvezni zavod za statistiko je objavil podatke, da so se v prvem četrtletju letos cene dvignile za 1,3 odstotka, vendar je po mnenju nekaterih strokovnjakov neresničen. Prof. Aleksander Bajt, naš znani ekonomist, trdi, da kupujemo danes za 11,5 odstotka dražje kot pred štirimi meseci.

Sabljanje o indeksih oziroma dvigu v odstotkih je podobno donkihotskemu boju. Ljudem je pač vseeno, kako je z odstotki, ko pa v trgovini vsak dan ugotavljajo: zdaj se podraži to, zdaj ono. Navadno tisto, za kar najodločneje trdijo, da se ne bo podražilo!

Sejmišča

BREŽICE: V soboto so na sejem pripeljali 633 mlajših in 21 starejših prašičev. Vsega skupaj so prodali 463 živali: za mlajše so zahtevali od 18 dinarjev za kilogram žive teže, za starejše pa od 9,50 dinarjev za kilogram žive teže.

NOVO MESTO: Na ponedeljkovem sejmu je bilo naprodaj 398 prašičev, pretežno od 6 do 12 tednov starosti. Kupca je zamenjalo 341 pujskov, kupci pa so morali odšteti za mlajše od 240 do 300 dinarjev, za starejše pa od 310 do 450 dinarjev. Promet je bil srednje živahen, kupci pa so prišli zvečine iz grosupeljske in trebanjske občine.

Boris Kidrič bi, če bi še živel, te dni slavil 60-letnico rojstva. Človek neizmerne duha in neuklonljive volje bi bil še kako potreben za reševanje naših današnjih problemov.

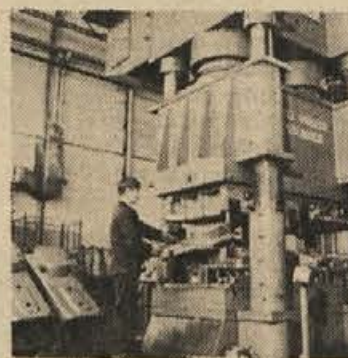
Simboličen je njegov spomenik v Ljubljani: nadnaravno velik, izklesanih potez, z obrazom, prazrtim naprej, z rokama podprtima v bok. V simboliki je

resničnost: Boris Kidrič, revolucionar in mislec, je sodil med tiste redke ljudi, med genije tako rekoč, ki se s svojimi mislimi in dejanji povzpnejo nad čas, v katerem živijo.

Boris Kidrič je bil že kot dvajsetletnik obnavljalec pretrganih vezi med ostanki raztrgane partijske organizacije in komunističnega gibanja na Slovenskem sploh. Samo izjemen duh je zmogel tako delo. Odveč bi bilo naštevati, da je bil prvi predsednik slovenske vlade, graditelj novih konceptov razvoja Slovenije, v Beogradu minister za industrijo, predsednik planske komisije in predsednik sveta za gospodarstvo zvezne vlade.

Zal se je prav pri ljubljanskem revolucionarju in mislecu uresničilo staro reklo modreca: „Mlad umre, kogar bogovi ljubijo!“ Njegova smrt je zato pretresla vso Jugoslavijo. Kajti Boris Kidrič je bil človek s širokim znanjem, politično preudarnostjo, človek, ki se ni bal vztrajnega dela, in hkrati človek, ki je znal vedno najti poti do duše in misli navadnega človeka. Prav v tem je bila, ob njegovi borbi za pravico, ob resnicoljubnosti in doslednih zahtevah po graditvi nove družbe in novih, socialističnih odnosov, njegova največja moč.

Ob 60. obletnici njegovega rojstva ga je soborec Edvard Kardelj, ki se je z njim spoznal še kot srednješolec, označil za izjemno ustvarjalno osebnost, ki se je iskrala od iniciativnosti, delovne energije in revolucionarnega optimizma. „Prosvetljenost našega ljudstva je danes, ko si je priboril oblast, prav tako potrebna, kot sta mu potrebna kruh in voda...“ je dejal Boris Kidrič. On pa bi bil danes potreben nam prav tako, kot smo ga potrebovali pred 20, 30 in 40 leti!

Novomeška korita

Gospodinjstvo

V kampirskih prikolicah novomeške Industrije motornih vozil so do lanskega poletja vgrajevali pomivalna korita iz nerjaveče pločevine – toda uvažali so jih iz Zahodne Nemčije. Zdaj bo kmalu minilo leto, odkar iz visoko legiranega kromnikljevega nerjavečega in kemično odpornega jekla delajo taka korita v tovami

sami, na veliki 1000-tonski stiskalnici. Za zdaj delajo le enobazenska pomivalna korita, v načrtu pa imajo tudi izdelavo dvobazenskih korit.

Industrija motornih vozil se tako uveljavlja še kot izdelovalec gospodinjstvene opreme. Mimo šivalnih strojev in pralnih strojev bo odslej mogoče kupiti tudi pomivalna korita. Proizvodnja korit bo namreč večja od proizvodnje kamping prikolic. Računajo, da bodo izdelali 50.000 korit na leto. V prikolice jih bodo vgradili 20.000, druga pa bodo delno izvozili, delno pa prodali na domačem trgu.

Vsekakor je zanimivo, da bodo prodali v Jugoslaviji znatno več korit kot prikolic. Kamping prikolice namreč skoraj vse potujejo na Zahod, doma jih ne prodajo niti en odstotek.

Za strojem – brez ostavk

Ostavke

Letošnja pomlad je še pred cvetenjem prinesla v deželo val ostavk. V tisku beremo, v radiu in TV pa slišimo novice: ta direktor je dal ostavko, pa spet ta in oni. Tem, lahko bi rekli uradnim obvestilom, se pridružujejo še tista z ulice, ki se širijo od ušesa do ušesa in od ust do ust. Tudi pri nas dajemo ostavke. Ta direktor je šel v bolnišnico, nato pa bo zapustil podjetje, oni se že pripravljajo na upokoje, tretji zbira dokumente za upokoje, četrti grozi z ostavko itd.

Ostavka, o katere govornimo, ni prinesla pomlad. Prej bi lahko rekli, da so posledica 21. seje predsedstva ZKJ, druge konference ZKJ, tretje konference ZKS in poživljene dejavnosti ZK pri zavzemanju za razvoj samoupravnega socializma. Prav zato so sedanje ostavke, pa tudi grožnje o ostavkah nezdrave. Do ostavk oziroma do govoric o njih prihaja namreč predvsem v kolektivih, kjer notranji odnosi niso najboljši in samoupravljanje ni kaj prida razvito.

Ostavko vodilnega lahko zato v takšnem primeru razumemo tudi kot odpor samoupravljanju. Gre za alternativo: podjetje sem organiziral tako, kot sem ga, če niste zadovoljni, pa grem! Ker prihaja do takšne alternative običajno prav pri pomenku o tem, kako bolj razviti zanemarjeno samoupravljanje, gre pri ostavki torej za nasprotovanje samoupravljanju. Hkrati pa gre tudi za beg pred odgovornostjo in za izsiljevanje. Prav gotovo ni odgovorno zapuščati podjetje v času, ko celotno gospodarstvo preživlja resno krizo. Zato so takšne ostavke nezdrave. Dovolj jasno je bilo namreč že nekajkrat poudarjeno, da nima nihče, ko načelno razpravo o samoupravljanju, namena sekati glav in uprizarati lova na čarovnice.

M. J.

Vse več avtomobilov

Šoferji

Poročali smo že, da je na področju občine Kočevje skupaj 2400 motornih vozil vseh vrst. Zanimivi so tudi podatki, kdo s tem vozilji upravlja, se pravi tudi starost, spol, voznikov itd.

Konec leta 1971 je bilo registriranih 3203 voznikov, od tega 2756 moških in 447 žensk. Najmočnejša je skupina voznikov osebnih avtomobilov, ki jih je 1935; voznikov motorjev in mopodov pa je 724.

Če jih razporedimo po starosti, se nam prikaže prav zgovorna slika, ki pove, da je v Kočevju zelo mlad rod voznikov. Poglejmo si podatke:

starost – let:	voznikov:
16–17	4
18–24	559
25–34	884
35–44	1196
45–54	412
55–64	127
65 in več	21

Med 1935 vozniki osebnih avtomobilov jih je 729, ki imajo tudi vozniško dovoljenje za motorna kolesa in mopede. Za prikolico ima dovoljenje kar 220 voznikov tovornjakov od skupaj 398 voznikov te kategorije.

Ta pregled voznikov za občino Kočevje pa se bo letos temeljito spremenil. A. ARKO

Priznavalnine

Najmanjše občinske priznavalnine v Sloveniji izplačujejo borcem NOV onkraj Gorjancev, v Beli krajini. Kuverta je lahka in tanka, saj precejkrat zalepijo vanjo le 50 dinarjev. V novomeški občini so priznavalnine neprimerno boljše. Seveda pa nobena občina na Dolenjskem, v Beli krajini in Spodnjem Posavju pri tovrstnih izplačilih ne dosega Kranja, Maibora in drugih razvitih območij. Premožnejši dajejo več, siromašnejši manj: teža kuverte je odvisna od gospodarske oziroma denarne sposobnosti.

Ze ime priznavalnina pove, da je beseda o denarnem priznanju ljudem, ki so ali kot borci ali kot aktivisti sodelovali v narodnoosvobodilnem boju. Tanka ali debelejša kuverta kajpak ne more in ne sme pomeniti manjšega ali večjega deleža posameznika v tem boju. O tem govoriti je velik nesmisel. Kdor se je boril, se ni samo za svojo vas, svojo sedanjo občino ali republiko: boril se je za osvoboditev Jugoslavije, četudi je vseskozi branil samo „prag domače hiše“. Zato je zasluha belokranjskega borca vsaj enakovredna prispevku gorenjskega partizana.

„Če je tako, zakaj so priznavalnine tako različne?“ se sprašujejo od vseh najbolj prizadeti belokranjski borci, poudarjajoč, da bi morali priznavalnine izenačiti vsaj v pokrajini, če jih že ni možno v republici. Zahteve po izravnavi naslavlja jo na republiko. Ali to pomeni, da trkajo na prava vrata?

vredno je zapisati...

Naše gospodarstvo še ni našlo poti iz težkega položaja. Kljub nekaterim optimističnim številkam, še zlasti pa optimističnim izjavam, nam ostajajo nestabil-

Napredek?

nost, nelikvidnost in inflacija. To je priznal tudi izvršni odbor republiške konference SZDL.

Borba proti temu troglavemu zmaju ne bo ne lahka ne kratkotrajna. Če bi verjeli, da bomo lahko gospodarski nestabilnosti hitro stopili na prste, bi slepili sami sebe. Nasprotno, podatki celo dokazujejo, da se inflacijska gibanja nadaljujejo.

Na srečo nekateri žarki le prebijajo oblake. Direktor zveznega zavoda za statistiko Ibrahim Latifid je na primer povedal, da se je deficit v zunanjetrgovinski bilanci v primerjavi z lanskim v prvih treh mesecih zmanjšal za 47 odstotkov. Več kot dve tretjini našega uvoza že pokriva izvoz, ki je v tem času dosegel vrednost 8,4 milijarde dinarjev. Razveseljivo je, da se povečuje zlasti izvoz na konvertibilno področje.

Nič čudnega ni zato, da se je pred tedni zvezni sekretar za finance Janko Smole, potem ko si je ogledal novomeško IMV, v pogovoru z gospodarstveniki in političnim aktivom odločno zavzel za vse tiste ukrepe, ki jih bo v naslednjih tednih in mesecih sprejela naša vlada in ki bodo prisilili vse gospodarstvo, da se bo obnašalo tržno in gospodarno. To pa pomeni, da bo kmalu napočil čas, ko bodo podjetja resnično morala skrbeti za izvoz, za borbo proti nepokritim investicijam, za obratna sredstva – ne bančna, pač pa lastna.

Sele tedaj bomo lahko tudi zapisali, da se začenja obdobje gospodarske ustalitve, sele tedaj pa lahko tudi pričakujemo mimejše gospodarske letine in manj tako neljubih ukrepov, kakor je bila na primer zamrznitev cen.

Kmetijski nasveti

Kakšne sorte za silažo

Naloga številka ena je, da moramo v Sloveniji več krmil pridelati doma, če hočemo razvijati živinorejo. Ta klic je mogoče slišati ob vsaki priložnosti, ko je beseda o krmiljenju, živinoreji, mleku in mesu. Koruza je najpomembnejša krmilna rastlina, in ker prihaja čas setve, si oglejmo najvažnejše stvari, ki jih trenutno strokovnjaki priporočajo za silažno koruzo, pa tudi za koruzo za zrnje.

Največ hranilnih stvari je v storžu, zato mora tudi silažna koruza narediti storže. To dosežemo z izdatnim gnojenjem, prav izbranimi sortami in pravilno gostoto setve. V naših razmerah je gospodarno sejati zgodnje in srednje pozne sorte (tiste z oznakami 200, 300 oziroma 400, 500), ker z njimi zanesljivo dosežemo voščeno zrelost zrna, ki jo spoznamo po tem, da se da zmo že valjati pod prsti kot vosek. Taka koruza je najboljša za siliranje, zgodnje in srednje sorte pa dosežejo to razvojno dobo že do sredine septembra, ko se ni škodljivih slani.

Za saditev najbolj priporočajo: avstrija 390, BC 360, ZP 345 (ter druge sorte ZP iz razreda 300), zatem srednje rane BC 420 in ZP 448. Poznejših sort sploh ne priporočajo. Kot je videti, gre predvsem za zgodnejše, novejše hibridne sorte, ki zanesljivo rodijo. Še enkrat naj poudarimo, da se hibridne sorte izplača saditi, pa četudi seme precej stane.

Kaj pa gostota posevka? V nasprotju z zmotnim prepričanjem, da je treba koruzo za kisal sejati mnogo gosteje, naj navedemo, da ni potrebna dosti gosteja setev. Če mora biti pri zelo rani sorti koruze za zmo 6 do 6,5 rastlin na kv. meter, mora biti pri koruzi za silažo 8 do 9 rastlin, torej le nekaj več. Pri srednje rani koruzi je najbolje, če je na en kv. meter 7,5 do 8 koruznih stebel. Tako število dosežemo s primernim redčenjem.

Glede gnojenja je treba reči, da samo s hlevskim gnojem ni mogoče doseči velikih pridelkov, zato priporočajo še nitrofoskale, ki vsebujejo več fosforja in kalija kot pa dušika. Tako gnojilo je primerno za osnovno gnojenje, kasneje pa je tako in tako treba dognojevati z bolj dušičnimi gnojili. Pri vsem tem ne smemo pozabiti na plevel, proti katerim sta najbolj učinkovita simazin in gesaprim (3 do 4 kg na hektar).

Inž. M. L.

ministrov Gre za to, da kmet ne bo huje obremenjen, hkrati pa si prizadevamo z novo davčno politiko čim bolj onemogočiti utaje in prikrivanje dohodka.

NOVO MESTO: Člani ZK iz naše uprave smo na seji občinskega aktiva ZK obravnavali socialno razslojevanje in ugotovili, da osamljeni in ob tolikšnih drugih nalogah novim dolžnostim ne bi bili kos. Zato je bolj kot kdaj prej potrebno delo z roko v roki z vsemi dejavniki, zlasti s političnimi organizacijami.

RIBNICA: Na podlagi sklepov in priporočil republiške skupščine za izvajanje davčne politike smo naredili delovni program. Glavna naloga je, doseči pravično in pravočasno odmero davkov za lani in letos. Po odmeri bomo s posebno informacijo seznanili občinski svet za finance.

SEVNICA: Davčnega inšpektorja ni že eno leto, pomanjkanje kadrov najbolj otežuje delo. Občinska skupščina je letos sprejela sorazmerno ugodnejšo lestvico za obdavčenje obrtnikov, kar navaja k bolj resničnemu prikazovanju dohodkov. Učinkovitost naj bi bila boljša ob sodelovanju z drugimi davčnimi službami, SDK in drugimi. Kjer gre na vasi za resnično težke življenjske razmere, rešujemo težave z odpisi davkov.

TREBNJE: Po novem daje zakon glede obdavčitve občinskim skupščinam več pristojnosti. V Trebnjem je skupščina občutno zmanjšala prispevne stopnje za obrtništvo, hkrati pa zahtevala, da je treba zajeti celoten dohodek obrtnikov in dosledno izterjati dajatve. Iz tega sledijo naloge davčne uprave, ki so v skladu tudi s stališči ZK do teh vprašanj.

2 Na sodiščih so razprave proti bogatenju na nezakonit način ali proti davčnim utajevalcem dokaj redke. Koliko primerov in kakšne vrste je letos odkrila vaša davčna uprava?

BREŽICE: Lani smo vložili dve prijavi, a ni še nobena rešena. Za prvega zavezanca je trajalo več kot tri mesece, da smo dostavili gradivo javnemu tožilcu. En primer utaje smo prijavi sodišču. Sodba je bila izrečena, vendar jo je okrožno sodišče razveljavilo. Zdaj teče ponovni postopek. Zaradi davčne utaje so v postopku še trije primeri; eden je končan, dva sta v obdelavi. Postopek teče tudi za dva primera, pri katerih ugotavljamo izvor premoženja. Razen tega imamo eno prijavo za kaznovanje zavezanca, ki je imel v banki dva tekoča računa.

ČRNOMELJ: Letos nismo odkrili nobenega novega primera, ki bi bil že zrel za začetek postopka. V 5 primerih, kjer sumimo v resničnost navedb, zbiramo podatke o ustvarjenem dohodku, od katerega ni bil plačan davek. Gre za precejšnje vsote.

KOČEVJE: Lani je naša davčna inspekcija odkrila 9 primerov davčnih utaj in bogatenja, zato bo potrebno vključiti širši krog ljudi med odgovorne za odkrivanje takih postopkov in za uresničevanje stališč slovenskih komunistov. Pri nas zaostajamo nadzor, zlasti pri obrtnikih in pri odkrivanju oseb, ki opravljajo obrt brez dovoljenja.

KOČEVJE: V odmemem postopku za lani temeljito pregledujemo vse poslovne knjige in druge razpoložljive podatke. Ugotoviti hočemo dejanski promet, stroške in čisti dohodek vseh davčnih zavezancev.

KRŠKO: Na vprašanje, kaj smo že naredili, je zdaj težko odgovoriti; zato bom raje povedal, kaj delamo: pregledujemo poslovne knjige. Šele ti pregledi bodo pokazali verodostojnost davčnih prijav. Tudi odmere davkov še nismo naredili. Končali jo bomo do julija in nas čaka še veliko dela.

METLIKA: Predvsem smo pripravljali nov občinski odlok o davkih, v katerem se zrcalijo stališča slovenskih ko-

so nekateri zavezanec napisali v prijave majhne dohodke. Čebc kje kazalo na kaznivo dejanje, bomo osumljenca predlagali v postopek organom, takoj, ko bo redni postopek pri nas končan. Šele letos smo predlagali za postopek odvetnika, ki je lani napovedal premajhen dohodek. Za ta postopek je zrel tudi zavezanec iz stavbene dejavnosti. Lani smo pristojnim organom predlagali 8 obrtnikov in odvetnikov zaradi nepravilnih napovedi od 1968 naprej. Postopki še niso končani.

RIBNICA: Za lani smo pregledali približno tretjino prijav. Doslej še nismo ugotovili nobene davčne utaje, zaradi davčnih prekrškov pa bomo dali nekatere sodniku za prekrške. V zvezi z odmerami l. 1969 in 1970 smo 5 primerov davčnih utaj predali sodišču. En primer je bil ustavljen, dva utajevalca so kaznovani s skupno 3500 din kazni, dva pa sta še v postopku. Dva utajevalca je sodnik za prekrške kaznoval s skupno 1900 dinarji kazni, izrekli smo 9 mandatnih kazni po 500 dinarjev, uvedli in končali smo upravno-kazenski postopek za štiri osebe, ki so bile kaznovane s skupno 3.100 dinarji kazni.

SEVNICA: Utaj in neupravičenega bogatenja nismo zasledili. Analizo, ki bi lahko odgovorila na to vprašanje, bomo pripravili šele pozneje - zaradi podaljšanega roka za oddajo prijav in zato, ker je pristojni referent v bolniškem staležu.

TREBNJE: Tudi pri nas skušajo nekateri utajiti dohodek. Zdaj zbiramo podatke za več obrtnikov, ki so v postopku. Preuranjeno je reči, koliko primerov bomo odkrili ter za kakšne zneske gre. Dohodek skušajo utajiti obrtniki, ki opravljajo uslužnostno obrt in delajo predvsem za zasebnike.

3 Odkar je l. 1969 začela delati davčna inspekcija, je pri odkrivanju in pregonu kaznivih dejanj čutili večji napredek. Postopki pa so še vedno počasni. Koliko ljudi dela pri vaši upravi pri odkrivanju kaznivih dejanj in koliko časa traja, preden krivca predaste upravi javne varnosti ali sodišču?

BREŽICE: Imamo dva inšpektorja, ki ne zmoreta sama vsega dela. Zavedamo se, da rešujemo stvari prepočasno. Delo bi bilo bolj učinkovito, če bi bila kadrovska zasedba boljša. Morali bi dobiti še enega delavca - samo za odkrivanje davčnih prekrškov.

ČRNOMELJ: Imamo inšpektorja, ki se ukvarja samo s tem. Delo pa je zelo zahtevno, saj smo na primer za enega utajevalca zbirali gradivo 6 mesecev. Odkar smo zadevo predali tožilcu, je minilo tri leta, sodbe pa še vedno ni. Ne bomo učinkoviti, dokler ne bomo pri kaznovanju hitrejši. Zdaj imam občutek, da se moramo braniti mi, ne pa tisti, ki je v postopku.

KOČEVJE: Lani smo imeli pol leta davčnega inšpektorja, ki je odkril vseh 9 utaj. Zdaj bomo enega referenta postavili na mesto inšpektorja. Postopek od odkritja utaje do predaje sodišču traja okrog 2 meseca. Na davčni upravi nas dela 5, v kratkem dobimo še 2, da bodo sistemizirana vsa delovna mesta.

KRŠKO: V naši občini sta dva inšpektorja, ki odkrivata prekrške. Zaradi boleznih imamo vrzel na referatu za odmero davkov obrtnikom in tako sva inšpektorja delno zaposlena s tem delom. Tudi načelnik je že dva meseca bolan.

METLIKA: Zdaj nihče ne odkriva prestopkov, ker je avgusta lani inšpektor odpovedal službo in šel. Na dva razpisa nismo dobili nobene ponudbe. Kolikor mi čas dopušča, odkrivam prestopke sam. Res pa je, da mine tudi dve leti, preden lahko primer utaje davkov dokazemo in ga s potrebnim gradivom predamo organom pregona. Take stvari so težko dokazljive.

NOVO MESTO: Na območju naše uprave delajo štirje pooblaščen inšpektorji. Sam postopek traja od takrat, ko utajevalce predlagamo pristojnemu organu, različno dolgo, tudi po več mesecev.

RIBNICA: Občinska skupščina je uvedla davčno inspekcijo leta 1967. Do avgusta lani smo imeli enega inšpektorja, od takrat imamo dva. Postopek od odkritja utaje do predaje sodišču traja približno mesec dni.

SEVNICA: Davčnega inšpektorja smo imeli le nekaj časa. Očitno je, da inšpektorjevo delo močno pomaga pri zavesti občanov. Sicer pa so ljudje nepravilnosti že po prvih opozorilih odpravili in sodna pot ni bila potrebna.

TREBNJE: Odkar je začela delati davčna inspekcija, je napredek, a še premajhen. Še vedno smo bili premalo učinkoviti, postopki pa dolgotrajni. Naš inšpektor je v letu 1970 dal tri prijave o utaji, postopki pa še do danes niso končani. Marca smo zaposlili še enega inšpektorja. Upamo, da bosta dva kos zahtevnemu in obsežnemu delu. Sicer pa je težko dobiti ljudi, ki bi bili voljni delati v davčni upravi, in je pravzaprav malo upanja, da se bomo rešili kadrovskih težav.

4 Kaj ste letos že naredili, da bi bilo delo bolj učinkovito, in kaj boste morali še storiti?

BREŽICE: Sredi aprila bomo dobili tretjega inšpektorja, zato bo šlo lažje. Skupščina pa bo ta mesec imenovala komisijo, za katero upamo, da nam bo lahko precej pomagala pri odkrivanju davčnih utaj.

ČRNOMELJ: Letos smo uvedli novo delovno mesto vodje izterjave davčne službe, uvedli smo tudi strojno knjiženje, kar je velik napredek. Pripravili bomo delovni program inšpekcijske službe, vendar pa celotno delo precej trpi zaradi neprimernih prostorov. Že dve leti zamän prosimo za boljše delovne pogoje.

KOČEVJE: Naše delo bo bolj učinkovito, če bomo delali natančno po predpisih. Novi občinski odlok o davkih občanov vsebuje nižjo davčno lestvico, kot je bila prejšnja. Zato pričakujemo, da bodo davčni zavezanci realneje prijavljali dohodke, da ne bo potreben pregon in kaznovanje. Uveljavljati bomo začeli tudi načelo javnosti in bomo sčasoma začeli objavljati, koliko dohodka so napovedali posamezniki in koliko so ga imeli po naših ugotovitvah.

KRŠKO: Za odmero davkov bomo odprli novo delovno mesto z višjo izobrazbo. Upamo, da se bosta v kratkem vrnila na delo oba bolna tovariša in da bo delo steklo normalno.

METLIKA: Pospeseno odmerjamo odmerjamo davke, da se čimprej znebimo tekočih zadev. Imamo premalo ljudi. Predvsem moramo dobiti sposobnega inšpektorja, da bi pri odkrivanju bogatenja lahko postali učinkovitejši. Verjetno je v občini več takih primerov: občan je lastnik več kamionov, ki so zapisani na sorodnike, on pa je pooblaščen dvigati denar v banki. Težko je dokazovati, ker se izgovarja, da so ga „nepismeni“ prosili za to uslugo...

NOVO MESTO: Letošnja odmera bo končana junija ali julija, rezultati bodo vidni šele po njej. Odkrito povem, da se dela in dodatnih nalog bojimo zaradi težav, ki jih imamo v upravi. Ljudi nam zmanjkuje, mladih ni, v kratkem pa nas bosta zapustila tudi dva delavca z višjo izobrazbo.

RIBNICA: Občinska skupščina je sprejela predlog davčne uprave in sistemizirala v naši upravi 11 mest. Od novembra lani smo polno zasedeni. Zdaj lahko dosledno uresničujemo sprejeta stališča. Odkrivanje davčnih utaj in drugih negativnih pojavov bo zdaj lažje, posebno še, ker bomo okrepili sodelovanje inšpekcijskih organov in davčne službe.

SEVNICA: Maja bo začel delati nov davčni inšpektor. Najprej bo pregledal poslovanje obrtnikov s popoldansko obrtjo in ukrepal proti šušmarjem. Kaže, da se bomo postopno okrepili, da bo službo mogoče usposobiti za uspešnejše odkrivanje zlorab.

TREBNJE: Okrepili smo inspekcijo. To je že eden izmed važnejših ukrepov. Stopil homo na prste tistim davkoplačevalcem, ki skušajo izigrati predpise. Zaostri bomo tudi glede plačevanja prometnih davkov in skušali v kali preprečiti poskuse goljufij.

Odgovarjali so:

FRANC KOČEVAR, načelnik davčne uprave v Črnomlju

IVAN ARKO, načelnik davčne uprave v Kočevju

ZVONKO HANZELJ, načelnik davčne uprave v Metliki

ALBINA FERBEŽAR, načelnica davčne uprave v N. mestu

LUDVIK LAVRIČ, načelnik davčne uprave v Ribnici

JOŽE ZVEGLJČ, načelnik davčne uprave v Sevnici

MIHELCA PESKAR, načelnica davčne uprave v Trebnjem

MIMICA AVSEC, načelnica davčne uprave v Brežicah, in **PETER ŠPANOVIČ,** davčni inšpektor iz Krškega, se naši novinarki **JOZICI TEPPEY** nista pustila fotografirati

Anketo o davčnih upravah na Dolenjskem so izpeljali novinarji: **RIA BACER, MARIJAN LEGAN, JOŽE PRIMC, JOZICA TEPPEY, IVAN ZORAN** in **ALFRED ZELEDNIK**. Vprašanja je pripravil in stran uredil **JOŽE SPLICAL**.

NISO V SKRBEH SAMO DAVČNI UTAJEVALCI!

Zaradi neupravičenega bogatenja nekaterih je med občani veliko negotovosti. Okrožni javni tožilec v Novem mestu Jože Peterca je pred tedni rekel, da so oblike in pojavi neupravičenega in nezakonitega bogatenja zavzeli v naši družbi take razsežnosti, da že ogrožajo socialno ravnovesje ljudi.

Zato smo vprašali vseh deset davčnih uprav na Dolenjskem o njihovem današnjem trenutku, ko ost pripravljeno za akcijo med ljudmi še ni otopela. Žal boste iz odgovorov lahko razbrali, da se pri nas ne bojijo le utajevalci davkov, pač pa se otepajo različnih težav tudi davkarji sami...

1 Kaj so po zadnjih ocenah in stališčih slovenskih komunistov o socialnem razlikovanju konkretnega naredile davčne uprave?

BREŽICE: Občinska skupščina je že na nekaj sejah ugotovila, da bi bilo potrebno našo službo okrepiti. Pravega uspeha ni, ker se ljudje neradi odločajo za naše delo. Imamo dva inšpektorja, vendar nista kos vsemu delu...

ČRNOMELJ: Ugotavljamo, da je še vedno premalo doslednosti pri odkrivanju davčnih utaj in bogatenja, zato bo potrebno vključiti širši krog ljudi med odgovorne za odkrivanje takih postopkov in za uresničevanje stališč slovenskih komunistov. Pri nas zaostajamo nadzor, zlasti pri obrtnikih in pri odkrivanju oseb, ki opravljajo obrt brez dovoljenja.

KOČEVJE: V odmemem postopku za lani temeljito pregledujemo vse poslovne knjige in druge razpoložljive podatke. Ugotoviti hočemo dejanski promet, stroške in čisti dohodek vseh davčnih zavezancev.

KRŠKO: Na vprašanje, kaj smo že naredili, je zdaj težko odgovoriti; zato bom raje povedal, kaj delamo: pregledujemo poslovne knjige. Šele ti pregledi bodo pokazali verodostojnost davčnih prijav. Tudi odmere davkov še nismo naredili. Končali jo bomo do julija in nas čaka še veliko dela.

METLIKA: Predvsem smo pripravljali nov občinski odlok o davkih, v katerem se zrcalijo stališča slovenskih ko-

PREDLOG ZA SPREMEMBO OBČINSKE MEJE

Bučka: odcepitev od Sevnice?

Ali so želje bučenskih občanov upravičene?

Komunisti krajevne organizacije ZK Studenec pri Sevnici so se na zadnjem sestanku odločili, da bodo na Bučki sklicali razširjeno sejo ter se s predstavniki tamkajšnjih družbeno-političnih organizacij pogovorili o tem, kakšne so možnosti, da bi

se območje Bučke pripojilo novomeški občini. Ta predlog je star že več let, o njem govorijo na sestankih krajevnih organizacij, ko ugotavljajo, da območje Bučke zaostaja v razvoju.

Že nekaj let opažajo, da se vedno več občanov zaposluje v novomeški industriji. Na Bučki so sicer že nekajkrat predlagali, naj bi katero izmed sevnških konfekcijskih podjetij odprlo na Bučki svoj obrat, vendar ni bilo uspeha. Več ljudi bi bilo mogoče zaposliti tudi v Sevnici, če bi organizirali avtobusni prevoz. To je naredila novomeška Industrija motornih vozil, ki že nekaj let vozi delavce v Novo mesto na delo in nazaj.

Na Bučki razen tega želijo, da bi se njihovi otroci rajše vozili v šolo v štiri kilometre oddaljen Škocjan, kjer je v novi dovoli prostor, ne pa v 18 kilometrov oddaljeno Sevnico, kjer šolskega prostora že tako in tako zmanjkuje. Ker bi bila mnogo krajša vožnja, bi otroci prej prihajali domov, pa tudi vstajati jim ne bi bilo treba tako zgodaj, da bi prišli k pouku.

Tudi glede trgovine so ljudje z območja Bučke že dalj časa vezani na Škocjan. Pravijo, da je tamkajšnja trgovina neprimerno boljše založena, kot je trgovina sevnškega kmetijskega kombinata na Bučki. Celotno umetnih gnojil in vseh potrebnih semen nima bučenska prodajalna, so govorili člani ZK na sestanku na Studencu.

Na Bučki ugotavljajo, da bi se z boljšimi prometnimi povezavami Bučke in bližnjih vasi s kraji v novomeški občini, mimo katerih gre avtomobilska cesta, povečala tudi možnost turističnega razvoja, za katerega je precej možnosti, zlasti v tako imenovanem kmečkem turizmu.

Na sestanku so tudi povedali, da ima sevnška občinska skupščina sicer posluh za probleme krajevne skupnosti Bučka, da pa vidijo občani večje možnosti razvoja, če bi se pripojili novomeški občini. Dokaz vidijo v velikem napredku v sosednji krajevni skupnosti Škocjan.

Karel Zorko
Zavratec 32
p. Studenec

V nedeljo je v Slemenih pri Sv. Gregorju tamkajšnja mladina pripravila Nušičevo tridejanko „Navadni človek“. V polni dvorani kulturno-prosvetnega društva so navdušeno pozdravili novo dramsko skupino, ki jo sestavlja mladina iz okoliških vasi. Kraj je resnično lahko ponosen na svojo mladino. (Foto: France Modic)

Hvala KRKI!

Učenci novomeške Posebne šole so lepo praznovali letošnji praznik invalidov 28. marec. Tovarna zdravil Krka jim je omogočila prevoz na Frato, kjer so se otroci prijetno zabavali v naravi. Učenci se Krkinemu kolektivu toplo zahvaljujejo za razumevanje.

Na pomoč!

Prizadevni člani Gasilskega društva Rudnik pri Kočevju, ki šteje preko 50 članov, so se odločili, da bodo letos temeljito obnovili gasilski dom. Večji del materiala so že zbrali, tudi nekaj prostovoljnih del so že opravili, čaka pa jih še precej dela. Kljub vsem prizadevanjem jim primanjkuje denarja za dokončanje gradbenih in ureditvenih del. Ta dela želijo opraviti do letošnjega rudarskega praznika 3. julija, ko naj bi bilo tu tekmovanje rudarskih gasilskih enot iz vse Slovenije. Tekmovanje gasilskih ekip bo v Kočevju zato, ker je predvidena postopna ukinitve proizvodnje premoga in prekvallifikacija rudarjev v druge poklice. — dr

V SEMIČU KONČALI

Prejšnji teden je bil končan 10-urni tečaj prve pomoči za voznike motornih vozil, ki ga je obiskovalo 32 kandidatov. Z uspehom je izpit opravilo 30 slušateljev.

Kako je s sporazumom o socialni varnosti?

V 13. številki vašega lista z dne 30. marca 1972 ste objavili na 3. strani prispevek J. Teppey pod naslovom „Od vrat do vrat po papirje za dopust“. Ker gre v članku za napačno tolmačenje določb obstoječega sporazuma o socialni varnosti, sklenjenega med Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo, vas naprošamo, da objavite v vašem listu naslednji odgovor:

„V članku „Od vrat do vrat po papirje za dopust“ se odpira vprašanje vračunavanja delovne dobe, prebiti v Zvezni republici Nemčiji, v delovno dobo za pridobitev nekaterih pravic iz delovnega razmerja v Jugoslaviji (dopust, osebni dohodek in pod.). Mnogo delavcev, ki se

vrnejo po več letih dela v Zvezni republici Nemčiji v domovino, namreč zmotno misli, da se šteje doba, prebita v Zvezni republici Nemčiji, za jugoslovansko dobo in da se kot takšna vpiše v jugoslovansko delovno knjižico, s tem pa je hkrati tudi osnova za vse pravice iz delov-

nega razmerja v Jugoslaviji. Temu nasproti je pojasniti, da obsega sporazum o socialni varnosti med Jugoslavijo in Zvezno republiko Nemčijo samo pravice iz socialne varnosti, to je iz zdravstvenega zavarovanja, invalidskega in pokojninskega zavarovanja, zavarovanja za brezposelnost in pravice do otroškega dodatka, ne pa tudi pravice iz delovnega razmerja (osebni dohodek, dopust, ipd.). Tudi v primerih, ko gre za pravice iz socialne varnosti, se doba, prebita v Zvezni republici Nemčiji, ne šteje za jugoslovansko dobo, temveč se-le prišteva k jugoslovanski dobi v primerih, kadar zavarovavec nima dovolj jugoslovanske dobe za pridobitev neke od pravic iz socialne varnosti. Sama dajatev pa se v vseh teh primerih odmerja samo glede na jugoslovansko delovno dobo, v tem ko ostane nemška delovna doba slej ko prej obveznost nemškega zavarovanja in se zato tudi ne more vpisovati v jugoslovansko delovno knjižico. Nemška doba je namreč vsebovana v originalnih nemških zavarovalnih kartah (Versicherungs — oziroma Aufrechnungsbeinigung), ki jih dobi v roke vsak nemški zavarovavec, torej tudi jugoslovanski delavec, ko zapusti Zvezno republiko Nemčijo.

Na podlagi originalnih nemških dokumentov torej lahko jugoslovanske delovne organizacije presodijo, ali bodo priznale dobo, prebiti v Zvezni republici Nemčiji (ali katerikoli drugi državi) v predhodno dobo, ki je odločilna za nekatere pravice iz delovnega razmerja v Jugoslaviji. Nihče jih ne more prisiliti, da upoštevajo v to predhodno dobo tudi nemško delovno dobo, posebno če jo je delavec prebil v Zvezni republici Nemčiji na drugačnih delih, kakor jih opravlja sedaj v domači organizaciji. Nihče pa delovni organizaciji v Jugoslaviji seveda tudi ne more braniti, da bi nemško delovno dobo upoštevala v predhodno delovno dobo (staž), ki jo terja s svojim notranjim samoupravnim aktom za pridobitev (ali povečanje) določenih pravic iz delovnega razmerja.

Podpisana direkcija skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja je nekaj časa izdajala vračajočim se delavcem iz držav, s katerimi ima Jugoslavija sklenjeno konvencijo o socialni varnosti, potrdila o zavarovalni dobi, prebiti v tisti tuji državi, vendar z izrecnim pristavkom, da se ta doba šteje za jugoslovansko dobo zaradi ugotovitve pravic iz socialne varnosti, in še posebej s pripombo, da se ta doba ne vpiše v jugoslovansko delovno knjižico. S pričetkom tega leta je direkcija s to prakso prenehala, ker za isti namen zadostujejo nemški originalni dokumenti (navedeni zgoraj), direkcija pa se je s tem razbremenila odvečnega posla.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji:
direktor
dr. BOJAN ŠPICAR

SMO V LETU 1972: MEDNARODNEM LETU KVALITETE

O sladoledu in jajcih kot viru beljakovin

Sladolec je hranljiv in vabljen. Po statističnih podatkih smo dežela, ki sodi med najmanjše potrošnike sladoleca, in hkrati dežela, ki proizvaja sorazmerno največ — slabega in higiensko oporečnega sladoleca. Prepričanje, da se sladolec lahko uživa le v poletnem času, v najbolj vročih dnevih, je dokaj zmotno. Čim večja je temperatura zraka in našega grla, tem nevarnejši je sladolec za prehlad, ker je razlika med grlom in sladoledom tem večja.

Kvaliteta in higienska oporečnost sladoleca, izdelanega v zasebnih slaščičarnah pri nas, je zaskrbljujoča. Vsako leto smo pričr novim, pogostim ali celo množičnim zastrupitvam s sladoledom, hkrati pa ugotavljamo, da potrošnja sladoleca v svetu naglo narašča. Mnoge dežele izdelujejo sladolec le v modernih tovarnah, zato je njihov sladolec zelo kvaliteten in higiensko neoporečen.

Po pravilniku o kvaliteti sladoleca je določeno, katere sestavine mora imeti sladolec. Glede na to ločimo: mlečni sladolec, krem sladolec brez jaje, krem sladolec z jajci in sadni

sladolec. Mlečni sladolec je proizvod, ki ga dobimo z mešanjem in zmrzovanjem mleka s sladkorjem, rumenjaka kokošjih jajc ob dodatkih sredstev za izboljšanje okusa in vonja.

Krem sladolec brez jajc dobimo z mešanjem in zmrzovanjem zmesi pastirizirane sladke smetane, zgoščene mleka, mleka v prahu in surovega masla s sladkorjem. Krem sladolec z jajci pa dobimo tako, da dodamo krem sladoledu še jajčne rumenjake. Sadni sladolec dobimo z zmrzovanjem sadja in sadnih izdelkov, sladkorja ob dodatku citronske, vinske in mlečne kisline. Iz tega vidimo, da je mlečni in krem sladolec ter sladolec z jajci visoko kalorična beljakovinska hrana.

Dosedanje analize sladoleca so pokazale, da so v sladoledu snovi, katerih uporaba je prepovedana za proizvodnjo sladoleca, na primer: škrob, umetne sadne arome, pa celo voda. Ti sladoleci so pogosto okuženi z mikroorganizmi, ki so za zdravje ljudi zelo škodljivi. Potujoča prodaja sladoleca je prepovedana, izjemoma se lahko prodaja na ta na-

čin le, če je originalno pakiran (lučke, korneti, ipd.), ki so hranjeni pri minus 10 stopinj Celzija).

Kvaliteti jajc posebno pozornost!

V prometu imamo običajno le kokošja jaja, če pa so v prodaji tudi račja, purja ali gosja, morajo biti tudi tako označena. Za človeško prehrano so jajca izredno pomembna vir visokovrednih beljakovin. V prometu razlikujemo jajca po tem, kako so sveža, na sveža jajca, jajca iz hladilnice, konzervirana jajca in defektna jajca. Sveža jajca pa delimo še na sveža jajca I. in sveža jajca II. kvalitete. Po teži ločimo jajca po razredih, označenih po težah z velikimi črkami: A razred 65 do 61 gr; B razred — 60 do 56 gr; C razred — 55 do 51 gr; D razred — 50 do 46 gr; Erarred — lažja od 45 gramov.

Jajca iz hladilnic so lahko v prometu le, če so I. kvalitete in so bila hranjena v hladilnicah več kot en mesec pri temperaturi od minus 0,5 do plus 5 stopinj Celzija. Kot kon-

servirana jajca so lahko v prometu le tista, ki so hranjena v apneni vodi ali dopustnih konzervansih.

Kot defektna jajca so v prometu lahko jajca z umazano, deformirano ali napočeno lupino, z zelo malo razvitim zametkom, jajca z manjšim tujim vonjem in okusom in zmrznjena jajca. Tako opisani način označevanja pa je obvezen le za jajca, ki so v prodaji v trgovini, ne pa za tista, ki jih prodajajo zasebni kmetovalci na tržnicah. Pri nakupu se prepričajmo, če je jajce sveže, s pomočjo svetilke ovalux s krožno odprtino, pred katero položimo jajce posevno, s topim koncem navzdol. Sveže jajce je pri tej osvetlitvi z vidnim značilnim mehurčkom do 5 mm, rumenjak pa vidimo kot čisto enakomerno senco. Pri defektnih jajcih opazimo večje ali manjše konture ali temne in razvejene sence. Če so bila jajca hranjena v higiensko neprimernih pogojih, se lahko okužijo z mikroorganizmi, ki prodrejo v notranjost in povzročijo gnilobni razpad jajc. Take bakterije so lahko človeškemu organizmu zelo nevarne.

Inž. JOŽE ŠKOF

agrotehnika

VOGEL & NOOT

VSE ZA TRAVNIKE V HRIBIH IN NA RAVNINI!

KOMBI NAPRAVA WIESEL STROJ ZA VSA OPRAVILA NA HRIBOVITEM TRAVNIKU

Kosilnik 7,5 do 9 KM

Asch 22.770

Obračalnik — zgrabljajnik

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE IN POJASNILA

PROIZVAJA: VOGEL & NOOT, Mürztal, Avstrija ZASTOPA za Jugoslavijo in prodaja AGROTEHNIKA export — Import Ljubljana, Titova 38

POSLOVALNICE: paviljon JURČEK na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, MURSKA SOBOTA, MARIBOR, CELJE, LJUTOMER, POREČ

obračalnik HEUMAGD za kosilnice Alpinist Asch 7.610

„Alpinist“ kosilnik za travnike v strmini od 6 do 7,5 KM

Asch 10.815

MAXIBLITZ Asch 12.110
HEUBLITZ Asch 9.305
MINIBLITZ Asch 6.865

Traktorski obračalnik — zgrabljajnik

Asch 9.305

Kanceler Brandt Vinici

(Nadaljevanje s 1. str.)

Generalni konzul Kurt Laqueur je v nagovoru izrecno poudaril, da je samonikla zamisel viniških solarjev za akcijo, ki spodbuja sodelovanje med narodi vsega sveta, nateleta na obilo pohval. Prav zato, ker se zvezni kanceler Brandt tudi sam zavzema za miroljubno sožitje na svetu, si je vzel čas in je smatral za potrebno odgovoriti na viniško pismo, kljub temu, da dobiva nešteto prošelj in pisem, na katere sploh ne more odgovoriti.

Vinici so gostom razkazali šolo in Zupančičevo rojstno hišo, nato pa so jih povabili na doma pečeno jagjeničko pri Školniku. Med priložnostnimi govori so člani kluba OZN izrazili željo, naj bi jih zvezni kanceler Willi Brandt osebno obiskal. Če pride v Jugoslavijo, konzul Laqueur je na povabilo odgovoril: „Vas željo in povabilo bom te dni sporočil g. kancelerju Brandtu, hkrati pa mu bom poročal tudi o vaši dejavnosti. Sem prvič na Vinici, objubljam pa, da se bomo še videli!“

B. R. - T. G.

Osolnik v Ribnici

Bogdan Osolnik, zvezni poslanec, član CK ZKS ter predsednik komisije za mednarodna gospodarska in politična vprašanja pri CK ZKS, je 10. aprila obiskal Ribnico. S člani političnega aktivna se je pogovarjal o aktualnih mednarodnih zadevah in o položaju v svetu. Udeleženci razgovora so se še posebno zanimali za gospodarsko sodelovanje Jugoslavije z drugimi državami, za zaposlovanje naših zdomcev v tujini, za plačilo vojnih dolgov Jugoslaviji in za druge zadeve. Po razgovoru si je Bogdan Osolnik ogledal proizvodne prostore podjetja INLES in RIKO.

J. P.

Neuspeli sestanek

Prvi sestanek iniciativnega odbora za sodelovanje turističnih društev iz občin Ribnica in Kočevje, ki je bil sklican za 31. marec v prostorih motela JASNICA, ni uspel.

Na dnevnem redu je bila razprava o predlogih, naj bi ustanovili medobčinsko turistično zvezo oziroma medobčinski usklajevalni odbor turističnih društev, ki bi delal na amaterski osnovi.

Sestanek ni uspel, ker ni bilo vabljenih članov iz Ribnice in zastopnikov podjetij, razen HOTELA PUGLED iz Kočevja. Od turističnih društev so bili prisotni zastopniki TD Sodražica, TD Gmada, TD Slemen in TD Kočevje. Občino Kočevje zastopal načelnik oddelka za gospodarstvo Stane Potisek.

Po daljšem razgovoru je bil sprejet sklep, da bodo sestanke ponovno sklicali. Vabljenim bodo poslali tudi obširnejšo obrazložitve, zakaj je potreben organ, ki bo usklajeval delo na področju turizma v zahodni Dolenjski.

A. ARKO

Celje že sledi novomeškemu zgledu

Tudi celjska skupnost zdravstvenega zavarovanja se pripravlja na združitve zdravstvenih skladov - Ljudsko glasovanje bo v oktobru

Novomeška skupnost, ki je prva v Sloveniji in Jugoslaviji združila zdravstveno zavarovanje delavcev in kmetov, že dobiva posnemalce. 29. marca je celjski Zavod za socialno zavarovanje priredil skupaj s predstavniki občinskih skupščin in družbenopolitičnih organizacij 9 občin posvetovanje, na katerem so govorili o tem, kako izenačiti kmetove in delavčeve pravice do zdravja na območju celjskega zavoda.

Prvi računi so pokazali, da bi za ta korak potrebovali 12.442.000 dinarjev. Kako zbrati denar, obstajata dva predloga. Po prvem naj bi zvečali prispevno stopnjo za socialno zavarovanje delavcev za 0,45 odst., kar bi še primanjkovalo, pa naj bi prispevale občinske skupščine. Po drugem predlogu naj bi celotni znesek zbrali z večjo prispevno stopnjo; račun je pokazal, da bi morala biti v tem primeru večja za 0,55 odst.

Na posvetovanju se je več udeležencev ogrevalo za drugo inčico, to pa so utemeljevali s tem, da so občinske skupščine že sedaj močno obremenjene, dodatno pa bo treba prispevati še za pokojninsko zavarovanje kmetov.

Letos, ko skladi zdravstvenega zavarovanja še ne bodo združeni, bo za zdravstveno varstvo namenila sevniška občinska skupščina, kot predvideva osnutek proračuna, že kar 598.000 dinarjev. S tem denarjem bodo zagotovili kmetom, da bodo imeli potrjene zdravstvene knjižice in s tem možnost do kmečkega zdravstvenega zavarovanja. Razen tega bo proračun namenil za ambulantno zdravljenje in zdravljenje v bolnišnični socialno šibkejših občanov še dodatnih 115.000 dinarjev. Vse to potrjuje, da so dajatve občinske skupščine že sedaj sorazmerno velike in da je zdravstveno varstvo kmetov res

potrebno širše družbene pomoči. To naj bi dala združitve skladov zdravstvenega zavarovanja delavcev in kmetov. Napovedujejo, da bo ljudsko glasovanje (referendum) v letošnjem oktobru, in upajo, da bodo z njim odpravili razlike pred zdravnikom.

A. Z.

Kočevje želi več prostora

To, kar smo že dolgo pričakovali, se je začelo uresničevati: kočevska občina želi imeti v Dolenjskem listu več prostora. Dosedanje pol strani ji že dalj časa več ne zadostuje, zato je zakupila v času od 1. aprila do 31. decembra 1972 po celo stran v listu. Glede na sedanjo ureditev I. in II. izdaje v časniku ter spricho dejstva, da je to prvi primer, da se ena izmed področnih občin odloča za večji prostor, žal kočevski občini še ne moremo sedanje polovice strani spremeniti v stalno celo stran. To bi bilo mogoče, če bi se vsaj polovica občin odločila za podoben korak.

Zato bomo do nadaljnega za občino Kočevje posebej (začasno vsakih 14 dni) pripravljali dodatno celo stran njenega gradiva, obdržala pa bo na sedanjem mestu tudi običajni obseg polovice „komunske strani“.

UREDNIŠTVO LISTA

Proslava bo v Stari cerkvi

26. aprila bodo v kočevski občini proslavili dan OF in 1. maj - 30. aprila bo tudi 30-letnica osvoboditve Broda na Kolpi

Letošnja glavna proslava dneva OF in 1. maja za kočevsko občino bo 26. aprila v Stari cerkvi.

Začela se bo predvidoma ob 16.30 v kulturnem domu. Razen krajšega govora bo še kulturni program, v katerem bodo nastopili solariji in mladinci, predvidoma pa tudi učenci kočevske glasbene šole.

Po proslavi bo pohod v Konca vas, kjer je bil pred 30 leti ujet narodni heroj in pobudnik vstaje na Kočevskem Jože Šušter. Nato bodo nadaljevali pohod do kraja, kjer bodo kurili kres. Pohod bo končan, kjer se je začel, se pravi v kulturnem domu, kjer bo tudi zabava.

Ze pred praznovanjem bodo seveda vasi tudi okrasili in postavili mlaj.

Kočevska mladina bo na predvečer 1. maja kurila kres na Mestnem vrhu.

30. aprila letos bo minilo tudi 30

let, odkar je manjša skupina slovenskih partizanov ob pomoči domačinov iz Vasi in okolice z ukano zavzela sovražno postojanko v Brodu na Kolpi, se pravi na hrvatski strani Kolpe. Prav na 1. maja pred 30 leti pa je bil v Brodu na Kolpi skupni

miting slovenskih in hrvaških partizanov. Dostaj nismo zvedeli za gotovo, če bo v počastitev tega dogodka letos proslava, vendar nekateri udeleženci te akcije predlagajo, naj bi bila.

J. P.

Direktor BETI je odstopil

Peter Vujčić je dal ostavko na položaj generalnega direktorja podjetja, ki ga je vodil 13 let - Ostavka ni sprejeta

1. aprila je dal pismeno ostavko direktor največje belokranjske tovarne BETI, ki ima več obratov tudi zunaj občine. O ostavki je Peter Vujčić obvestil predsednika centralnega delavskega sveta, poslovni odbor, predsednika občine in sekre-

tarja občinskega komiteja v Metliki. Kot razlog je navedel v prvi vrsti slabo zdravstveno stanje.

Delavski svet podjetja odstopa ni sprejel, pač pa za čas direktorjeve odsotnosti, ki je na zdravljenju, imenoval namestnika, ekonomista Toneta Štruclja. Ko je delavski svet obravnaval ostavko, je sprejel tudi sklep o razpisu referenduma, s katerim naj bi se zaposleni vseh obratov izrekli za direktorja in njegovo politiko ali proti njej. Tak način je bil v navadi že nekaj let ob potrditvi zaključnega računa, vendar v manjšem obsegu. Prej je zaupnico direktorju izrekal le delavski svet, letos pa so zaradi zaostrenih notranjih odnosov menili, naj bi o zaupnici glasoval ves kolektiv.

7. aprila je bil referendum v vseh obratih tovarne BETI. Glasovalo je 93,58 odstotkov vpisanih volivcev, za direktorja in njegovo politiko pa se je izreklo kar 97,76 odst. udeležencev referenduma.

V podjetju delo nemoteno poteka, medtem pa skušajo družbenopolitične organizacije v kolektivni zadevo urediti.

TATOV I V PRAZNI HIŠI

V ponedeljek dopoldne je Štefanja Požes iz Korenitke odšla v Trebnje. Hiša je ostala prazna. Ko se je okrog 15. ure vrnila domov, je presenečena našla vhodna vrata odklenjena. Medtem ko je ni bilo doma, so ji obiskali nepridipravniki in ji ukradli 300 dinarjev gotovine.

Bolj globoko - do korenin!

Komunisti zahtevajo trdnejšo roko, več reda

„Naj ne gre ta posvet mimo nas, kot že mnogo pred njim!“ je v uvodu pozval Andrej Marinč člane političnega aktivna Posavja, ki so se 4. aprila zbrali na posvetu v Krškem. Sklical ga je medobčinski komitej ZK, da bi spregovorili o uresničevanju sklepov II' seje predsedstva ZKJ in druge konference ZKS.

Vse tri občinske konference ZK v Posavju so sprejele akcijske programe, za katere je medobčinski sekretar Franc Bukovinski med drugim izjavil, da so morda premalo usklajeni, včasih preveč splošni in formalni. Kljub številnim političnim pobudam se nekatere stvari v Posavju pomikajo prepočasno in pri delu manjka usklajenosti. Vezi med občinami so še vedno rahle in povezanost med njimi je večkrat preveč forumska. V delavskem in kmečkem sloju ima zahteva po doslednejšem izpolnjevanju sklepov vso podporo. Povsod zahtevajo trdnejšo roko, vendar ne kot korak nazaj, ampak kot utrditev demokracije. Tako zahtevajo spodbujati želja po večjem redu.

Prvo mesto med nalogami, ki so jih komunisti v Posavju postavili na prvo mesto, je boj za temeljne organizacije združenega dela, kajti v Posavju je polovico obratov s sedežem matičnih podjetij v drugih občinah. Pričakovati je, da bodo pri uresničevanju akcijskih programov komunisti imeli dovolj poguma in se spoprijeli z vsemi pojavi, ki ovirajo prodornost in učinkovitost njihovega delovanja.

J. T.

OB LETOŠNJEM SVETOVNEM DNEVU ZDRAVJA

Da ne bi pozabili na - srce

April - svetovni mesec skrbi za srce z geslom: „Od raziskav do preprečevanja“

7. april je letos svetovna zdravstvena organizacija posvetila boleznim srca in ožilja. Ta dan smo znova praznovali svetovni dan zdravja. Geslo letošnjega 7. aprila je bilo: „VAŠE SRCE - VAŠE ZDRAVJE“, hkrati pa je bil 7. april tudi začetek svetovnega meseca skrbi za srce pod geslom „Od raziskav do preprečevanja“.

Zal je resnica: srčne in ožiljne bolezni so med smrtnimi vzroki pri odraslih v številnih deželah po svetu že vrsto let na prvem mestu - še pred rakom, tuberkulozo, nesrečami in nekaterimi boleznimi, ki so dolgo veljale za najhujše zlo človeštva. Zato skušajo odgovorni činitelji letos predvsem seznanjati javnost in ustrezna družbena organa, zakaj je treba posvetiti boleznim srca in ožilja vso skrb. Gre tudi za ustvar-

jalno sodelovanje zdravstvenih delavcev ter širše javnosti, ki naj bi med drugim kar najprizadevneje podprla lepe zamisli o preprečevanju kajenja med mladino.

Združitev kardiologov Jugoslavije (specialistov za srčne bolezni) je pobudnik za ustanovitev posebne organizacije, ki se bo ukvarjala zlasti z vsemi vprašanji zdravljenja, rehabilitacije in preprečevanja bolezni srca in ožilja. Tudi Zavod SRS za zdrav-

stveno varstvo je s sodelovanjem slovenskih kardiologov na inteni kliniki v Ljubljani pripravil obsežno gradivo o kajenju in njegovem vplivu na zdravje.

Na vse to takrat, ko nam nič ne manjka in se počutimo zdrave, navadno ne pomislimo. Ne zavedamo se tudi, kakšna škoda nastaja za ves narod in našo bodočnost, ko ne preprečujemo kajenja med mladino in jo s slabimi zgledi celo spodbujamo h kajenju. Ko poteka bolezen na vrata, je dostikrat že pozno, če ne celo prepozno. Nas bo letošnji svetovni dan zdravja spomnil na to, kako dragocen aparat je naše srce? Ne pozabimo!

Naše srce - naše zdravje!

FRANCI ŠALI:

IZBOR VODIJ ORGANOV UPRAVLJANJA

V prejšnjem sestavku sem zapisal, da je samoupravni staž predsednika delavskega sveta lahko kazalec takšnih ali drugačnih odnosov v kolektivu. Pri tem moramo upoštevati naslednje: velikost kolektiva, izobrazbeni sestav kolektiva in osebnostne lastnosti tistega, ki ga izvolijo za predsednika. Šele takšna, dodatna vsebinska analiza nam je lahko napotilo pri odkrivanju razlogov za ustrezno kadrovsko politiko.

Ogledimo si, kako velikost kolektiva pogotuje izbor vodje organa samoupravljanja. Čim večji je kolektiv, tem večja je možnost izbora. Nevarnost je le v tem, da v velikih kolektivih izbor vodje samoupravnega organa ni tako neposreden kot v majhnih in so možnosti omejevanja večje. Često tako resnično sodelujejo v kadrovskih procesih le ožje skupine, pa še te bolj kot potrjevalci ustreznih, od ozkih skupin izbranih predlogov, kot pa dejanski nosilci kandidacijske politike. Tam, kjer politične organizacije, zlasti sindikat in Zveza komunistov, nimajo prave vpljeve niti ne razvitih demokratičnih metod političnega dela, se lahko zgodi, da so določeni člani kolektiva voljeni v organe upravljanja in za opravljanje vodilnih samoupravnih vlog od ozkega kroga ljudi, ki imajo s „forsiranjem“ določenih oseb namen doseči takšno stanje v odnosih, da bo to predvsem njim v dobro. Ni redka praksa, da se v takih primerih za zakonitostjo skrivajo skupine ali posamezniki s posebnimi interesi, ki skušajo po zakoniti poti obdržati v oblasti vse glavne položaje v kolektivu. Samoupravljanje se tako lahko razvije v fasado, za katero se pojavljajo dejanski nosilci odnosov v delovni organizaciji - in to ne kolektiv kot celota, ampak zgolj posamezniki in njem. Če

pride v delovni organizaciji do tega, da posamezniki z vplivanjem na vodje samoupravnih organov vsilijo svojo voljo tudi organom samim, delovna organizacija ne more več vsem svojim članom zagotoviti temeljnih pravic upravljanja. Zato je lahko ozadje temu, da neke izvolijo za predsednika delavskega sveta ali pomembnega kolektivnega izvršilnega organa čisto določeno osebo, prav spoznanje, da si je tako mogoče zagotoviti monopol pri odločanju. Boj za oblast je tako star, kot je staro človeštvo, zato ga ne bomo odpravili, lahko pa v njem prepoznamo glede na to, kakšne so metode in kakšni so cilji tega boja, socialistično samoupravno vsebino ali pa takšno, kot si jo želijo posamezne skupinice, za katere se ve, da v končni fazi kolektiv vedno pripeljejo v nezavidljiv položaj.

Naslednje vprašanje, zaradi katerega ni vseeno, kdo je predsednik delavskega sveta ali katerega drugega organa, je kadrovski sestav zaposlenih. V delovnih organizacijah je med zaposlenimi največ delavcev z ustreznimi stopnjo, kvalificiranostjo. Le-ti ponavadi niso ustrezno zastopani v organih upravljanja, zato je tudi njihov vpliv na odločitve teh organov manjši. Tisti, ki imajo drugačne interese kot oni - to so degaja - bodo skušali le-te, kolikor so v organih samoupravljanja dovolj močno zastopani, tudi uveljavljati in uzakoniti.

Na misel mi je prišel primer, ko je šlo za sprejem kvalificirane osebe v delovno organizacijo. V tej delovni organizaciji je bil izobrazbeni sestav administrativnega in upravnega kadra neustrezen. Bolj pod političnim pritiskom okolja kot pa iz lastnih interesov so šolali osebo na srednji ekonomski šoli. Po konča-

nem študiju delavka ni mogla dobiti zaposlitve niti v administraciji niti v računovodstvu, čeprav so se listi, ki so v teh in ostalih oddelkih imeli ustrezno izobrazbo, za to zavzemali. Pritisak zaposlenih z neustrezno kvalifikacijo in znanjem za delavski svet, kakor tudi nekaterih mojstrov je bil tako močan, da so mlado študentko odklonili, češ da je v računovodstvu oziroma administraciji že tako preveč zaposlenih. Sam predsednik delavskega sveta kot eksponent mojstrske mentalitete je bil ogorčen zagovornik takšnega stališča. Drugače pa so mislili delavci. Razburjali so se zaradi prenatrpanosti kadrov v teh službah in so bili mnenja, da se mora zmanjšati, s tem da se zaposlijo osebe, ki bodo delo opravljale strokovno, kvalitetno in hitreje. Delavski svet, na katerem so bila prisotna tudi takšna mnenja, ni uspel, saj so bili močnejši tisti iz vrst uprave, administracije in mojstrskega sestava. To je primer trenja med dvema miselnostma, od katerih pa naprednejša ni zmagala, čeprav je bila v večini, ker ni bila dovolj močno zastopana v organu upravljanja.

To pomeni, da samoupravljanje po oblikah še ne omogoča zmage najnaprednejši vsebini. Za formo se lahko skrivajo in zmagujejo določeni čas tudi oportunisti in interesi. Seveda ne smemo misliti, da v vsakem primeru, ko nastopa strukturno neskladje, že prihaja do neustreznih samoupravnih odločitev. Ni nujno, da ima skupina, ki je najmočnejše zastopana v delovni organizaciji, o vseh vprašanjih tudi najnaprednejše poglede. Večina ni vedno radikalna. Praksa nas uči, da je tudi večina lahko nosilec reakcije, konstoljubja itd. Često se prav zaradi nje ne da izbojevati napredek. V takem primeru je demokratičen

način odločanja lahko v napoto radikalnim rešitvam.

Praksa je zabeležila naslednje. V delovni organizaciji so imeli neke nujne obveznosti do kupcev. Pravčasno bi jih lahko opravili le, če bi za proizvodnjo uporabili pristo soboto. Predsednik delavskega sveta in ostali odgovorni so se odločili predlagati delavskemu svetu, da bi delali tudi v soboto. Delavski svet je predlog po daljši razpravi zavrnil. Razlogi so bili različni, toda vsi, od prvega do zadnjega, zasebne narave. Eden je gradil hišo, drugi je imel delo v vinogradu, tretji delo na polju itd. Gre za izrazit primer, kjer še niso bili prisotni dolgoročni skupni interesi. Ta nedoraslost delavskega sveta, da bi se gospodarno obnašal, kaže v bistvu protislovje med subjektivno doživljenimi potrebami, ki niso splošne, in splošnimi potrebami kolektiva oziroma podjetja, ki pa jih niso dovolj občutili vsi, niti ne delavski svet, ampak le nekateri posamezniki.

Problem upravljanja je zelo zastavljen in globlji, kot se nam čisto kaže na zunaj. Vplivi struktur, protislovja med interesi, neustrezno sestavo organov upravljanja, so lahko močna ovira za razvoj samoupravnih odnosov. In če imamo opraviti še s tendencami, da bi bila izvoljena za predsednika samoupravnega organa oseba, ki ni zmožna samostojno, gospodarno, razredno-socialno jasno voditi in ukrepati, v kolektivno resnično ne more biti vse v najlepšem redu. Od predsednika delavskega sveta se namreč mnogokrat zahteva, da jasno loči razne interese, tendence, pritisk osebe, ki imajo pomemben položaj in vlogo v procesu dela. Svojo moč in visoki položaj skušajo izkoristiti in vplivati na samoupravne organe, če posebno če je

potrebno braniti lastne interese. Tako navajajo delavci primere, ko je včasih na sejah delavskega sveta več šefov in vodij raznih služb kot pa članov organa. Delavcem to ni všeč in včasih njihovo potrpljenje prekopi v izbruh jeze in nezadovoljstva. Najpogosteje pa se dogaja, da prisotnost direktorja, računovodje, raznih šefov tako porazno vpliva na potek seje, da imajo mnogi člani delavskega sveta občutek, da se ne da nič skleniti, kar bi bilo koristno za celoten kolektiv, kolikor je s strani let-teh odpor.

Če predsednik delavskega sveta ni zmožen zadušiti tendence vodilnih ljudi po oblastnem nastopanju, se bo pripravljeno delavcev, članov sveta, da razpravljajo, razmislijo, ocenjujejo, s premislekom odločajo, sprevidla v uporen molk, apatično dviganje rok, nestrpno čakanje da zapustijo sejo, negodovanje ter vsesplošni odpor do dela v organih upravljanja. Med njihovo pravico in dejansko možnostjo, da upravljavajo, se šini in poglablja prepada, ki ga ni moč hitro odpraviti. Zato ni pretirana zahteva, da mora biti predsednik delavskega sveta oseba, ki je sposobna voditi upravljanje tako, da upravljavci dejansko čutijo svoj prispevek k skupni stvari, svojo osebno vsestransko angažiranost v kolektivu. Predsednik delavskega sveta mora biti sila, iz katerega prihaja in raste socialistična samoupravnost kolektiva, skratka, objektivna, borbena osebnost, ki zna ločiti, kaj je najboljša za kolektiv in posameznika v njem. Seveda lahko predsednik dela tako in je tak, če ima od kolektiva, posebno pa od sindikata Zveze komunistov tudi vso podporo na svoje delo. Brez te podpore še tako močna osebnost ne more biti eden izmed odločilnih ustvarjalcev samo-

upravnih odnosov v delovni organizaciji.

Tretji faktor, ki ga moramo upoštevati ob vsebinski analizi samoupravnega staža predsednika delavskega sveta, so njegove osebnostne lastnosti. Prav gotovo mora biti socialno prožna osebnost, ki mu problemi, interesi ljudi niso samo jasni, ampak tudi ve, kako jih je možno usklajevati, razreševati in podobno. Teoretično in praktično mora poznati in obvladovati osnovna problema gospodarjenja. Posluh mora imeti tudi za pravilno usmerjanje razprav in uporabljanje demokratičnih metod odločanja. Posebno pomembno je, da je predsednik samostojen, da ima lastna stališča in pogled in da je njih vsebina skladna z interesi delavcev. Njegova socialno-razredna usmerjenost mora biti jasna in določena v vseh osnovnih vprašanjih, ki so predmet družbeno-ekonomskih in političnih prakse kolektiva. Pripravljen mora biti, da se boljši kot ostali posveti skupnim problemom, da svoj prosti čas delno posveča kolektivno, skratka, da mu funkcija ni neprijetno breme, ampak odgovornost, ki je ne more zanemarjati.

Zavedati se moramo, da je dobra kadrovska politika, v kateri ni familijarnosti, nasprotujočih si interesov, v kateri so prisotne želje po taknem razporejanju kadra, da bo učinek čim večji, jamstvo za dobro organizacijo dela, le-ta pa jamstvo za resnični gospodarski in družbeni napredek slehernega kolektiva in s tem tudi celotne družbe. Do tu pa je še daleč. Vendar je to edina pot, po kateri lahko čvrsto stopamo v prihodnost. Zato v tem boju ne smemo zanemarjati na videz majhne, v resnici pa tako velike stvari, kot je pravilna, premišljena kadrovska politika ob volitvah v organe upravljanja. Še posebno bi se morala tega močno zavedati sleherni sindikalna organizacija in sleherni komunist v delovni organizaciji.

"Dober dan, Gastarbeiter..."

Piše: TONE GOŠNIK

(7. nadaljevanje)

Obisk pri dolenjskih, spodnjeoposavskih, ribniških, belokranjskih in drugih delavcih v ZR Nemčiji se približuje koncu. Seveda v njem še marsičesa nisem mogel povedati, čeprav smo v uredništvu domače lista namenili temu obisku kar 8 strani. Marsikaj bomo še srečali, saj bomo poslej večkrat pisali o tem in onem, kar zanima naše ljudi na tujem. — Zato danes še nekaj sklepnih misli in obisk pri Slovenskem kulturnem društvu TRIGLAV v Stuttgartu, vsem rojakom, ki so začasno na delu v tujini, pa lep in prisrčen pozdrav! Prosim, pišite nam tudi vi, oglasite se in povejte, kaj je novega pri vas, naš časnik pa vas bo kot doslej zvesto družil z rodnim krajem in vašimi domačimi!

Kanclerjeve besede o kruhu

Zahodnonemški kancler Willi Brandt, je lani poleti pozval svoje rojake, naj bodo bolj strpni do „Gastarbeiterjev“ v ZR Nemčiji. Nemcem je povedal približno tole: „Pri nas živi in dela več kot 2 milijona ljudi različnih govoric in narodnosti. To resnico je treba prikazati z najbolj preprostim podatkom: če bi od nas odšli vsi tuji delavci, ki so tu zaposleni, bi se znašlo naše gospodarstvo v velikih težavah. Kajti zavedati se moramo, da tuja delovna sila skupno z nami služi tudi naš vsakdanji kruh...“

Zvezni kancler nemške države se je ob isti priložnosti zavzel tudi za boljše odnose med Nemci in inozemskimi delavci, ostro pa je bil tudi proti vsem pojavom izkoriščanja:

„Ce plača delavca za stanovanje 150 mark na mesec, ne bi smel za to isto stanovanje tuji delavec plačevati 350 mark...“ je med drugim dejal.

300 mark za sobo!

Oderuštvo ni tako redko na Nemškem; o primeru iz Muenchna sem poročal s sliko „hotela“ prejšnji četrtek. Rad bi dodal še nekaj iz Mannheimu. Tu sva neki večer s socialnim delavcem Pavlom Rostoharjem zavila na dvorišče stanovanjskih barakov tovarne Daimler-Benz (v Luzemburgu). Megla in neprijeten, vlažen hlad sta sillla v mesto; pod lučmi se je okoli naselja vila ograja, v ozadju nizki dimniki, v sobah nabita moška telesa. Nehote sem se stresel — podoba je bila, da sva v koncentracijskem taborišču. Že res, da ni bilo električnega toka in navznoter zaviti kovinski ograji. Vsa vrata v sobah in na omarah ter stene polne slik nagih ali polnagih žensk. Bilo je pretresljivo: fantje in mošje, prepolni močiči; nekateri so sloneli nad pisanim pismem, drugi so kuhali ali po-

grevali hrano, tretji spet kaj igrali ob mizah.

„Poskrbeli smo zanje, kaj hočete še več?!“ bi naju zavrnil nemški lastnik in delodajalec. Res je: snažno in toplo je v takihle barakah. „Prišli so na delo, ne na počitnice!“ bi bil drugi odgovor.

V barakah nedaleč proč — bilo je pri nekem gradbenem podjetju — so bile razmere že slabše. Marsikje je še vedno tako, kot je kolega Miloš Jakopec opisoval pred leti, ko je po Nemčiji obiskoval naše delavce in poročal o razmerah, v kakršnih živijo.

Na pravega izkoriščevalca, seveda brez imena, sva s tovarišem Rostoharjem našli v stari stanovanjski hiši na Waldhofstr. 12 v Mannheimu. Bila je pravcata „stanovanjska kasarna“: v ozkih sobah so stale natlačene železne postelje z umazanim perilom. V eni izmed njih — lahko bi ji rekli čumnata — sva našli na skupino Siptarjev s Kosovo.

„Eee, slabo je to,“ so potožili fantje in mošje. Po 50 mark plačujejo za ležišče — soba „vrže“ na mesec pri 6 stanovalcih 300 mark, več kot stane marsikje lepo dvosobno stanovanje!

„Spodaj v pritličju so polne omare svežega perila!“ je potožil delavec z albanske meje. „Včasih so

menjali perilo vsak teden, zdaj ga enkrat na mesec...“

Lastnik stavbe je baje neki Nemec, ki pa je (spet moram reči „baje“, kot so mi to pripovedovali naši delavci v tej hiši!) hišo oddal v podnajem (ali prodal?) nekemu Grku, ta pa naj bi prenesel izterjavo najemnin celo na nekega tamkajšnjega „starega“ Jugoslavana. Zmešnjava, pa seveda oderuštvo, oboje hkrati. In skrivanje!

Nemci je treba, da se sami javno nečestujejo nad primeri, ki so jim znano zgražajo, kot je stara resnica, da je „poturica hujiš od Turka.“

Mimo življenja domačinov

Nemške statistike, ki so po navadi „tako natančne in vseobsegajoče kot nemški gospodarski stroj“, trde med drugim, da bolujejo tuji delavci v ZRN predvsem zaradi boleznih, ki imajo psihološki vzrok.

„Med vsemi boleznimi Gastarbeiterjev jih je kar 68 odst. živčnega značaja.“ Ljudje žive ločeno od sredine, v kateri so, ne znajo jezika, stanujejo največkrat izven „življenjskih središč“ mest in občutijo razen tega slab odnos nemškega prebivalstva do njih, trdi eno izmed poročil. Tudi večji del nesreč na delu ima svoje vzroke v naštetih dejstvih.

„Tuj delavci žive dostikrat prisiljeno v pravem getu, še bolj nevarna pa je duhovna osamitev, katere ujetniki so...“ trdi nevrolog Ditter Frissem iz Stuttgarta, ki je pregledal na tisoče tujih delavcev. O njih pravi med drugim, da „...gre za enak psihološki položaj, ki je značilen za izgnance in politične begunce...“

Če ne bi bilo posvetovalnic Arbeiterwohlfahrt, ki po sporazumu dveh vlad od 1969 dalje pomagajo z našimi socialnimi delavci jugoslovan-

skim delavcem na delu v ZR Nemčiji, bi bilo gornje „duhovne osamitosti“ še veliko več. Samo v novembru 1970 je 6.639 jugoslovanskih delavcev prišlo s svojimi 11.215 odprtimi vprašanji na 41 posvetovalnic, v katerih je takrat delalo 56 socialnih delavcev.

Dobrodelna organizacija Arbeiterwohlfahrt, ki ščiti tudi interese tujih delavcev, je bila ustanovljena že leta 1919 v vrstah socialnodemokratske stranke. Med nacizmom jo je Hitler prepovedal. Zdaj ima nekaj nad 360.000 članov, pomaga pa nemškim in tujim delavcem. Mnogim je pripomogla do izgubljenega delovnega mesta, posreduje na policijski in sodiščih, ve za brezposelne tuje delavce v bolnišnicah, pomaga njim, ki so v zaporih ali gredo iz njih. Vsi socialni delavci iz Jugoslavije, ki so zaposleni v tej dobrodelni organizaciji, so njeni uslužbenci, vsi njihovi nasveti našim delavcem pa so brezplačni.

Ob vsem tem pa teče razgibano kulturno in družbenopolitično življenje v Nemčiji mimo ogromne večine naših delavcev. Zlasti televizija skrbi za „vroče teme“, kjer ne manjka dobrih reportaž in pogumnih posegov časnikarjev v probleme, ki se tičejo samih vrhov nemške države. To velja tudi za radijske oddaje, pri čemer naši ljudje niso zadovoljni z oddajami radia Koeln, saj se slovenščina v okviru jugoslovanskih oddaj kar nekam izgubi.

Obisk pri Slovencih v »TRIGLAVU«

Iz samote, razočaranj in duševnega trpljenja pomaga našim ljudem na tujem samoorganiziranje. Ponekod se zbirajo v bolj ali manj

Sonja in Irena vsako soboto razveseljujejo s petjem člane SKD Triglav in druge Slovence v Stuttgartu; spremlja ju ansambel Seher. „Najbolj vžigejo seveda domače!“ pravita. (Foto: Ivan Frljužec)

zaprtih krogih, kjer odločata poznanstvo, sosedsstvo ali skupno delovno mesto. Društvo ali pravih organizacij imamo na Nemškem bore malo. Najbolj znano in najpomembnejše med njimi je Slovensko kulturno društvo TRIGLAV v Stuttgartu.

Predsednika društva, dipl. inženirja Marcela Božiča, sem prvokrat videl in slišal na zadnjem občnem zboru Slovenske izseljenske matice v Ljubljani. Pogovor z njim je zategadelj v stuttgartskem zastopstvu kranjske ISKRE stekel lažje in prisrčnejše, zlasti še, ker sem v Rodni grudi sproti spremljal razgibano delovanje in velik uspeh delavcev in organizatorjev tega društva...

Širok in pester je društveni delovni načrt, je pripovedoval inž. Božič: sem lahko štejeemo delo njegovih sekcij, kot so sekcija za družabne in zabavne prireditve, za letovanja in izlete, planinska sekcija, prizadevni so kegljači Triglava, glasbena sekcija, ki ima razen moškega zbora zdaj tudi že mešan pevski zbor in še kaj. Še letos kanijo ustanoviti oddelek, ki se bo posebej ukvarjal z vprašanji, povezanimi z vračanjem naših ljudi v domovino. Že to, v najkrajših besedah povedano društveno delovanje, nam potrjuje njegov osnovni namen:

v tujini družiti naše ljudi, jih s kulturnih in zabavnih vzgojnih delom osveščati ter jim pomagati pri premagovanju težav, ki jih tujina nalaga vsakomur izmed njih že samo s tem, da živijo ločeno od domovine in svojcev.

Društvo ima zdaj lastne prostore v Filderstrasse 1, kjer so hkrati prostori za pisarno, za pevsko in glasbene vaje, pa tudi za slovensko knjižnico, šahiste in srečavanja. Društvo je dalo že lani pobudo, da so v mestu Allen, kjer živi pribl. 800 naših delavcev, ustanovili podružnico TRIGLAVA.

— Kaj je s podporo domovine pri reševanju odprtih vprašanj naših delavcev na tujem, me je zanimalo.

Pomoč je lahko vsestranska

„Lahko je zelo različna, predvsem pa vsestranska: vedno znova doživljamo pereča vprašanja, ko gre za vrnitev ljudi v domače kraje, kar je združeno z različnimi ekonomskimi problemi. Vemo, da se doma podjetja zelo zanimajo za vključevanje teh delavcev v naše gospodarstvo. Tu je pomoč v Sloveniji nujna in potrebna! Vrsta vprašanj je bila morda pred leti bolj pereča kot je danes, še vedno pa srečujemo težave, ki jih imajo ljudje:

— odločitev: bi ostal v Nemčiji ali se vrnil domov, za mnoge ni lahka. Je doma delo zagotovljeno, kako je plačano?

— Tu je vprašanje carine, za nekatero neodsluženi vojaški rok, dediščina (zemlja) v starem kraju, morebitna obrt v domačem okolju in težave, kako bi bilo s prenosom denarja v te namene.

— Tu pa so takoj tudi vprašanja: kako obveščati rojake o vsem, kar je doma novega in zanimivega. Ob letoletnih praznikih so na meji spekulanti lovili delavce, ki so prihajali

domov na dopust, da bi jim menjali marke po starem kurzu, veljal pa je že novi tečaj. Zares, gre nam za hitro, točno obveščanje o družbenem in političnem dogajanju v domovini.

Cemu berejo rojaki v tujini premalo domačega branja? Res je slovenskega tiska še vse premalo med nami, čeprav je glede tega že bolje kot pred leti. Menim, da ga bo treba še uspešneje ponujati. S tem v zvezi gojimo tudi načrte za lasten časopis, ki naj bi bil namenjen zgolj obveščanju naših delavcev na tujem.“

O tem, kot o drugih oblikah pomoči domovine delavcem v tujini, sva z inž. Božičem spregovorila prenekatero misel; k njim se bomo v Dolenjskem listu še vrnili.

»Vsaj tako dobro...«

Ena izmed misli inž. Božiča me spremlja še zdaj; v mislih imam njegov odgovor:

„Možnosti za vračanje naših delavcev v domovino obstajajo. Menim pa, da bi morala Slovenija vračanje delavcev iz tujine organizirati vsaj tako dobro kot je bilo in je organizirano odhajanje naših ljudi v tujino!“

CENENOST
IN KVALITETA
SO ODLIKE
KNJIŽNIH IZDAJ
PREŠERNOVE
DRUŽBE

S tem je potrdil misli, ki smo jih v naših dosedanjih poročilih z obiska v ZR Nemčiji že opisali: od nas vseh doma je odvisno, kako se bo odločil delavec v tujini! Ne bi smeli namreč pozabiti, da so se številni delavci, ki so prišli domov z namenom, da se zaposlijo v starem kraju, spet odšli v Nemčijo, ker doma zanje ni bilo kruha! „Tako ljudi demoraliziramo, potem pa je popravljanje napak mnogo težje!“ pristavlja inž. Božič. Vsestranska dejavnost SKD „Triglav“ v Stuttgartu zasluži več letne pomoči iz Slovenije. Zlasti letošnji društveni načrt je tako koristno in vsestransko zastavljen, da je treba društvu pomagati bolj kot mu je ljubljana s Slovenijo vred pomagala doslej.

Triglavov prvi pomladanski ples

Ena izmed naslednjih večjih prireditev slovenskega kulturno umetniškega društva TRIGLAV iz Stuttgarta je veliki pomladanski ples, ki bo

22. aprila ob 19. uri v veliki dvorani KOLPINGHAUS — Central v Stuttgartu, Heusteigstrasse 66.

Družabno zabavna sekcija društva se na to že sedaj skrbno pripravlja in obljublja kvaliteten kulturno zabavni program. Sodelovali bodo člani posameznih sekcij društva ter znani gostje iz domovine. — Za pijačo in jedi bo poskrbljeno, za ples bo igral eden izmed slovenskih ansamblom iz Stuttgarta.

Parkirni prostor v bližini Kolpinghausa in pod Pavlengerbruecke dovoz s Tuebingenstrasse. Vstopnice bodo v prodaji pred pričetkom prireditve pri vhodu v dvorano.

Društvo TRIGLAV vabi na prvi pomladanski ples vse, ki se žele razveseliti in zaplesati ob zvokih domače glasbe. Vljudo vabljeno! SKUD „Triglav“ Stuttgart

Društvo v Stuttgartu je doslej pripravilo že vrsto lepih izletov. Izletniška sekcija vselej poskrbi za kakšno presenečenje. Na izletu k izviro Donave sta ga bila deležna tudi kranjske rojake, ki stba prav tiste dni praznovala 25-letnico skupnega življenja. Solze v očeh so bile solze radosti! Levo zadaj sedi predsednik društva inž. Marcel Božič. (Foto: Ivan Frljužec)

»Več domovinske vzgoje že v šoli!«

Za slovenske vernike v škofijah Freiburg, Speier in Trier, v katerih živi kakih 3500 Slovencev, skrbi župnik Jože Cimerman v Mann-

heimu. Več kot 300 km vsaksebi sta spodnji in zgornji konec njegovega dušebrižniškega območja. Nasmeljal se je, ko sem ga poprašal, s čim vse se peča.

„S prevodi vseh mogočih dokumentov, z vlogami za stanovanja in sluzbe, s posredovanjem za izplačila zaostankov v manjših podjetjih, pa tudi z iskanjem izgubljenih zakon-skih mož ali sinov...“

Pokazal mi je odprto pismo matere iz Ljubljane: „Prosim, poiščite mojega sina, ne bi rada, da bi šlo to prek nemške policije...“ toži zakrbljena mati, ki se ji je sin odtujil. To in še marsikaj pride na njegovo pisano mizo. V njegov župnijski urad v kvadratu A 4 pa zaidejo tudi Siptarji in Makedonci. Pravzaprav obiskuje slovenskega župnika v Mannheimu več drugovercev kot katoličanov — bolj so namreč potrebni pomoči. Nekateri ne najdejo poti do posvetovalnice Arbeiterwohlfahrt ali pa jim znanci svetujejo župnika. Tudi tu dobijo vse brezplačno...

Župnik Cimerman se je ravno dan pred vrnil s 448 km dolge poti: obiskal je nekaj slovenskih družin blizu

švicarsko-nemške meje. Prejšnji duhovnik Franček Prijatelj, ki je bil prestavljen v Koeln, je postal žrtev avtomobilske nesreče. Tri vrste vernikov pozna danes Jože Cimerman med svojimi ovčicami: zavzete, ki žive tudi v tujini kot kristjani, „praznične kristjane“, ki pridejo v cerkev le za največje praznike, in še „take kristjane, ki rabijo duhovnika le takrat“, ko gre za izrazito duhovno stvar. Na poroke in krste ga vabijo vsi tudi po 200 ali 300 km daleč. Slovensko dekle, ki se je poročilo z nemškim kmetom nekje v Odenwaldu, mu je izjavilo več mesecev po poroki:

„Gospod, zdaj se ne bi več možila tu...“

Skoraj sto deklet, predvsem iz Prekmurja, dela v tovarni rezervnih delov za televizorje v Odenwaldu. Mnoge bodo našle od tu pot do poročnega oltarja prek znanstva na podeželju. Župniku Cimermanu se zdi, da je že doma, v Sloveniji, vse premalo iskrene domovinske vzgoje; že v osnovni šoli jo pogreša. Trdnješi, čvrstjeji, bi se manj utapljali v tujem narodu...“

Koncert zbora »Emil Adamič« v Stuttgartu

SKUD „Triglav“ prireja v okviru svojega letošnjega programa glasbenih prireditev koncert UCITELJSKEGA PEVSKEGA ZBORA „EMIL ADAMIČ“, ki bo v znani Liesderhalle-Mozartsaal dne 23. 4. ob 20. uri. Razen gostov iz domovine bo na koncertu zapel nekaj nemških narodnih pesmi tudi učiteljski pevski zbor iz Stuttgarta.

Vstopnice (od 4 do 10 mark) bodo v predprodaji v vseh kioskih, dobite pa jih tudi v prostorih društva v Filderstrasse 1 ob četrtkih od 17. do 20. ure in ob petkih od 14. do 20. ure. Telefonsko jih lahko naročite na štev. 643361 in 643362.

Vljudo vabljeno! SKUD „TRIGLAV“ STUTTGART

Zahteva: veliko zaslužiti!

Naši delavci v očeh upokojenega elektrovarilca Emila Kadla v Mannheimu:

„Štiri leta sem delal skupaj z vašimi ljudmi v isti skupini pri Daimler-Benzu: varilil smo glavne dele za omnibus. To je bilo točkovno in elektro varjenje in vrtanje. Delali so tako kot Nemci, plača je bila enaka. Najraje so delali v mesnem „šhtu“: od 15. do 23. ure, ker hočejo vsaj veliko zaslužiti. To je njihov glavni namen!“

Imeli smo dobre odnose, dobro smo se poznali, šli so tudi domov na dopust in se vedno vsi tudi točno vrnili na delo. Prinesli so s seboj sliovkov in šunko. Radi delajo v akordu. Slišal sem tudi od drugih kolegov, da so Jugoslovani boljše delavci kot Gastarbeiterji iz drugih držav.

Da, res je: mi sami obojamo izkoriščanje glede pretiranih najemnin za tuje delavce. Še to zapišite: 19 let sem delal pri Mercedesu. Ko sem šel v pokoj, sem dobil 2000 mark odpravnine in če si vsaj 6 mesecev pri podjetju, dobiš tudi božično ali novoletno nagrado...“

S seje komisije za razvoj Kozjanskega. Prvi z leve Vinko Prelog, avtor raziskave o Kozjanskem.

O KOZJANSKEM IN NJEGOVEM KRIŽPOTJU

Znanstvena lupa nad revščino

Iz raziskav magistra Vinka Preloga, ki jih je treba še nadaljevati

Se pred tremi, štiri leti je bilo kaj malo Slovencev, ki bi znali prav odgovoriti na vprašanje, kje leži Kozjansko in kaj je zanj najbolj značilno. Danes odgovor ne bi bil težak: REVŠČINA.

Italija ima Kalabrijo pa severno od nje Provinzo Caserto, od koder prihajajo Rocco in njegovi bratje na sever, kjer se, s srečo ali brez nje, spoprimejo za življenje. Svoje Kalabrije imajo Španija, Britanija, celo Nemčija in bogata Amerika. Ves svet je pravzaprav razdeljen na bogate in revne in prav iz te delitve izvira največ gorja in naspotij.

Posamične države si pomagajo na različne načine. Obstajajo celo prepovedi, da se razviti ne smejo hitreje razvijati in da morajo čakati na tiste, ki zaostajajo. Povsod spoznavajo, da so v bistvu odvisni od napredovanja zaostalih.

Pomagati, a kako?

Kozjansko je majhna dežela med Savo, Sotlo, Savinjo, Voglajno in Dravinjo: 75.000 hektarov in 50.000 ljudi šteje ta svet, ki je postal za nas simbol revščine, zapostavljenosti, življenjske nemoči, z eno besedo: zaostalosti, ki je začela močneje trkati na slovensko vest ter utirjati spoznanje, da ni modrosti v reku: „Pustiti, naj živi, kar more živeti.“

Ne, ni dovolj pustiti in ne ovirati, treba je pomagati, pa ne samo Kozjanskemu, tudi drugim zaostalim predelom. Toda kako pomagati, to je vprašanje, dovolj obsežno in zapleteno, da nanj ne more dati še nihče popolnega odgovora.

Študija o zaostalosti

Dokler se ni dela lotil Vinko Prelog, magister ekonomije s celjskega Zavoda za napredek gospodarstva, Kozjansko ni imelo nikakršne znanstvene raziskave o možnostih nadaljnjega razvoja. O tem delu Slovenije so govorili bolj na podlagi predvidevanj, občutkov ali celo čustev, češ reveži živijo tam, pomagati jim je treba.

To pa ni tisto, kar je za Kozjansko treba narediti. Taka pomoč je samo trenutna, kaj hitro se sprevrže v

miloščino, pa četudi tega ne bi želeli. Od tod ni daleč do očitka, da so Kozjanci sami krivi svoje revščine in da zanje ni boljših časov, ker sami niso pripravljeni poprijeti.

Pravi odgovori šele pridejo

Debeli sta doslej napisani knjigi in odveč se zdi morda komu toliko podatkov o Kozjanskem, ki jih je zbral in obdelal tov. Prelog. Toda to še ni vse. V naslednjih mesecih bodo naredili še šest debelih zvezkov raziskav, za vsako izmed posameznih šestih kozjanskih občin po enega, v katerih bodo šele pravi odgovori, kako pospešiti razvoj tega predela.

Z obravnavo posameznih katastrskih občin, za katere so zbrani še najbolj uporabni podatki, je avtor naredil mejo Kozjanskega, ne zemljepisno, marveč ekonomsko, ter določil njegove značilnosti.

Kozjanci se ne vračajo

Prva posebnost tega dela Slovenije je v tem, da nima razvojnih zametkov. Kmetije, boljše rečeno kajžarije, redijo tam ljudi tako slabo, da se Kozjanci odseljujejo in se v nasprotju z drugimi deli Slovenije (npr. Prekmurjem) v svoje rojstne vasi več ne vračajo. Število Kozjancev se stalno zmanjšuje. To je značilna demografska lastnost, ki ne pomeni, da tamkajšnji ljudje svojih „gnezd“ ne ljubijo, marveč da je kruh na kozjanskih gričih resnično tako skop, da ne daje upanja na povratek.

KOZJANCI BRUSILCI STEKLA

Med obrati, ki naj bi jih postavili na Kozjanskem, omenja jo brusilnico stekla v Kozjem. Že sedaj hodi precej ljudi brusiti steklo v steklaro v Rogaško Slatino in bi svoje delo prav lahko opravljali bliže doma, če bi uresničili zamisel o brusilnici. Obrat bi stal 5 milijonov dinarjev, na leto pa bi dajal 10 milijonov novih dinarjev celotnega dohodka. Za začetek bi zaposloval 50 ljudi, v drugi etapi pa sto in še kaj čez. Ti Kozjanci bi se specializirali na brušenje, ki je in ostane zelo zahtevno, pa tudi dobro plačano ročno delo.

Naslednja značilnost je izrazito obrobje industrijsko razvitejših središč, ki bi Kozjanskemu lahko bolj pomagala. Toda ta razviti obod je po dosežanju delitvi, uzakonjeni z republiškim zakonom o pospeševanju razvoja manj razvitih območij, odrezan in tako se godi, da od pomoči, ki jo je Slovenija namenila manj razvitim, Kozjansko še ni skorajda nič dobilo.

Naložbe, ne darila

V omenjenem zakonu je predvidena pomoč pri gospodarskih naložbah, ki edino lahko pomagajo naprej. Le z novimi investicijami je mogoče preusmeriti ljudi v druge gospodarske dejavnosti ter razvijati kmetijstvo, ki ima nekaj razvojnih možnosti. Večina Kozjancev se bo morala zaposliti v obrobni mestih, do tja pa bodo morale voditi mnogo boljše prometne zveze.

Po zakonu o pospeševanju manj razvitih štejeta med manj razviti občini samo občini Šmarje pri Jelšah in Sentjur. Ti dve nimata posebnih lastnih razvojnih možnosti niti pripravljenih širokopolteznih načrtov. Pomoč Kozjanskemu in drugim manj razvitim predelom ni osnovana na dotacijah in darilih, marveč predvsem na zmanjšanju samega slovenskega gospodarstva za naložbe, pri katerih je republika pripravljena ti olajšave.

Mimo občinskih mej

Vinko Prelog je s sodelavci ugotovil, da Kozjansko nima kakih posebnih lastnih prednosti za gospodarski razvoj. Nekaj sicer pomeni kmetijstvo ter manjši obrati, vendar to za življenje 50.000 ljudi še zdaleč ni dovolj. Ekonomika uči, da na manj razvitih območjih ni mogoč razvoj velikih industrij. Velika industrija potrebuje avtomatizacijo in visoko strokovne delavce, ki jih odmaknjena dežela ne more držati. Razen tega zdaj razvoj teži h kapitalno intenzivnim ne pa k delovno intenzivnim naložbam, kar pomeni, da je za tiste, ki investirajo, važno predvsem, kako se naložbe obrestujejo, ne pa, koliko ljudi zaposlujejo. Cenenost delovnih rok tudi ni tisti razlog, ki bi spodbudil gospodarske naložbe na Kozjanskem, kot jih spodbuja v kapitalističnem svetu.

Torej je treba predvsem gledati s treznejšimi očmi. Studija Vinka Preloga je pokazala, da resnični napredek lahko prinesejo samo industrijski kraji z obrobja Kozjanskega, kjer ponekod že zmanjkuje delavcev. Pri tem pa zakonske meje ne smejo biti ovire. Kozjansko je treba obravnavati kot celoto, brez občinskih meja. Življenje pač ne priznava umetnih meja.

Besedilo in slike: MARJAN LEGAN

UPANJE DEKLET IN ŽENA. Kdor je hotel imeti delo, je moral s Kozjanskega. Za stalno ali pa tako, da je vstajal pred zoro in hitel v dolino, kjer se kadilo visoki dimniki. Tudi v prihodnje bo tako, zakaj tam gori ni pravih razvojnih možnosti, kot suho ugotavlja znanstvena raziskava.

Nekaj obratov pa bi Kozjansko vendarle lahko imelo. Na Planini so že začeli. Pred dvema mesecema so dekleta in žene sedle v šolske klopi, ne k pouku, k šivanju. Sentjurski „Tolo“, tovarna lahke obutve, je v stari osnovni šoli odprla obrat za izdelovanje copat. Trideset žensk dela v dveh izmenah. Govorili smo z njimi. Zadovoljne so, zdaj še ne sprašujejo o zaslužku, vse jim pomeni, da so redno zaposlene blizu doma. Zavestno potrpijo, če je treba, četudi so tanke kuverte ob mesecu.

Marija Bohinc, predstojnica, pravi: „Moramo se potruditi, moramo dokazati, da bo obrat lahko obstajal. Priučevanje traja tri mesece. Če katera izmed zaposlenih ne bo dosegala 80 odstotkov norme, si bo morala iskati delo drugje. Podjetje ima v načrtu, da bo obrat še povečalo, seveda če bo tako kazalo.“

Planinska izdelovalnica copat je še daleč od tovarne. Toda začetek je. Se več je: UPANJE DEKLET IN ŽENA.

OSTAJAJO LE RAZPADAJOČA „GNEZDA“. Bil je hlev, da je kak zvonilo, hiša, da bi jedel s tal. Ni jih zadržalo, šli so. Z njimi so šle roke, ki bi morale zamenjati prvi strešnik, da ne bi zamakalo notranjosti. Tako se je začelo. Zdjaj je, kar vidite. Bog je dal, bog bo vzel.

Od Dominika Špana iz Vejice na Kozjanskem so te besede. S košarico v košenih rokah, prgiščem regrata v njej, upognjen, nemočen starček na neobdelani njivi, ki mu bo dala skromno večerjo, je pripovedoval zgodbo o sosedih, ki so odšli.

Tudi njegova zgodba je podobna. Španovim so odšli otroci. Petero sta jih zredila Dominik in njegova žena. Zdjaj sta sama, nimata kam. Na svojem svetu bosta čakala na konec in kot doslej bosta vesela, če ju bodo otroci obiskovali in se ju spominjali.

Toda tudi za njegovo vas je nekaj upanja. Napeljali da bodo elektriko, se veseli Dominik. „Menijo se, da imajo nekaj denarja, malo bomo pa sami naredili.“ Električna bi pomenila nove delovne roke. Kak stroj bi si lahko kupili. Bregove, ki so bili svoj čas spremenjeni v njive, bi lahko obdelovali z vtili, gnoj vozili z žičnico. To bi bil napredek! Dominik ga vidi zdaj pri gozdarju, ki si je kmetovanje že olajšal. Se marsikje bi se dalo obdelovanje olajšati. Če ne bi otroci odšli, če ne bi OSTAJALA LE RAZPADAJOČA „GNEZDA“.

DRUG ZA DRUGIM UMIRAJO MLINI. Petnajstero mlinov je njega dni gonila Sevniščica. Veselo so se vrtela kolesa, ko se je žitno zrnje trilo pod kamnom. Pridelka resda ni bilo toliko, da bi ga razmetavali, tudi preveč znoja je bilo v njem, toda bilo ga je več, ker je bilo več rok in ust pri hišah.

Zdjaj je drugačen čas. Vodni mlin ostaja le še spomin. Dva, trije se še zavrtijo, drugi so umolknil. Nadomestili so jih valjni mlini.

„Včasih je bilo nekaj imenitnega biti mlinar. Dva kamna sta se pri meni vrtela noč in dan. Zdjaj ni dela niti za enega. Poženem ga le še od časa do časa. Čakam, da se bo nekaj spremenilo. Upanje mi je asfaltna cesta, ki jo bodo delali tod mimo. Vzela mi bo vodo in s tem zaslužek, pričakujem pa, da mi bo dala nekaj preživnine. Kaj je z mojo penzijo, sprašujete? Ne vem, plačeval nisem. Nisem mogel. Z mlinom, ki je v minulih treh stoletjih redil toliko rodov, se komajda za silo preživljam.“ pripoveduje Anton Seničar iz Orešja pri Sevnici, 60 let star samec, eden zadnjih mlinarjev ob Sevniščici, ki s kozjanske strani napaja Savo.

Sicer pa ni časa za hrepenenje po tistem, kar je bilo nekoč ljudem pri srcu. Dejstvo je: DRUG ZA DRUGIM UMIRAJO MLINI.

Kako dolgo bomo od žena in mladine še terjali davek na račun nočnega dela? Dolgih 16 let že rešujemo to vprašanje, a z malo uspeha — Po oceni dela na območju 9 dolenjskih občin v nočnem času še okrog 500 žena — Kaj pravijo o tem prizadete delavke in podjetja?

Na škodljive posledice nočnega dela so začeli opozarjati v večjih industrijskih deželah že proti koncu 18. stoletja, mednarodno združenje za zakonsko varstvo delavcev pa je pripravilo dogovor o prepovedi nočnega dela žena in otrok že leta 1906.

Jugoslavija je podpisala mednarodni dogovor o nočnem delu žensk v industriji leta 1955, vendar pri nas nočno delo žena vseeno narašča. V letu 1970 je bilo v primerjavi z letom 1969 v nočnih izmenah na območju Slovenije 5204 več delavk. Tako ne moremo naprej, kajti izčrpavanje žensk se ne maščuje samo na zdravju, temveč ima hude posledice tudi pri vzgoji otrok.

Čimbolj bo treba zaostri merila za dovoljevanje nočnega dela, obenem pa poskrbeti, da bodo v nočnem času ženske nadomestili moški.

Za ukinitvev dela ob uri strahov

Za odhod iz tretje izmene se je ponudilo 12 predilk in tkalk — Akcijo, ki jo je začel sindikat v NOVOTEKSU, podpirajo vsi v tovarni

„Nočno delo žensk narašča kljub naporom, da bi ga zmanjšali. To bi moralo vse skrbeti, tudi tiste, ki mislijo, da se da skrb za nas odtehtati s šopkom za 8. marec. Sindikat bi se moral vpreči v bitko za zmanjšanje, če že ne popolno odpravo nočnih ženskih izmen. Slednjič bomo morali tudi pri nas spoštovati mednarodno konvencijo, ki govori o tem.“ Tako je 26. februarja — nekaj pred dnevom žena — na prvi občinski sindikalni konferenci v Novem mestu govorila Milena Mavsar iz Novoteksa in od tedaj ji pravijo, ne da bi za to vedela, bojevitka sindikalna delavka.

Cez mesec dni pri vodji kadrovskega oddelka Danilu Kovačiču, ki pripoveduje: „Na pobudo sindikata se je pri nas začela splošna akcija za to, da bi ženske na tistih delovnih mestih, kjer ne gre brez tretje izmene oziroma nočnega dela (od 22. do 6. ure), zamenjali moški.“

Moram reči, da so to podprli vsi v podjetju, ne nazadnje komunisti, ki so o tem še posebej razpravljali. Možnost, da bi se delavke, ki bi šle iz nočne izmene, lahko takoj prekvalificirale za delo na tekočem traku v konfekcijskem oddelku, kjer sta samo dopolnilna in popoldanska izmena; smo javno razglasili na oglašni deski.“

„Pa odziv?“ „Zeljo, da bi šle v prekvalifikacijo za konfekcijo, je podpisalo 12 žena in deklet, nekatere med temi so mlade matere z dvema in več otroki. Tako majhen odziv si razlagamo edino tako, da ženskam ni preveč pri srcu delo na tekočem traku, pa tudi zato, ker gre v bistvu za čisto drugačen način dela, kot so ga vajene. To so zlasti tkalke in predilke.“

V načrtu je, da bodo poleg teh, ki so se same prijavile, postopno premestili iz nočne izmene delavke, ki so nazadnje prišle v podjetje. „Pri nas to delamo postopoma, prepričani pa sem, da ne bo dolgo, ko nam bodo tudi drugi sledili. Slednjič bo morala tudi Jugoslavija spoštovati mednarodni dogovor o odpravi nočnega ženskega dela.“ I. ZORAN

»Vemo, da škodi zdravju«

Metliška tovarna BETI je kolektiv, ki zaposluje razmeroma veliko žensk na nočnem delu, pa vendar so resnične številke drugačne od uradnih. Tovarna ima 1106 zaposlenih žensk, na nočnem delu jih je razporejenih 70, čeprav imajo dovoljenje za 120 žensk v nočni izmeni.

Predsednik sindikata Branko Brinc je o tem povedal:

„Na nočnem delu smo obdržali le še tiste delavke, ki so same pristale na tako delo in katerih delovnega mesta ni mogoče na hitro nadomestiti z moško delovno silo. Približno 50 žena imamo za nočno delo v rezervi. Zanje imamo dovoljenje, vendar ne delajo redno v nočnih izmenah, temveč kdaj pa kdaj med letom, če imamo nujno naročilo, ki ga je treba čimprej opraviti.“

Zavedamo se, da nočno delo ni primerno za žene, ker se jim prej ali slej pozna na zdravju. Precej se ukvarjamo s tem vprašanjem in lahko rečem, da smo že precej na boljšem kot smo bili pred leti, ko smo imeli na nočnem delu veliko več žena. Tudi te, ki se delajo ponoči,

bomo sčasoma nadomestili z moškimi, a je treba računati na težave. Prvič moških manjka, ki bi bili sposobni prevzeti tako delo, drugič bi jih morali najmanj eno ali dve leti priučevati, preden bi lahko nadomestili izvežbano delavko.

Vsake štiri tedne ob noč

Ivanka Lovšin iz Vinice, ena izmed deklet, ki dela v tekstilnem obratu v Jurjeviču, je povedala, da je minilo že štiri leta, odkar je prvič nastopila nočno delovno izmeno. Meni, da je delo ponoči dosti bolj naporno kot podnevi. V nočnem času delavke tudi nimajo tople hrane. Lovšinova dela v obratu tkalnice, kjer je zaposlenih nekaj manj kot 30 delavk. Približno vsake štiri tedne pride na vrsto za nočno izmeno.

»Raje k stroju ponoči kot ostati brez zaposlitve«

Podjetje TEKSTILANA je edino podjetje v občini, kjer delajo ženske tudi ponoči.

„Zavedamo se, da je nočno delo žensk prepovedano z mednarodno konvencijo, ki jo je podpisala tudi naša država, vendar je slovenska tekstilna industrija tako v škripcih, da se ne more odločiti o nočnem delu žensk,“ je povedal predsednik delavskega sveta Vinko Rakovič.

Predsednica sindikalne organizacije Slavka Šega pa je nadaljevala:

„Nočno delo imamo le še v predilnici in tkalnici, kjer dela okoli 30 žensk. Delajo v izmenah in vsaka pride na vrsto za nočno delo vsake tri tedne. Nočno delo je res naporno, to vem, saj sem včasih tudi sama delala ponoči. Ženske pravijo, da raje delajo tudi ponoči, kot da ne bi bile zaposlene.“

V TEKSTILANI prav zdaj posodobljajo proizvodnjo in upajo, da bodo lahko postopno nočno delo sploh odpravili. Dokler pa je tako delo nujno, so sprejeli nekatere ukrepe za zaščito prizadetih delavk.

Tudi Tilka Ilič, delavka v previjalnici kočevske TEKSTILANE dela vsak tretji teden v nočni izmeni. Takih delavk je v TEKSTILANI okoli 30. — Foto: J. Prime

Ivanka in njene tovarišice iz kolektiva, ki delajo ponoči, želijo, da bi nočno delo čim prej ukinili. Kdaj se bo to zgodilo, ne ve nihče povedati. Do takrat pa bo treba hoditi v službo in streči strojem tudi v nočnem času.

Edina tolažba delavkam v SUKNU, SITOPLETU in INLESU je, da ima enake želje še na tisoče slovenskih žena in deklet, ki morajo zamenjati pri delu dan za noč. Omejevanje in ukinjevanje nočnega dela žensk je namreč splošni slovenski problem.

»Sva radovedni!«

MARIJA DUJMOVIČ iz Novega mesta: „V Novoteksu sem osem mesecev v nočno izmeno pa pridem vsake tri tedne. Nisem poročena in še ne vem, kaj se pravi imeti dru-

žino. Vem le, da je nočno delo naporno, ki se ne da odtehtati s plačilnim dodatkom. V hipu, ko sem na oglašni deski prebrala, da se lahko prekvalificiram in se za vselej iznebiti tretje izmene, sem se že poslovila od delovnega mesta predilke. Ne bojim se delati na tekočem traku,

prepričana sem, da se bom tudi v konfekciji kmalu privadila.“

MARIJA TRAMETZKA z Rateža. „Nisem Novomeščanka, zato me nočno delo še moti. Kadar me doleti, družine skoraj ne vidim, ker moram podnevi spati. Ob dveh otrokih (1 leto in 5 let in pol), ki ju sicer pazijo moževi starši, gospodinjinskih opravkih in kmečkih delih — imamo

tudi nekaj zemlje — si včasih spanja in počitka ne smem privoščiti. Dve leti sem predilka, pa mi za tem delovnim mestom ne bo nič žal.“

Dujmova in Trametova na vprašanje, kaj mislita, kdo se bo prej privadil: ali one na tekočem traku ali moški, ki ju bodo nadomestili v tkalnici in predilnici. „Najbrž moški, sicer sva pa prav radovedni!“ I. Z.

Moški tega ne znajo

Štiriindvajset let ji je, nima še družinskih obveznosti, zato se čez nočno delo, ki ga opravlja vsakih 6 dni, ne pritožuje.

„Pristala sem, da bom delala ponoči. Zaenkrat me to ne izčrpa in mi je popolnoma vseeno, ali delam podnevi ali ponoči. Kadar noč pre-

Še podatki niso zbrani

Kakšno je trenutno stanje glede nočnega dela žena v naših devetih občinah, smo skušali zvedeti na občinskih sindikalnih svetih, vendar točne slike nimajo nikjer.

KOČEVJE: V občini je zaposlenih okrog 6000 ljudi, od tega tretjina žensk. Med zaposlenimi ženami je okoli 30 takih, ki delajo tudi v nočnem času.

RIBNICA: Ob koncu leta 1971 je bilo med 2052 zaposlenimi kar 652 žensk. V nočni izmeni dela okrog 70 žensk, predvsem iz obrata SUKNO Jurjeviča, v podjetju SITOPLET Ribnica in pri INLESU.

KRŠKO: V občini je zaposlenih 1675 žensk. Podatkov o nočnem delu nimamo. V tretji izmeni so zaposleni le moški, medtem ko delajo ženske v dopoldanski in popoldanski izmeni.

BREŽICE: Prave nočne izmene za ženske ni, čeprav je 1557 žensk zaposlenih. Edino v Čateških Toplicah imajo stalno zaposlene tri čistilke, nekaj pa jih pride na vrsto za nočno delo v restavraciji na Griču, največ pa v bolnišnici. Tudi tu se menjajo na štiri tedne in jih potrebujejo na noč samo 7. Računamo, da dela v vsej občini ponoči le kakih 18 žensk.

SEVNICA: Odstotek zaposlenih žensk je zelo velik, saj jih je polovica med zaposlenimi. Delo

je organizirano, tako da za žene in dekleta ni nočnih izmen, vendar natančnih podatkov ni.

TREBNJE: Razen dežurnih v zdravstveni službi, ni žena in deklet, ki bi morale delati med 22. in 5. uro zjutraj. Tudi ni točnih podatkov, koliko je zaposlenih žena.

NOVO MESTO: Prošnje za odobritev nočnega dela žensk so vložile industrijske delovne organizacije IMV za 45 delovnih mest, Iskra-Upori Šentjerneja za 135, Novoles 60 in Novoteks za 421 mest. Koliko prošenj in za koliko število delovnih mest je nočno delo odobreno, ni podatkov. Znano je le, da so imeli v tovarni zdravil lani 312 „nočnih“ delovnih mest za žene. Tudi ti podatki so iz republiških virov.

METLIKA: Med 2116 zaposlenimi je 1243 žensk ali nad polovico. Po podatkih, ki so jih podjetja sama poslala na občinski sindikalni svet, je na nočnem delu 195 žena.

ČRNOMELJ: Med 1547 zaposlenimi ženskami v občini, ki predstavljajo med 39. odst. vseh zaposlenih, je po oceni samo 10 odst. žensk na nočnem delu, vendar točnih podatkov ni. Gre za posamezna delovna mesta, ki jih v proizvodnji ni mogoče nadomestiti, in dežurstva, ali pa za občasno zaposlovanje ponoči.

bijem v službi, lahko podnevi spim. Teže je za žene, ki imajo otroke in družine. Četudi imajo po nočnem delu dva prosti dneva, se ne morejo pošteno naspiti, ker jih dvignejo otroci.“

— Kakšne so možnosti, da bi v vašem podjetju nočno delo žena odpravili, in ali se sindikat s tem vprašanjem sploh ukvarja?

„Ze večkrat smo razpravljali o tem, da bi žene popolnoma prenehale z nočnim delom, vendar se to ne da takoj spremeniti. Sem sukalka na dvojnem stroju. Delo zahteva precejšnjo spretnost v rokah, ki je moški ne zmorejo tako kot ženske. Če bi hoteli taka delovna mesta žena nadomestiti z moškimi, bi jih morali eno do dve leti privajati poklicu.“

— Kako v vašem podjetju plačujejo nočno delo?

„Dobimo 30 odst. dodatka, kar meni prav pride. Sprejet pa je bil sklep, da bodo nočno delo plačevali še bolje.“

Raje ponoči kot v nedeljo

Ob osmih zvečer se je življenje v bolnišnici že umirilo. V službo je prišla nočna izmena. Tudi bolničarka Marija Tomšetova je bila med tistimi, ki jih je doletelo nočno delo.

Na internem oddelku brežiške bolnišnice je zaposlena šest let. Doma je iz Brežic. Ima družino: moža in dva otroka. Fantek bo junija dopolnil štiri leta, punčka je stara komaj leto dni in pol. Za nočno delo pride Tomšetova na vrsto vsak peti teden.

„In kako se znajdejo doma brez vas?“

„Če sta otroka zdrava in ponoči mirno spita, je vse v redu. Može se že privaditi na dežurstvo. Na oddelku je nočno delo zelo različno, odvisno od tega, koliko je sprejemov in kakšne bolnike imamo. Hudo bolni nas

kličejo vsak čas, a bolj kot noč je naporen dan, ki ji sledi.“

„Saj res, kdaj počivate?“

„Sele popoldne. Najbolje bi bilo, če bi lahko zjutraj takoj zaspala, pa ni mogoče. Fantka odpravim ob

osmih v otroški vrtec, na hčerko pazim sama. Čaka me gospodinjsko delo, spravljanje in kuhanje. Ob dveh prihode iz službe mož in tedaj sem prosta za nekaj ur.“

„Je katera oproščena nočnega dela?“

„Nosečnice se mu lahko izognejo, seveda smo potem druge večkrat na vrsti. Sama sem nosečnica dobro prenašala in sem rada hodila v službo ponoči. Manj težke dela je in manj sprejemov kot podnevi. In čeprav sem po nočni izmeni prikrajšana za počitek, ga imam skoraj raje kot delo ob nedeljah. Takrat me pogreša družina.“

„Kolikokrat priletite na vrsto?“

„Po eno ali dve nedelji v mesecu: enkrat od šestih zjutraj do enih popoldne, enkrat od šestih zjutraj do osmih zvečer. Kadar me to doleti, na pol pripravim kosilo že prejšnji dan. Može je tedaj privezan na dom, čeprav bi bil rad prost kot drugi moški. A ne gre drugače. Zame bo dosti bolje, ko bo zrasla še hčerka in jo bom oddala v vrtec. Potem si bom privoščila počitek po nočnem delu že dopoklne.“

JOŽICA TEPPEY

kultura in izobra- ževanje

Večer s Korošci v Kostanjevici

Zvedeli smo, da bo v soboto, 6. maja, ob 19.30 v Kostanjevici na Krki zanimiv literarni večer. Svoja dela bodo brali in se nam predstavili Milka Hartman, Gustav Janusch, Andrej Kokot, Florian Lipusch, Valentin Polansek in Janko Messner. Interpreti proznih in pesniških del gostov iz Koroške bodo Štefka Drolčeva, Miha Baloh in Marjan Kralj.

Prešernu – z ljubeznijo

V soboto, 15. aprila, bo ob 15. uri v domu kulture v Kostanjevici v okviru letošnjih XVII. prireditev Dolenjskega kulturnega festivala recital Toneta Partličja „Prešernu – z ljubeznijo“. Ob 19.30 bo na sporedu Linhartova komedija „Ta veseli dan ali Matiček se ženi“. V glavnih vlogah bodo nastopili: Pavle Jeršin, Volodja Peer, Arnold Tovornik, Rado Pavalec in drugi. Vstopnice za obe predstavi lahko obiskovalci rezervirajo po telefonu (št. 19) ali pa jih kupijo v kostanjevski trafiki.

Počastitev Pavla Golie

10. aprila je minilo 85 let, odkar se je v Trebnjem rodil pesnik in dramatik Pavel Golia. Njegova mladinska dramska dela še danes privabljajo številne gledalce. Rojstni kraj se bo akademiku oddolžil pred-

vsem z dvema prireditvama: Goliovo akademski klub bo pripravil recital, novomeška Studijska knjižnica pa bo 16. septembra, na dan, ko bo v Trebnjem četrto srečanje mladih dopisnikov, pripravila razstavo, na kateri se bo marsikdo prvi seznanil z mnogimi Goliovimi rokopisi. Na ta dan bodo v Trebnjem razglasili najbolj priljubljeno mladinsko delo za letošnje – Zlato knjigo. Spominu rojaka so se oddolžili tudi šolarji, saj njihova bralna značka nosi Goliovo ime.

J. ZUPAN

Mali kulturni barometer

ZAGARJEVE NAGRADE – Posebni odbor je objavil razpis za letošnje Zagarjeve nagrade, ki jih bodo podelili junija. V letu 1972 bodo podelili osem nagrad za uspehe na vzgojno-izobraževalnem področju.

JARM NA PRIMORSKEM – V piranski Mestni galeriji so prejšnje sredo odprli razstavo del akademskega kiparja Staneta Jarma iz Kočevja. Jarm se je v Piranu predstavil z novjšimi plastikami. Razstava bo odprta do nedelje, 16. aprila.

KNJIGA O JEZIKU – Cankarjeva založba je napovedala, da bo v kratkem izdala knjigo „O jezikovni kulturi“, ki jo je napisal Boris Urbančič. Zatrjujejo, da bo to delo bistveno vplivalo na razvoj sodobnega slovenskega jezika.

DAMA IZ MAXIMA – V NOVEM MESTU – S to Feydeaujevo komedijo je Mestno gledališče ljubljansko v ponedeljek gostovalo na novomeškem odru. Predstava je veljala za abonma.

BORIS KIDRIČ V „NASI BESEDI“ – Ob šestdesetletnici rojstva

V Kočevju

Aktiv domskih delavcev Dolenjske se je zbral 8. aprila v Kočevju, kjer je univerzitetni prof. dr. Tobičič govoril o sodobni vzgoji mladostnikov. V Šeško-vev domu je ravnatelj muzeja Peter Šober spregovoril o zgodovinskih mestih in še posebej o sodelovanju kočevskih Slovencev v NOV. Maja bo podobno srečanje dolenjskih domskih delavcev v Krškem.

M. TRATAR

Do 16. aprila, prihodnje nedelje torej, bo v galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem še odprta razstava slikarke Grete Pečnik, o kateri smo obširneje poročali prejšnji četrtek. Na obisk zanimivih del slovenske likovne samorastnice vabimo predvsem zato, ker razstava to zasluži. Dela Grete Pečnik si lahko ogledate v Trebnjem dopoldne in popoldne. – Na sliki: slikarka Grete Pečnik ob svojem delu „ZVITI KOVAČ“. (Foto: Tone Gošnik)

FESTIVALSKI OGENJ JE VZPLAMTEL:

Albrecht Dürer v Kostanjevici

Študijsko razstavo je ob 500-letnici rojstva velikega umetnika odprl Horst Schadow, generalni konzul NDR iz Zagreba – Otvoritev je pospremil z umetniškim večerom Consortium musicum s sopranistko Zlato Ognjanovič

17. prireditev Dolenjskega kulturnega festivala so se začele: tokrat z gostovanjem velikega umetnika, grafika in misleca Albrechta Duererja, katerega petstote obletnice rojstva se je ves kulturni svet spominjal že lani, študijska razstava njegovih reprodukcij pa je medtem obsla že vrsto jugoslovanskih mest.

Umetnika, njegov čas in delo je gostom na otvoritvenem večeru 4. aprila predstavil Horst Schadow, generalni konzul NDR iz Zagreba. Omenil je pomen navezovanja in širjenja kulturnih stikov, pri čemer je med drugim poudaril vlogo Kostanjevice, ki s svojim obsežnim kulturnim snovanjem že ima trdno mesto v tem plemenitem poslanstvu. Zaželel je obiskovalcem razstave, da bi se seznanili z bogatim in obsežnim Duererjevim delom, ki prihaja iz Nemske demokratične republike in daje dober vpogled v vsestransko umetniško ustvarjalnost.

Uvodne besede je številnim obiskovalcem prevajal Lado Smrekar, ki je med gosti pozdravil tudi Prešemovega nagradenca, akademskega slikarja in kiparja Toneta Kralja, med ostalimi pa tudi predsednika krške občinske skupščine Joska Radeja. Koncert ansambla Consortium musicum iz Ljubljane

(Jože Pogačnik, Božo Mihelčič, Mile Kosi in Edi Majaron – flavta, violina, viola in čelo) je

RAZMISLITI:

Kdo bo učitelj?

Bitka za vsebinsko podobo šole še ni dobile na

Ivan Zele, župan in ravnatelj osnovne šole v Metliki, je prejšnji teden v Novem mestu na posvetu dolenjskega političnega aktiva predlagal, naj bi slovenski centralni komite ZK oblikoval predavateljske skupine in jih poslal v osnovne šole predavati o idejnosti pouka in političnih vidikih vzgojno-izobraževalnega procesa. S tem bi, je poudaril, vsaj malo ublažili primanjkljaj v tovrstni razgledanosti učiteljev, zlasti mlajših kolegov s pedagoške akademije in fakultet, ki so prišli v poklic strokovno podkovani, a brez tiste dodatne razgledanosti, ki jo danes zahteva socialistično usmerjena šola.

Izbira za učiteljski poklic naj bi se pričela že v osnovnošolskih klopek. Že zelo zgodaj bi morali „odločiti“, kdo bo šel za učitelja in kdo ne. V tem smo do zdaj preveč grešili in dosegli, da imamo danes v šolah učitelje po sili, je ugotavljal Ivan Zele.

Sola – naj bo to osnovna, srednja, višja ali visoka – še ni taka, kot je predstavljena v načrtih. Njena vsebinska zgradba je marsikje šele v obrisih. Do zdaj se je potrebam časa in socialističnim smotrom še najbolj približala osnovna šola. Kajpak pa bitka za dokončno vsebino niti v tej še ni dobijena. Zvezi komunistov in drugim naprednim dejavnikom gre za to, da bi naposled v predmetnike vse stopnje vključile tudi idejno-vzgojne smotere.

I. ZORAN

Generalni konzul NDR Horst Schadow in akademski slikar Tone Kralj (desno) si ogledujeta odprto razstavo Duererjevih del (reprodukcij in fotografskih povečav) v Lamutovem likovnem salonu. (Foto: T. Gošnik)

bil prijetno presenečenje in lep užitek iz stare glasbe. Pela je sopranistka Zlata Ognjanovič.

Obisk Duererjeve razstave nas bo seznanil s slikarjem, ki je iskal v umetnosti predvsem sozvočje med lepoto in naravnim. Že zategadelj je vredno priti v Kostanjevico in se zatopiti vsaj med kratkim sprehodom po razstavi v čas, ki se nam zdi tako odmaknjen, pa nam je po umetnikovi zaslugi vendar še vedno zelo blizu. T. GOŠNIK

Ohranjen biser v Sevnici

Končno bo obnovljena edinstvena Lutrovska klet v Sevnici

Štiristo let mineva, odkar je umetniška roka poslikala stene, oboke in niše lutrovske kleti v Sevnici tako mojstrsko, da imajo to delo umetnostni zgodovinarji za vrhunec tako imenovane plemiško-meščanske umetnosti 16. stoletja. V njem čutijo vpliv italijanskih renesančnih

umetnikov, od Raffaella do Tiziana, vsebinsko pa vidijo odsev protestantskih idej, ki so tiste čase pretresale Evropo.

Dolgo je omet prekrival imenitno poslikavo, dolgo traja tudi obnavljanje, ki se zdaj vendarle pomika h koncu. Skoraj 15 let so počasi, kolikor so dovoljevale denarne možnosti, restavrirali odkrivali slike, košček za koščkom, jih utrjevali in s tem ohranili za prihodnost. Kljub stalnemu moledovanju Sevnice, ki se je zavedela vrednosti Lutrovske kleti, v republiških skladih zanjo ni bilo izdatnejše pomoči, da bi delo hitreje napredovalo.

Zdaj se je zganilo. Prof. Stopar s celjskega Zavoda za spomeniško varstvo nam je te dni zagotovil, da bo Lutrovska klet letos skoraj zagotovo dokončno obnovljena in odprta za obiskovalce. Za restavracijo podob na stenah bo porabil še blizu 10 milijonov starih dinarjev, posebej pa je zagotovljen denar za druga obnovitvena dela, ki jih bo do konca aprila letos opravilo trboveljsko gradbeno podjetje.

M. L.

Več foto razstav doma

Foto klub Kočevje, o katerem leto ali dve ni bilo dosti slišati, bo, kot kaže, spet zaživel.

Na nedavnem sestanku so fotomateriji sklenili, da bodo v prihodnjih mesecih organizirali eno ali dve klubski razstavi, prihodnje leto pa v počastitev 30-letnice Kočevskega zbora medklubsko.

Člani kluba bodo imeli vsak prvi ponedeljek zvečer sestanek v hotelu „Pugled“. Na teh sestankih bodo med drugim izbirali tudi fotografije in jih pošiljali na razne razstave doma in v tujini.

Na nedavnem zadnjem sestanku so izvolili nov odbor kluba, in sicer za predsednika Petra Šobarja, za tajnika Petra Vovka, za blagajnika Dušana Tošaja, za gospodarja Lojzeta Janežiča ter za pripravjalca razstav inž. Janeza Černača in Franceta Brusa.

Člani kluba so pred kratkim izvedli dva fotografska tečaja za učence poklicnih šol in enega za jamarje. Tako bodo zdaj ustanovili še mladinsko sekcijo, če bo zanjo dovolj prijav.

J. P.

podestaw
Vodilnega moža ene naših kulturnih skupnosti sem vprašal, kaj mu pomeni samoupravljanje v kulturi. Z očmi je preletel kote, pomlaskal z jezikom in sednjic priznal: „Mnogo sem že bral in slišal, kaj bi naj to bilo, pa – iskreno povedano – ne vem.“

Poskušal je opisno: „Najbrž je bistvo tega samoupravljanja v tem, da dinar za kulturo ne gre do poštarnice več po proračunski proceduri. Morda tudi v tem še ni odgovora, saj gre pri razde-

**Samo-
upravljanje**
ljevanju samo za novo obliko, medtem ko je način zbiranja še vedno na tradicionalni poti. Tako je kulturi namenjena vsota še vedno podvržena odlokom o omejeni porabi tako imenovane proračunskega denarja.“

„O samoupravljanju bi lahko govorili šele v sami kulturni skupnosti“, je nadaljeval. „Znano je, da skupščina odloča, komu, kaj in koliko. V skupščini so ljudje z raznih delovnih področij, tudi iz gospodarstva: Denar dodeljujejo za delovne načrte. Tu pa je tista stičnica, kjer lahko predstavniki delovnih kolektivov rečejo da ali ne. Priprčan sem, da bomo delali samoupravno, če bomo gojili množično in iz prakse izrivali elitno kulturo.“

J. JUST

Več kot pokrito dno

Boris Savnik: »Dokopali smo se do prvih meril za delitev kulturi odmerjenega denarja«

Boris Savnik se v kulturno skupnost ni vpregel zato, da bi imel funkcijo več: kot predsednik izvršnega odbora se je tako predal delu, da ni imel časa opaziti, kdaj se je ves potopil v razreševanje kulturnih vprašanj občine in Novega mesta kot njegovega središča. In kaj je ostalo za „plugom“, ki ga je tako vztrajno vlekel od začetka in v katerega je s polno moško močjo vprežen še zdaj?

„Lani je bilo leto preizkušnje“, je dejal izza mize v šolskem centru za kovinarsko stroko, kjer ravnateljuje, kadar ni na kakšnem sestanku, nato pa preudarno: „Za najvažnejše štejem, da smo uredili odnos med kulturno skupnostjo in poklicnimi kulturnimi ustanovami, predvsem s študijsko knjižnico in Dolenjskim muzejem. Nadalje pa, da smo se dokopali do prvih meril za delitev denarja, in to na podlagi delovnih načrtov poklicnih in amaterskih kulturnih organizacij.“

Utripanje kulturne skupnosti je sprožilo vrsto pozitivov v družini. Spet so se z delom oglašili v Straži, Žužemberku, Dolenjskih Toplicah, medtem ko so v Novem mestu prenosovali DPD Dušan Jereb z več kot četrstoletno tradicijo.

„Letos smo si naložili ureditev stvari v Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij. Prvi sadovi so že tu: ŽKPO je dobila stalne prostore v glasnici sobi v Domu kulture in poklicnega tajnika, pri njej pa je od zadnjih dni nastavljen tudi režiser.“

Nadaljevala se bo pred leti prekinjena tradicija srečanj pevskih in dramskih skupin v Novem mestu. Boris Savnik je poudaril, da je že za junij predvidena revija, na kateri bi nastopile gledališke skupine in pevski zbori. Takoj jeseni bo prišla na vrsto vzgoja kadrov: pripravljajo več režiserskih in pevovodskih tečajev. Hkrati naj bi kulturno vzgojo uvedli v vse osnovne in srednje šole. Kako je to zamišljeno?

„Gre za vzgojo izven redne šolske dejavnosti. Predvidena so

srečanja s pesniki, pisatelji, glasbeniki, slikarji in umetniškimi ansambli, ki bi jih na šole povabila ŽKPO. Posebne prireditve bi bile za šolarje v Domu kulture.“

„Na čigave stroške bo vse to?“

„Poleg denarja, ki naj bi ga dala ŽKPO, bi morali računati na delež izobraževalne skupnosti. Seveda se bo treba s TIS o tem pogovoriti.“

Delo, zastavljeno na novi podlagi, teče in novomeška kulturna skupnost se lahko ob svoji prvi obletnici pohvali, da je bilo sadov več, kot je potrebno, da se dno pokrije. Obet je lep, spod-

buden, veselje pa povečuje tudi „več cvenka“ na kulturnem računu.

Kajpak brez pelina ne gre, vrnil pa se je z zahtevkom ljubljanskega Zavoda za spomeniško varstvo, ki bi rad za obnovo gradov v dolini Krke „pokasiral“ od kulturne skupnosti 70 starih milijonov. Borisu Savniku in drugim odgovornim pri kulturni skupnosti se zdi, da bi bil to le prevelik zalog ob denarju, ki bo letos na voljo za kulturo. Znova se sprašujejo, ali so ti kulturno-zgodovinski spomeniki res samo občinska zadeva?

I. ZORAN

Knjige v letu knjige

V letu 1972 bodo vsi narodi težili za tem, da bi potreba po knjigi prešla v zavest slehernemu človeku. Preden to storimo niti, nas in kratko ogledimo razširjenost knjižnic. Ker jih ima novomeška občina na Dolenjskem največ, obravnavajmo to.

STUDIJSKA KNJIŽNICA – Ob 18 ljudskih, 16 strokovnih, 6 specialnih, 39 šolskih, 3 cerkvenih knjižnicah (vseh je 83) je Studijska knjižnica Mirana Jarca največja in najpomembnejša. Ustanovili so jo 1946 z nalogo, da omogoča najnovjšo strokovno literaturo vsem, ki se želijo izobraževati in da zbira bibliotечно gradivo (knjige, rokopise, muzikalije, fotografije, grafične liste, plakate, lepake, prospekte, cenike, kataloge in drug drobn tisk), ki je pomembno za njen geografski okoliš (vsa Dolenjska). V knjižnici gradivo obdelujejo, sestavljajo kataloge in bibliografije Dolenjske. Knjige izposojajo za branje (studij) v citalnicah. Lani je knjižnica štela 73.183 knjig in 71.382 kosov drugega gradiva – skupaj 144.565 kosov. 9.532 bralcev si je izposodilo 18.422 knjig. To leto je knjižnica postavila 10 razstav. Ima tudi stalno razstavo zbirko z deli dolenjskih pisateljev in spominsko soho igralca Janeza Cesarja.

Pod upravo te knjižnice sta še ljudska in pionirska knjižnica v Novem mestu.

IZ VSEH STRANI

GRADENC – Mladina iz te suhokrajinske vasi se redno sestaja, saj ima prostore v zasebni kmečki hiši. Tu pripravljajo tudi kviz in nastope, kjer se seznanjajo z znanjem iz NOB, športnimi dogodki ter ostalimi zanimivostmi iz ožje in širše domovine. (M. S.)

CRNOMELJ – Na seji predsedstva občinske konference ZMS so sklenili, da bodo skupaj s predstavniki kulturnih in športnih organizacij sestavili obširen program praznovanj v maju. To bo njihov prispevek v počastitev dneva mladosti. (R. B.)

MIRNA – V sredo, 5. aprila, so v Mimi sprejeli kulturno pošto, nosilec pa pripravili prišrčen sprejem. (T. S.)

KRŠKO – V soboto, 15. aprila, bo na osnovni šoli „Junj Dalmatin“ v Krškem občinsko tekmovanje v prometu. Tekmovalci se bodo med seboj pomerili v spretnostni vožnji, ocenjevalni vožnji po mestu in reševanju testov. (G. R.)

METLIKA – Zdjaj je rečeno, da bo mladina dobila klubске prostore do občinskega praznika v novembru. Tja naj bi se preselila ljudska knjižnica. Mladinci imajo program klubске dejavnosti že izdelan. (T. G.)

NOVO MESTO – Na pobudo predstavnikov marksističnega krožka na novomeški gimnaziji so 4. aprila ustanovili podoben krožek tudi na novomeški medicinski šoli. Zanimljivo je vprašanje samo še čas, kajti učence te šole so že tako obremenjene z umikom in je zelo težko uskladiti z njim še dodatno uro za posebno izobraževanje. Pokazalo se je, da bo s pomočjo ravnateljice prof. Smerduja tudi to vprašanje možno rešiti. Tako bodo dijaki v tem krožku poleg spoznavnih teorij marksizma in filozofije spoznavali tudi sistem naše samoupravne družbe. (I. K.)

LJUBLJANA – Akcija novinar „M“, katero so organizatorji: republiška konferenca ZMS – center za obveščanje in propagando, uredništvo revije „M“ in zveza novinarjev Slovenije, je v teku že dobri mesec in pol, trajala pa bo predvidoma še enkrat toliko ali morda še kakšen teden več. Kaj je bilo doslej storjenega? Več kot 1000 mladih novinarjev v Aktivih mladih novinarjev skrbi, da je obveščeno notraj ZMS na zavidljivi ravni in da se vprašanja mladih ljudi ustrezno obravnavajo v širšem novinarskem in drugem prostoru Slovenije. Aktivni mladih novinarjev so dejansko prispevali tudi k večji obveščeni v občini. V Sloveniji je v tem trenutku okoli 30 aktivov. Blizu 100 mladih novinarjev redno pošilja dvojnice svojih prispevkov za časopise in revije Centru za obveščanje in propagando pri RK ZMS ter tako kandidira za izkaznico novinar „M“. To so le nekateri izmed rezultatov. Kako pa se bo razvila ta oblika mladih pisateljev, bomo pisali kdaj drugič. (T. K.)

Imenovali so štab

Na občinski konferenci ZMS se najresneje pripravljajo za pohod mladine po poteh kozjanskega odreda. 5. aprila so na posvetovanju predstavnikov družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine imenovali za komandanta pohoda Jožeta Streharja, za namestnika Alojza Drstvenška, načelnika štaba bo Drago Lubšina, svetovalec za zgodovino pohoda bo Marjan Gabrič, svetovalec za taktiko pa Lojze Motore. A. Z.

OB ROBU KRITIČNIH RAZMIŠLJANJ

Začeti je treba pri koreninah!

Življenjsko vprašanje vajencev še vedno ni rešeno – V poklicne šole gredo v glavnem otroci delavcev in kmetov, ker hočejo čimprej priti do kruha – Tudi tukaj so kali socialnih razlik

Družbena pozornost in skrb za reševanje vprašanj poklicnih šol je odločno premajhna glede na pomen teh šol in na število mladih, ki se v njih usposablja. Čeprav se na teh izobražuje v zvezi več kot polovica vse mladine, so gimnazije, tehniške in druge 4-letne strokovne šole še vedno na boljšem, saj so deležne večje družbene skrbi. To so ugotovitve problemske konference Zveze mladine Slovenije, ki je na osnovi le-teh spregovorila v zadnjih dneh marca.

Vprašanja vajencev se veliko prepočasno rešuje, saj ni potrebnih materialnih sredstev, pa tudi „družbeno“ priznanje bodočim resničnim proletarjem je premajhno. Slednje je žal, prisotno tudi med ostalo mladino, zlasti med mladimi iz gimnazij in ostalih 4-letnih šol. Zalostno je tudi, da nobena višja in visoka šola ne izobražuje prosvetnega kadra za poklicne šole, teh pa v naši republici ni ravno malo.

V poklicne šole se še vedno vklju-

V vojašnici Milana Majcna v Brslinu pri Novem mestu likovna sekcija vojakov, ki jo vodi akademski kipar Hudek, pripravlja za dan mladosti kip tovariša Tita, ki bo trajen spomin na mlade umetnike. (Foto: S. Dokl)

MLADI IN SVET

Kam te žene mrzel veter...?

Učenka Nada Kraševc ima poldrugo uro hoda do šole – Po končani šoli se bo šla učiti za prodajalko – Mladi bodo odšli v svet

Zaloviče so še kar velika hribovska vas v novomeški občini. Vaščani se v glavnem pehajo na svojih kmetijah, mladi delajo v dolini, otroci pa obiskujejo osnovno šolo v Šmarjeti. Čeprav je vas oddaljena od šole samo nekaj več kot 6 kilometrov, potrebujejo otroci poldrugo uro hoda do hiše znanja. Med tistimi, ki redno hodijo v dolino, je tudi učenka 5. razreda Nada Kraševc.

– Koliko časa izgubiš na poti v šolo in domov?

„V dolino gre še kar hitro, saj če smo urni, pridemo v dobri uri. Nazaj pa gre že težje. Včasih pešamo tudi dve uri. Seveda v zimskem času ni tako, ker je pot slabša in smo bolj utrujeni.“

– Koliko dni si v letošnji zimi ostala doma?

„Nikoli nisem manjkala, snega ni bilo ravno veliko, zato smo se lahko vedno prebili.“

– Kaj pa utrujenost?

„Smo se že utrdili, noge nas ne bolijo več. Spomladi je kar prijetno hoditi skozi gozdove, težje je seveda, kadar je slabo vreme.“

– No, ker so gozdovi, so tudi razne živali. Ali se jih otroci kaj bojite?

naši znanci
Rada pojem vojakom

Znana pevka zabavnih melodij in udeleženka številnih festivalov doma in v tujini Elvira Voča je pred kratkim pela tudi v Brežicah. Ob tej priložnosti je našemu sodelavcu povedala, da ji daje trenutno največ dela velika long play plošča. Najde pa še vedno čas, da gre za kakšen koncert ali podobno prireditve. Najraje poje mladim in vojakom, ki so najbolj hvaležni poslušalci. Elvira dela skupaj z možem Stjepanom Mihaljincem, znanim skladateljem, ki piše zanjo, ravno tako pa tudi za druge naše pevce.

„Večinoma srečamo miroljubne gozdne živalce, ki se pravočasno umaknejo, saj smo precej glasni. Vem pa, da so nad vasjo fiansko jesen videli medveda, ki pa je miroljubno odhlačal naprej. V glavnem se v našem kraju zadržuje medvedji par, vendar je miroljuben.“

– Kako koristiš prosti čas?

„Veliko ga nimam, moram se tudi precej učiti. Kadar sem prosta, rada prebiram Pionirski list in poslušam radio. Televizorja v naši vasi še nimamo, imajo ga v sosednjem zaselku, ki je oddaljen od nas pol ure. Kadar je kaj zanimivega na sporedu, gremo na obisk.“

– Ko boš končala šolo, kam te bo zanesla življenjska pot?

„Doma ne bom ostala, saj tukaj ni takega življenja, kot ga imajo ljudje v dolini. Če mi bo sreča mila, se bom šla učiti za prodajalko.“

– Kaj pa drugi tvoji vrstniki?

„Večinoma so enakega mnenja. Sli bomo v svet, tukaj je kruh težak, naši starši morajo veliko garati. Radi pa se bomo vračali v ta naš kraj, ki ima posebne čare, zlasti spomladi in jeseni.“

P. KERIN

„Akcija 11“

„Akcija 11“ občinske konference ZMS Kočevje, ki pomeni, da bodo ustanovili mladinske aktive v 11 delovnih organizacijah, se postopoma uresničuje. Konec marca in v začetku aprila so ustanovili še mladinska aktiva v ELEKTRU (predsednik je Milan Mlakar) in KOČEVSKEM TISKU (predsednik je Čvetko Obratovič). Ko bodo ustanovili še aktiva v podjetjih KOVINAR in MELAMIN, bo načrt „Akcije 11“ uresničen.

da vajenca ne usposablja le za proizvodnjo, temveč tudi za upravljanje. Seveda imajo pri tem precejšnjo vlogo aktivni ZMS na teh šolah. Delavnice so slabo opremljene. Kako vajenci pridobivajo praktično znanje na praksi v delovnih organizacijah, je posebno vprašanje. V mnogih primerih vajerji pometajo delavnice, so transportni delavci, delovni čas se odmerja po potrebi, dopusta oziroma počitnic tudi skoraj ni itd. Kdo je odgovoren za vse to? Mislim, da v prvi vrsti samoupravni organi, nič manj pa tudi družbenopolitične organizacije s sindikati in Zvezo komunistov na čelu. Ob teh resnih vprašanjih, ki so tudi vzrok za nastanek socialnih razločkov, se moramo resno zamisliti. L. RATAJC

Derbi za boljše Ribničane

V drugem kolu spomladanskega dela republiške rokometne lige smo bili priče zanimivega srečanja med rokometarji Ribnice in Brežice. Ribničani so izkorenili prednost domačega igrišča in porazili drugouvrščeno ekipo v republiški ligi Brežice. Ribničani so s tem veliko pomagali vodilni Izoli, ki je svojo prednost povečala kar za 5 točk. Resda mariborski Branki ni več tista ekipa, kot je bila včasih, vendar je zmaga Sevnčanov nad Mariborčani z desetimi goli razlike zaslužena, tako so Sevnčanini trenutno na četrtem mestu. Brežičanke so gostovale v Polju in prepričljivo porazile Borca s sedmimi goli razlike. Trenutno se nahajajo na drugem mestu in imajo lepe možnosti, da se tukaj tudi obdržijo, seveda če v soboto porazijo ljubljansko Olimpijo.

RIBNICA: BREŽICE 23:21

Dolenjski derbi se je končal s tesno zmago domačinov, čeprav so sredi polčasa Ribničani vodili že s sedmimi zadetki prednosti. Srečanje je bilo zelo zanimivo, obe ekipi pa sta pokazali, da sta upravičeno v vrhu republiške lestvice. Pri Ribničanih sta se posebno odlikovala vratar Lovšin in Mikulin, pri Brežičanih pa Blatnik in Iskra.

Ribnica: Lovšin, Erčulj, Žuk, J. Keršnič, S. Keršnič, Matelič, 3. Andoljšek, 1. Puželj, Ponikvar, 4. Mikulin, 6 in I. Keršnič.

Brežice: Berglez, Rova, 4. Setine, 3. Novoselec, Zore, Pavlič, Iskra, 6. Jurišič, Avsec, Goršek, 2. Blatnik, 6 in Mas (F. Levstek).

SEVNICA: BRANKI 17:7

Domačini so se bolje znašli na raznočnem in težkem terenu. Med vsi tekmo je deževalo. Mariborčane

ALBERTOV MEMORIAL KRŠKEMU

Pred dnevi je bilo na Golteh tekmovanje v veleslalomu, na progi 1300 metrov se je pomerilo 47 tekmovalcev za Albertov memorial. Nastopili so pionirji, pionirke, članice in člani iz brežiške, sevnške in krške občine.

Rezultati – pionirji: 1. Longo (Kr), 2. Romih (Kr), 3. Verstovšek (Br); pionirke: 1. Avšič (Br), 2. Slapšek (Sev.), 3. Novak (Kr); članice: 1. Strajner (Kr), 2. Počček (Br), 3. Jaklič (Br); člani do 33 let: 1. Kužnik (Kr), 3. Ošina (Br), 3. Hribar (Sev); starejši člani: 1. Žibret (Kr), 2. Senica (Br), 3. Kosi (Br); ekipno: 1. Krško, 2. Brežice, 3. Sevnica.

Reprezentanca Krškega je letos že drugič dobila prehodni pokal, ki ga je poklonila tovarna papirja. (K. Pavliha)

Za rokomet je vedno veliko zanimanja, saj so srečanja naših rokometarjev vedno zanimiva. Na sliki: sevnški rokometarji branijo svoja vrata. (Foto: F. Pavkovič)

Pri pionirjih najboljše Kočevje

Zmagalo v skupini starejših in mlajših pionirjev – Pri starejših pionirkah prvi Mokronog, pri mlajših pionirkah pa Žalna

Na ekipnem pionirskem šahovskem prvenstvu Dolenjske, ki je bilo 8. aprila v Kočevju, je sodelovalo skupno 16 ekip, kar je rekordno število. Doseženi so bili naslednji rezultati:

KRŠKO PREVZELO VODSTVO

V tretjem kolu dolenjske kegljaške lige je Rudar iz Kanižance presenetil ekipo Novega mesta, ki je tako doživela prvi poraz. Ker so Novomeščani bili poraženi, je prvo mesto tako prevzela ekipa Krškega, ki ima boljši količnik.

Rezultati tretjega kola: Trebnje: Celulozar 800:712, Krško: Partizan Sevnica 751:658 in Rudar: Novo mesto 724:692. Med posamezniki je prvo mesto prevzel Gričar (Trebnje), ki je podrl 256 kegljev. Sledijo: Pelko 247, Jarc 245, Krišič 245 (vsi Novo mesto) itd.

LESTVICA

Krško	3 2 0 1 2335:2183 4
Novo mesto	3 2 0 1 2296:2241 4
Trebnje	3 2 0 1 2139:2101 4
Brežice	2 1 0 1 1462:1387 2
Rudar	2 1 0 1 1415:1475 2
Celulozar	2 1 0 1 1448:1515 2
Partizan	3 0 0 3 1928:2121 0

so stisnili posebno v prvih minutah, saj so kmalu vodili s 5:0. Po odmoru so gostje povsem popustili, tako da so Sevnčanini vodili že z 12 goli prednosti. Pri Sevnčaninih lahko poveljimo zlasti vratarja Sirka, Silca in Svaziča.

Sevnica: Možic, Sirk, Simončič, 1. Sulc, 2. Bizjak, Svazič, 5. Kopinik, Štojs, 1. Silc, 7. Trbovc (J. Rauter).

BOREC: BREŽICE 6:13

Brežičanke so se bolje znašle kot domačinke, ki so igrale izredno zmehodno in brez prave volje. Veliko njihovih protinapadov je šlo v nič, zastreljale pa so tudi štiri sedemmetrovke. Najuspešnejša pri Brežičankah je bila Vlasta Mišič, ki je štirikrat ukanila domačo vratarico.

Brežice: Zorko, Hribar, Bužančič, 2. Molan, Štauber, 3. Bah, E. Mišič, 1. Kolar, 1. V. Mišič, 4 in Engel. (V. Podgoršek).

LESKOVEC – USNJAR 17:13

V pomembni rokometni tekmi zasavske rokometne lige so Leskovčani ugnali Usnjarka iz Smartnega. Srečanje je bilo zanimivo, čeprav ga je motil dež. Najboljša pri domačinih sta bila R. Šnibar in vratar Levičar.

Leskovec: Kruševar, Levičar, N. Mlakar, 4. Kovač, 2. Znidaršič, Vakselj, M. Mlakar, L. Šribar, 1. Radi, 2. Doberšek, 3. R. Šribar, 5 in Janc. L. S.

LESKOVEC: USNJAR B (ženske) 6:0

V Leskovcu imajo tudi žensko rokometno ekipo. V prvem prvenstvenem srečanju so domačinke porazile drugo skupino Usnjarka iz Smartnega s 6:0.

Leskovec: Jamnikar I, Maglič, 3. Zalokar, 1. Starc, Pavlin, Cerovšek, 2. Jamnikar II, Komočar, Drenik, Prmozar. L. S.

TUDI DEKLETA IGRAJO!

V zadnjem trenutku smo zvedeli, da bodo v nedeljo, 16. aprila nastopile v republiški ligi tudi ženske odbojarske ekipe. Novomeščanke bodo gostovale v Ljubljani, Brestančanke pa na Jesenicah.

START ATLETOV V GORICI

V nedeljo, 16. aprila bo v Novi Gorici tradicionalni otvoritveni atletski miting, na katerem bo nastopilo okoli 200 slovenskih atletov. Precej številno zastopstvo bodo poslali tudi Novomeščani, saj bo nastopilo deset atletov.

KOČEVJE – Na občinskem sindikalnem ekipnem šahovskem prvenstvu sodeluje 12 ekip. Vsaka šteje tri člane. Po tretjem kolu vodi Avto s sedmimi točkami, sledijo Trgopromet, Itas, Kovinar, itd. (J. P.)

NOVO MESTO – Dolenjski nogometni derbi v ljubljanski podzemni ligi med Belo krajino in Elanom se je končal z zaslužen zmago Belokranjcev, ki so ugnali Novomeščane s 3:1. Tudi v srečanju mladincev so bili boljši Belokranjci. (M. H.)

MIRNA – Nogometni derbi ljubljanske conske nogometne lige med Mimo in Dobom se je katastrofalno končal za Mirenčane, saj so tekmo izgubili gladko s 5:0. Tudi mladinsko srečanje med tema dvema enajstnicama se je končalo s prepričljivo zmago gostov. (J. M.)

KRMELJ – Hitropotezni šahovski turnir za april se je končal s tesno zmago Šnbarja, ki je dosegel 9 točk in pol. Sledijo: Markovič, Blas, Debelak, Prosenik in drugi. Igrali so dvokrožno, nastopilo pa je 7 igralcev. (B. D.)

LJUBLJANA – Pionirski srednješolsko prvenstvo v gimnastiki, ki bi moralo biti 1. aprila, bo verjetno v nedeljo, 16. aprila. Dolenjsko bodo zastopale pionirke z Grma, pionirji iz Krškega, srednješolke iz Novega mesta in srednješolci iz Brežic. (F. R.)

KOČEVJE – Pionirji TVD Partizan in osnovne šole v Kočevju so dosegli pod vodstvom telesnozgojneg delavca Mihe Majerleta vidne uspehe. Na tekmovanju za XIII. memorial narodnega heroja Zvonka Runka v Ljubljani so dosegli drugo mesto v zelo zahtevni konkurenci. Pionirji osnovne šole so tekmovali tudi na področnem osnovnoškolskem tekmovanju, kjer so za pol točke zaostali za zmagovalno ekipo. (A. A.)

KRMELJ – V prvenstveni rokometni tekmi je Krmelj katastrofalno porazil igralce iz Dobove s 34:5. Najbolj se je izkazal F. Mirt, ki je dosegel natanko 17 zadetkov. Gostje so zaradi dozvednega slabega sojenja vložili protest. (B. D.)

KOČEVJE – V organizaciji občinske Zveze za telesno kulturo Kočevje so pripravili „Sindikalne športne igre 1972“ v naslednjih panogah: namizni tenis, šah, odbojka, košarka, mali nogomet, streljanje in kegljanje. Tekmovanje je že v polnem teku. Z namiznim tenišom so že končali. Igralo je 12 ekip. Vrstni red pa je bil naslednji: 1. Itas I (Branko Obratovič in Leopold Novak); 2. Itas II (Marjan Oražem in Marjan Adlešič); 3. Kočevski tisk (Savo Novak in Srečko Leskošek). V vseh moštvih so se najbolj odlikovali starejši športniki, nekdanji igralci namiznega tenisa pri TVD Partizanu Kočevje. Pričeli so s tekmovanjem v šahu, kjer so odigrali že štiri kola. Prihodnji teden pričnejo tudi strelci in košarkarji. (A. P.)

NOVO MESTO – Prihodnje nedeljo pričnejo tekmovati odbojkarji. Najzanimivejšo bo vsekakor srečanje dolenjskih ekip v I. republiški ligi Trebnjega in Novega mesta. Odbojkarji Kočevja, ki igrajo v II. ligi, pa bodo imeli v gostih odbojkarje ljubljanskega Leka. (K. R.)

PREČNA – Sezona letalcev je že odprta. Na našem nebu že dalj časa opazujemo jadralna letala, poskusili pa so se tudi že padalci. (N. N.)

Kdo, kje, kdaj?

V republiški rokometni ligi se bodo v prihodnjem kolu srečali naslednji pari: Brežice: Radeče, Izola: Sevnica in Branki: Ribnica. Brežičanke pa bodo doma imele v gosteh ekipo ljubljanske Olimpije. V nedeljo se bodo odbojkarji Trebnjega in Novega mesta srečali v I. kolu spomladanskega dela republiške moške lige. V Kočevju pa bo srečanje Kočevje: Lek.

Foto tedna: v ospredju pomlad

Lepo pomladansko vreme je predramilo tudi naše sodelavce v nagradnem natečaju „Fotografija tedna“, da so bolj vrgli oko po spomladanskih motivih. Žal pa nas ni nobeden prevzel, ker na večini posnetkov manjkajo ljudje. „Neživa priroda“ ima manj možnosti za uspeh – saj ni značilna za dobro časnikarsko fotografijo.

Tudi drugih prispevkov je bilo precej. Posebno nas je razveselil sodelavec iz Kočevja France Brus, saj so mu „Kolesarji“ prinesli celo nagrado tedna. „Raziskovalci“ so tudi zanimivi, morda je fotografija malce pretemna.

Zdravko Kramar z Mime je poslal več fotografij s sprejema kurirčkov torbe, najboljšo smo izbrali in jo objavljamo na trebanjski strani.

Skvorčeva „Pomlad“ je lepa; gotovo bi nas navdušila, če bi se ob lepem cvetju videl vsaj otroški obrazec, metulj ali kaj podobnega. Slika je tudi precej temna.

Sandi Mikulan nas je zasul s fotografijami, vendar so vse motivno vezane na Novo mesto, preveč obravnavajo komunalno dejavnost, ki je zanimiva predvsem za Novomeščane.

Če hočete, da bo fotografija prišla v poštev za naslov „Fotografija tedna“, mora biti posneta v preteklem tednu, motiv mora biti izviran, slika tehnično zadovoljiva in narejena na format 13 x 18 cm (ali vsaj 200 kvadratnih centimetrov za druge formate), v uredništvu pa mora biti vsaj v ponedeljek do 12. ure (za tekočo številko!). Pošiljke, ki bodo zamudile ta rok, bomo upoštevali v izboru za naslednji teden. S sliko pošljite tudi primeren (kratek) opis, obvezno pa podatke:

kdaj je bila posneta,
kje je bila posneta in
kdo ali kaj je na sliki.

Za vsako fotografijo dobi avtor 50 dinarjev honorarja, za fotografijo tedna pa so rezervirane nagrade od 100 do 200 dinarjev. Posnetke pošljite do 17. aprila, zadnji rok je 12. ura.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Z naših vratov

Zaprašeni občani

Že nekajkrat je bilo priporočeno, naj bi delavci KOMUNALE ne pometali mestnih ulic v Kočevju takrat, ko je na cesti največ ljudi. Vendar so vse želje občanov bob ob steno. Nekaj časa so sicer res vžigali mečo že navsezgodaj, ko še ni bilo prometa, zdaj pa je spet vse po starem. Ljudje bežijo v nasprotno smer, kot nosi veter oblake prahu, a kaj pomaga, ko se veter obrne in zapraši nepričakovano tudi tistega, ki je napravil velik ovinek, da bi se prahu izognil. Verjetno so se pri Komunali odločili za ta ukrep zato, da ljudje vidijo, da njihovi delavci pridno delajo (oziroma dvigajo prah) – v zgodnjih jutranjih urah so jih namreč videli le redki!

O dekletcu in repkih s pent

Stehanja vas: zakaj je morala v vaški luži ut

„Lej repka! Lej repka!“ Tako je klicalo veselo dekletce tisti dan sosedu in se postavljalo s prameni las, povezanimi s pentljama. Prava mala Pika Nogavička. Isti repki so nedolgo zatem odkrili vso žalost tistega sobotnega večera, ko so v Stehanji vasi, nedaleč od Velikega Gabra, našli v domači luži deklico z glavo obrnjeno proti dnu. Komaj četrte ure po tem, ko so pogrešali njeno čebljanje...

Na „Potih in stranpotih“ smo zapisali suho dejstvo. Tragično je umrla 25. marca zvečer okrog 19. ure v mlaki pri hiši v Stehanji vasi 4-letna Marta Bregar. Utonila je blizu hiše št. 14. Ko so jo našli, ni bilo več pomoči.

Tako časopisno poročilo, 11-letni bratranec Stane Bregar, ki obiskuje peti razred osnovne šole v Velikem Gabru, pa je z žalostjo v srcu in na obrazu takole pripovedoval:

„Moja sestra in Marta sta se igrali skupaj, nakar jo je sestra za trenutek izpustila izpred oči, ko je šla v hišo. Marta ni bila prvič sama, zato se sestri ni zdelo nič posebnega, ko jo je poklicala in se ni oglasila. Mislija je, da je zlezla kam k sosedovim, kamor je šla večkrat. Pogrešali smo jo četrte ure, morda kako minuto več. Sestra se je takoj spomnila na lužo, stekli smo tja in jo našli utopljeno.“

Takoj so pritekli vkup vaščani in deklico skušali obuditi k življenju. Med njimi je bila tudi bolniška sestra, ki ve, kako je treba nuditi umetno dihanje, toda vse je bilo zaman. Tudi zdravnik ni mogel več pomagati. Drobnno srce komaj triletna deklica se je ustavilo za zmeraj.

Žalostno se je dva dni kasneje pomikala proti Velikemu Gabru kolona desetih avtomobilov. Prvi je imel pripeto prikolico, na njej pa majhno belo krsto.

Vaške luže, ki rešujejo živino pred žejo, so terjale še eno žrtev. Svež je še spomin na podobno ne-

srečo v Vavpči vasi pri Dobrničju. Skorajda v vsaki vasi, kjer so odprte, smrdljive luže naravni vodohrami, pomnijo ljudje, da so že reševali otroke iz njih. In vendar se zdaj, ko po vaseh napeljujejo vodovode, ne-

Marta – spomin iz družinskega albuma.

Mali človek z velikim srcem

„Verjemite ali ne, jaz sem srečen človek,“ pravi Jože Šurla, upokojeni cestar, ki je že tridesetkrat daroval kri za sočloveka

rasle. Zdaj lahko delam, kar me je volja. Ženi pomagam, da ji ni treba težkega delati, pa tudi znanecem se nisem in ne bom odrekel pomoči. Ni misliti, da bi lahko v senci ležal in vse štiri molel od sebe.“

R. B.

Štiriletni Martin bratec Toni Bregar Stane, na mestu, kjer je deklica padla doma iz Velikega Gabra, toda mati v Stehanjo vas, ker mora vsak dan sama ne more varovati. Martin oče je

LAKOMNI VOLK NAD OVCE:

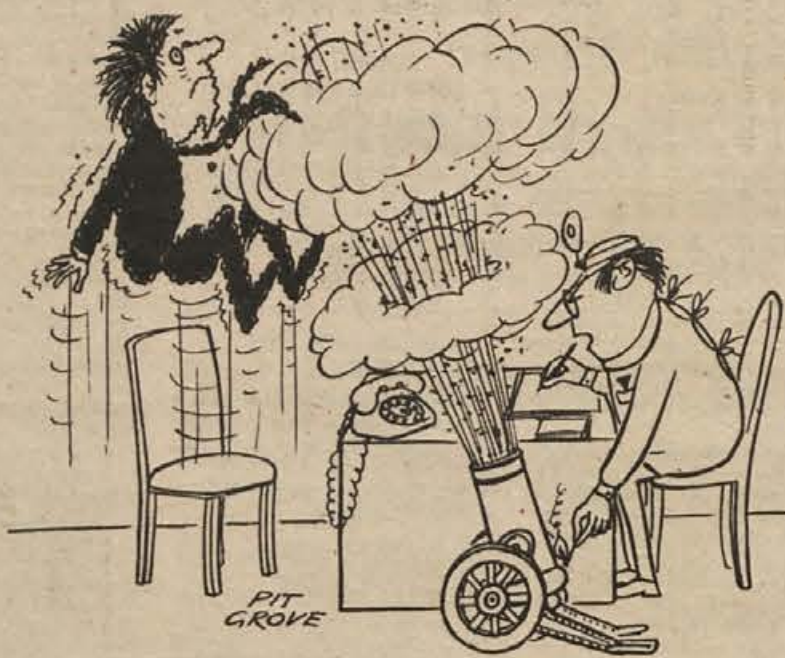
Amerškovih žulji re

Franc Repar, vodja gozdarske enote pri kmetijsko je v Sevnici je hotel brez dela zaslužiti več

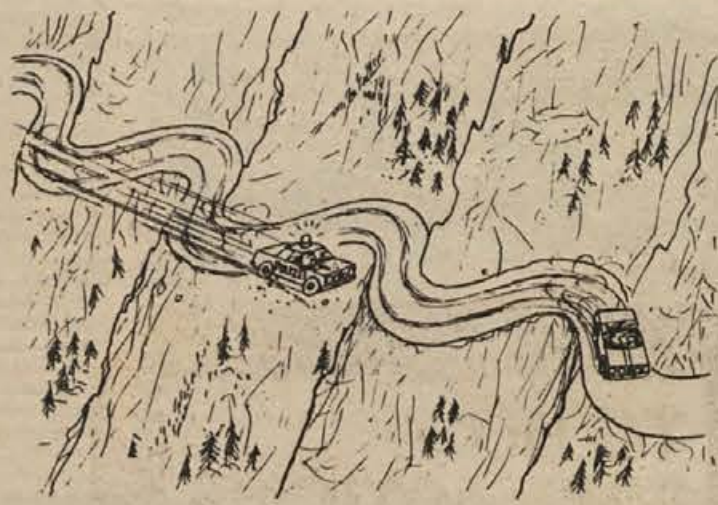
Človek se zagriže v kolena, ko mora peš po poti, ki je niso izhodile številne noge. K Amerškovim na Razbor se pot vzpne strmo navkreber, avto obstoji v mehkem blatu spodaj v dolini, ob poti, ki pelje na Lisco. Takoj ob cesti je hiša, prazna, nedokončana. Hiša Amerškovih. Zdaj živijo v stari hiši.

V dolini ob cesti so si Amerškovi postavili hišo. Pod streho je, a denarja primanjkuje, da bi se lahko vselili. Na njihov račun pa je Repar hotel zaslužiti milijone...

„Kot vidite, vaši živci niso docela v redu...“

„Samo ne izgubi živcev, Janez, oni se samo pretvarjajo!“

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Znižanje voznine

(Znižanje voznine) za vinske trte. Ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice naznanilo je trgovski in obrtniški zbomnici v Ljubljani, da je z ozirom na veliko škodo, katera je vinarstvo zadela vsled upoštevanja trtne uši, in da se nadomeščanje trt po možnosti olajša, uvedlo do preklica, toda najdalje do konca leta 1892 za vinske trte v vsaki teži na vseh svojih progah in tudi na progah c. kr. priv. železnice Dunaj, Pottendorf, Dunajsko Novo Mesto znižano voznino in sicer pri pošiljkih kot brzovozno blago postavke tovornega blaga serije II in pri pošiljkih kot tovrno blago postavke tovrnega blaga serije X.

(Naš deželni) zbor se je pečal posebno z gospodarskimi rečmi, kakor smo že zadnjič povedali. Govorilo se je tudi o podzemeljskih delih – račinske dolini (blizu Grosuplja) po katerih so se tamošnje povodnji jako zmanjšale. – Cesta od Valte Vasi čez Toplice postane deželna cesta. Da se je to zgodilo, ima največje zasluge naš poslanec g. Šuklje. – Preiskovalce se bodo tudi, kako bi se dala voda iz Krke napeljati – v vrlo Suho Krajino – v ambruško občino.

(Laški kralj) je vsled srečno dognane carine z Avstrijo delil redove, ogrski trgovski minister pl. Baroš je prejel red prve vrste.

(1. maj) nameravajo zopet letos praznovati delavci po vsem svetu. Uže se čujejo priprave z Dunaja, Pešte, Berolina, Pariza, Čikage in drugih velikih mest.

(Ruski) finančni minister Višnjegradski je zbolel. Toda uže so jeli židovski listi pisati, da brž ko ne odstopi in da bode vsled tega sporazumjenje med Nemčijo in Rusijo boljše. Pa tudi judje zelo jezi, da se pri državnih posojilih ta minister ni obračal do njih in jim metal v žrelo velike svote, kar se pri nas rado godi.

(Nesrečna igrača). Na Dunaju so pred nedavnim časom obesili znanega morilca službe iskajočih dekel Schneiderja, ker je priznal svoje hudodelstvo. Ženo njegovo, ki ni hotela priznati, obsodili so v ječo za vse žive dni. – Te dni pa so otroci, igraje se, posnemali sodbo in obešenje Schneiderjevo, a to pa tako nesrečno, da so pri tem nekega 11-letnega fantiča zares obesili. Torej pazite na otroke!

(Na sejm) se je pripravljaj krojač, kateri je imel za prodati obilo hlač in sukenj, pri poslovu mu je žena voščila srečo pri kupčiji, rekoč: „Zelim ti, ljubi mož, da se domu vrneš brez sukenj in hlač!“

IZ DOLENJSKIH NOVIC, 15. aprila 1892

Ne kliči nesreče!

utoniti mala Marta?

kateri upirajo temu, da bi luže zasuli, odpravili leglo nesnage in pasti za otroke, ki se igrajo okoli njih.

M. L.

DRAGI LIST! Ker ste ukinili „Jagode“, kot smo to prejšnji teden brali, vam predlagam, da uvedete zdaj „prave vrtno jagode“...

JANEZ DOLENJC, Vrhovo 31

Jagode, posebne, okusne, neverjetne - da ne more biti zaradi njih nihče užaljen!!!

Neki direktor v znanem podjetju je dal ostavko. Delavci so si že hoteli oddahnuti, pa so politiki direktorja prepričali! Se vedno je direktor!

Nekdo je nekje kljub zamrznjenim cenam prodajal svoje blago dražje, kot bi smel. Neki inšpektor mu je zažugal s prstom...

V nekem sončnem mestu je neki obrtnik prijavil premo dohodka. Čež pet let bodo dararji skušali ugotoviti, če je to res. Če ne bodo prej vsi odšli v druge službe!

Neki športni delavec je toliko časa skakal čez zapreke, da je padel v jama. Zdaj pa noče iz nje - ker je jama zlata...

Neka blagajničarka je v nekem podjetju prav fino kradla daljše obdobje. Čeprav zdaj že sedi v preiskovalnem zaporu, o tem za božjo voljo še nikar ničesar v javnosti, da s tem ne bi kvarili „medsebojnih tovariških odnosov v kolektivu“!

Nekdo je nekaj pisal v časopis. Odtlej se ga vsi izogibljajo, kot da bi imel črne koze...

Zadnje čase bolj malo potujem po naših krajih. Vsi, ki me poznajo ali pa ne, me postrani gledajo in se mi celo umikajo. Kajpak, bojijo se, da zavoljo svojih pogostih popotovanj prenašam črne koze in bi jih okužil z njimi. Le pokaj se tako boje, saj me zdravniki kar naprej pregledujejo? No, ja, kobilico sem že dostikrat prenašal, vendar črnih koz še nikoli. Enkrat samkrat me je cesarica na Dunaju obsodila, da sem prenašal kozo, pa je bila vendar moja kobilica, na kateri sem se bojeval z Brdavsom.

Saj veste, da takih nadlog ni nihče prav nič vesel, akoravno smo jih, vsaj nekateri tako pravijo, dobili za kaznen. Menda imamo preveč grehov nad sabo ali nekaj takega.

Se dobro se spominjam, kako me je France z Griča pozimi svaril: „Ne kličimo nesreče, saj sama rada pride!“

„Kaj pa je takega?“ sem se čudil.

„I, kaj? Kar pogled televizijo vsak četrtek zvečer! Povsod vidiš same pregrehe, ki so jih delali Italijani, ko so kuga in druge nadloge pred več sto leti kosile ljudi v njihovih krajih. Ženske so se nage nastavljale drugim moškim in poštene može vo-

dile za nos. Tudi moški in menda še duhovni niso bili nič boljši. Vidiš, tudi pri nas se je začelo takisto. Najprej kažejo slike in zgodbe, da jih bodo potlej naši ljudje lažje posnemali. Ali veš, kaj to pomeni?“

„Nič ne vem, kaj bi bilo takega,“ mu odgovorim.

„Prav gotovo bodo prišle te nadloge nad nas. Bojmo se kuge, kolere, črnih koz in vsega nebodigatreba, kajti pregrehe so res prevelike!“

„Beži, beži! Na kvasi neumnosti,“ sem se mu smejal.

Vendar me je smeh kmalu minil, ker so prišli hudi časi in tudi Francetovo prerokovanje se je uresničilo. Presneta reč vendar!

Le kako so ljudje mogli vedeti za to nevarnost, ko so kupovali cele vreče soli, sladkorja, brašna in drugega živila, ki ga še celo leto ne bodo porabili? Prav gotovo so se namenili skriti pred svetom in nadlogami kot vaščani Velikega Črnela, ko so pred kugo ogradili svojo vas.

Kaj kočem, vsega pa res ne morem vedeti prvi. Doslej se še vedno ljudje prvi uganili podražitve ali druge dobre in slabe novice, čeravno je povsod črno na belem pisalo, da se to in to ne bo dogodilo. Pa se je, zatorej bom poslej le ljudem verjel.

MARTIN KRPA

Imeli smo ljudi in še jih imamo!

Partizanska mama Nežka Hren s Potovrha je praznovala 80-letnico življenja - Njena hiša je bila vedno odprta za partizane, nikoli ni nobenega odločila brez kosčka kruha, če pa tega ni bilo, pa z materinsko toplino

Bila je vedno nasmejana, nikoli ni pokazala, da ji je hudo, čeprav so jo vojne in druge tegobe v njenih 80-letih močno pestile. V mislih imam Hrenovo mamo iz Potovrha pod Gorjanci, ki je konec lanskega leta praznovala visok življenjski jubilej. Hrenova Nežka je znana partizanska mama. Tega vzdevka si ni zaslužila samo zato, ker je imela v partizanih tri sinove, ampak ker so se na Hrenovi domačiji ustavljali partizani, od hiše pa niso nikoli odšli praznih rok.

Malce kasno, saj je rojstni dan praznovala lani, sem se oglasil na Potovrhu pri Hrenovih. Nežka me je pričakala na pragu, grela se je na soncu, ki ji vliva nove življenjske moči. V naročju se ji je gugala triletna vnučka Vanja, ki brez babice ne more. Sprva ženica sploh ni verjela, da se je kdo spomnil. Skromna kot vedno, si ni mogla predstavljati, da jo bo kdo obiskal, jo povprašal po zdravju in počutju. Sprejela me je z vlijudnim nasmeskom, razgovor se je kmalu razpletel.

Pripovedovala mi je, kako je bilo med vojno. Tegobe prve, še bolj pa druge svetovne vojne je skušala na svoji koži. Ko je najstarejši sin France bil star komaj tri mesece, je mož za večno odšel na rusko fronto. V drugem zakonu se ji je rodilo še šest

otrok. Vsi so prišli do kruha. Trije fantje so bili pri partizanih, France pa ni dočkal svobode.

Čeprav ji življenje ni bilo lahko - vzdrževati je morala precej številno družino - nikoli ni tarnala. Nasprotno, tistim, ki se jih je lotevalo malodušje, je vedno vtilvala pogum.

Pri njej so bili doma partizani s podgorjanskega konca, najraje so se, razumljivo, ustavljali pri Hrenovih, ker je Nežka zanje bila prava mama. Nič se ne pritožuje. Muči jo samo srčna naduha, ki ji počasi najeda zdravje.

Na vprašanje, če jo kaj obiščejo tisti, ki so med revolucijo najraje zahajali na to domačijo, je nekoliko otožno povsila glavo in s težavo odgovorila: „Razen enega se še nihče ni oglašil, vendar še vedno čakam, da me pride kdo obiskat!“

Nežka ni potrebna nobene pomoči, saj živijo v urejeni družini, vendar bi se ji lepo zdelo, če bi se je kdo vsaj s skromnim šopkom rož spomnil za rojstni dan. Menda ni nobenega dvoma, da je takšno pozornost dobra Hrenova mama tudi zaslužila...

S. DOKL

ede tujca

skem kombinatu Zasav- eč starih milijonov

Pred tremi leti je bilo. Umrla je mati, hči Marija je podedovala zemljo - in dolgove z njo. Kdo bi plačal z dohodki bolehnega moža Martina, kretničarja na čuvajnici 10 na glavni železniški progi, spodaj pod Orehovem, tam, kjer gre esta čez prog? Se davkov ne bi mogli plačati s skromnimi dohodki. Sturje otroci na kmetiji, ki ni bogata.

42-letna Marija jezno vrže na ogenj kup dračja, požaganih vej starih jabolk ali hrusk, da iskre planejo pod nebo. Ovce se pasejo v travi, otroku gre na jok. „Kar lisica odnese, odnese. Ko vzame kuro, je ne vrne...“ govori o usodi svojega gozda, svoje najboljše podedovane zemlje.

Franc Repar, vodja gozdarske enote pri kmetijskem kombinatu Zasavje v Sevnici, je Amerškovim ponudil pomoč, ko so bili v težavah. Za 25.000 dinarjev je odkupil 7,84 ha podedovane zemlje, najboljši kos: pretežno gozd. Pogodbo so podpisali za 15.000 dinarjev, da se je Repar izognil višjemu plačilu dajatev.

Sele celjski kriminalisti so pomagali Amerškovim odpreti oči. Nekdanji dobitnik je bil namreč volk v ovčji koži. Dobroto je zadržal zase: revežem je vrgel drobtinice, da bi sam odrezal masten kos potice...

Repar se je kot vodja gozdarske enote pač moral dobro spoznati z gospodarjenjem v kolektivu. Zato je ponudil kupljeno zemljo brezplačno kombinatu, sam pa si je izprosil pravico, da sme posekati za 100.000 dinarjev lesa. Zadeva pa je postala prevročal!

Repar se je znašel, tako da je gozd prodal kombinatu, sekal pa je kljub temu. Kombinac je sekal, sekanje in spravilo sam plačeval. Repar pa je pobiral denar - vsega doslej okrog 55.000 dinarjev. Komisija, ki je gozd ocenila, sodi, da je vreden več kot 300.000 dinarjev, vrednost posekanega lesa pa tretjino te vsote.

Ko se je juha preveč zakuhala,

Marija Ameršek: „Denar smo potrebovali!“

je Repar izgubil možnost, da bi za majhno predprodajo iztržil kar 75.000 dinarjev. Rudi Cimperšek iz KK Zasavja pravi: „Posebna seja poslovnega odbora je sklenila: takoj se ustavi Reparju izplačevanje, ves denar, ki ga je dobil, naj vrne (to je tudi storil). Vse druge repuščamo preiskavi. Ko bodo znani rezultati, bomo ukrepali disciplinsko.“

Amerškova pa, nekdanja lastnica gozda na Okroglici, zdaj trdi:

„Ko bi takrat imeli denar, ne bi gozda nikoli prodali. Samo sekati nam ne bi pustili, nam pa se je podirala hiša! Čeprav s težkim srcem, smo morali prodati.“

Revež ostane revež, pravijo ljudje. Amerškovi nimajo denarja, da bi dokončali hišo spodaj ob cesti, ki je že pod streho. Nimajo, ker imajo za trdo delo majhno plačilo.

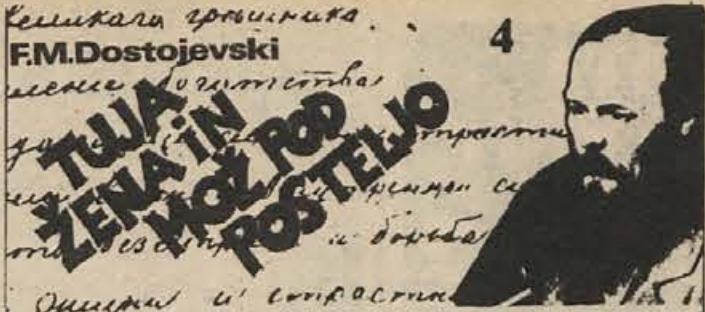
Kaj je mislil Repar, človek, ki je bil nekoč v Zvezi komunistov, ko se je odločil za „dobrotnika“? Kaj je dejala njegova vest, ko je hotel zaslužiti milijone, ne da bi mignil s prstom?

Kriminalisti še niso rekli zadnje besede. Zadevo bo, kot pravijo na celjski upravi javne varnosti, v kratkem dobil v roke javni tožilec. Morda bo gozd še prišel v Amerškove roke. Tudi javni pravobranilec se lahko izpodbije kupoprodajno pogodbo. Morda na koncu le ne bo tako, da revež vedno ostane revež in da lisica kure nikdar ne vrne. Bomo videli.

J. SPLIČHAL

Hrenovi mami s Potovrha še ni ugasnila materinska ljubezen, še vedno se spominja fantov, ki so v skrivnostnih nočeh prihajali na Hrenovo domačijo po kosček kruha, po toplino, ki jo je lahko nudila samo dobra Nežka. Na sliki: Nežka s triletno vnučko Vanjo. (Foto: S. Dokl)

„O hudiča, o hudiča!“ „Spoštovani gospod, bojim se, groza me je!“ „O hudiča! Kaj pa meni mar, če vas je strah in groza? Oho, glejte: nekaj se je posvetilo, tamle...“ „Kje, kje? Vi samo zakličite: Ivan Andrejič, takoj bom pritekel...“ „Dobro, dobro. Ah hudiča, hudiča! Ivan Andrejič!“ „Tukaj!“ je zakričal Ivan Andrejič in se vrnil skoraj brez sape. „Kaj je? Kaj? Kje je?“ „Saj je ni, le tako sem vas poklical... rad bi zvedel, kako ji je ime.“ „Glaf...“ „Glafira?“ „Oh, ne, ne čisto Glafira... ne morem vam povedati njene imena, oprostite.“ Ko je ugledni gospod to rekel, je prebledel kot stena. „Ah, seveda ni Glafira, sam vem, da ni Glafira, in tisti moji tudi ni ime Glafira. Toda s kom pa je?“ „Kje?“ „Tamle v hiši! O hudiča! O hudiča!“ (Mladenič je bil tako razkačen, da ni strel na mestu.) „Vi, čujte no: kako pa ste vedeli, da ji pravijo Glafira?“ „Na, hudiča! Zdaj pa še s tem sitnarite! Saj ste vendar rekli, da vaši ni ime Glafira!“ „Gospod, v kakšnem tonu pa govorite!“ „Hudiča, še ton! Mar je ona vaša žena ali kaj?“ „Ne. Hočem reči, nisem oženjen... Toda jaz bi poštenemu človeku, ki je v nesreči, človeku, vsaj olikanemu, če že ni vreden vsake časti, ne brusil kar naprej hudiča pod nos. Vi pa kar naprej: hudiča pa hudič vas vzemi!“ „No, hudiča! Hudič vas vzemi, razumete?“ „Vidim, da vas je jeza zaslepila, zato bom molčal. Moj bog, kdo pa je to?“ „Kje?“ Zaslislala sta šum in smeh. Iz hiše sta prišli dve zali dekleti. Oba sta planila k njima. „Glej ju no! Kaj pa hočeta?“ „Kaj se pa razburjata?“ „Nista tisti!“ „Aha, nista naletela na pravi! Izvošček!“ „Kam naj peljem, mamzel?“ „K Pokrovu. Usedi se, Unuška, pospremim te!“ „Grem na to stran. Izvošček, pozeni! Glej, da boš hitro vozil...“ Izvošček je odpeljal. „Kje sta se vzeli?“ „Oh, ljubi bog! No, greva v hišo?“ „H komu?“ „K Bobinicinu, seveda.“ „Ne, nemogoče...“ „Zakaj ne?“ „Jaz bi navsezadnje šel, toda ona bi to razumela drugače, obrnila, jo poznam! Rekla bi, da je prišla nalašč zato, da bi me s kakšno presenetila in tako vso krivdo prevrgla name!“ „Rad bi vedel, če je ona res v hiši! Toda vi, jaz ne vem, zakaj - no, vi pa pojdite h generalu...“ „Saj se je vendar preselil!“ „Nič zato, razumete? Vseeno je šla tja, in vi tudi pojdite - razumete? Naredite se, da ne veste, da se je general preselil, recite, da ste prišli po ženo, in tako naprej.“ „Kaj pa potem?“ „No, potem pa pri Bobinicinu presenetite, kogar je treba. O, hudiča, kakšna zmesnjava...“ „Čujte: zakaj vas pa tako mika, da bi jo jaz presenetil? Glejte no, glejte!“ „No, kaj, kaj mislite s tem, dragi moj? Spet začenate prejšnjo pesem! Ah, bog nebeški! Sramujte se, vi pavliha, vi tepček!“ „Prav, pa povejte, zakaj vas tako zanima? Kajne, radi bi zvedeli.“ „Kaj bi rad zvedel? Kaj? Zdajle ste mi hudiča malo mar! Grem pa sam. Pojdite proč, spet tekajte pred hišo sem pa tja in stražarite, no!“ „Spoštovani gospod, vi se skoraj izpozablajte!“ je obupano zakričal možak v rakunjem kožuhu. „Kako, kaj? Da se spozabljam?“ je rekel mladenič, stisnil zobe in razkačeno stopil k njemu. „Kaj ste rekli? Pred kom se spozabljam?!“ je zarohnel in stisnil pesti. „Čakajte, spoštovani gospod, dovolite...“ „No, kdo pa ste vi, pred katerim se spozabljam? Kako se pišete?“ „Res ne vem, zakaj ste taki, mladi mož. Zakaj hočete vedeti, kako se pišem? Ne morem povedati... Grem raje z vami... Pojdiva, ne bom odnehal, na vse sem pripravljen... Toda verjemite, da zaslužim bolj vlijudne besede! Človek nikoli ne sme izgubiti prisotnosti duha, in če ste razburjeni - se mi kar zdi, zakaj - potem se vsaj ne spozablajte... Saj ste še zelo mladi, mladi mož!“ „In kaj mi mar, če ste vi star? Pravo čudo! Izginite že, kaj se potikate tod?“ „Zakaj naj bi bil star? Kako star? Seveda, po položaju in stanu, ne potikam se pa ne...“ „Saj vidim, vidim. Pojdite no že proč...“ „Ne, grem z vami. Ne morete mi ubraniti, sem prav tako vmešan; z vami grem...“ „Potem pa potiho, potiho, molčite!“ „Stopila sta v vežo in po stopnicah v drugo nadstropje. Bilo je precej temno. „Stojte! Imate vžigalice?“ „Vžigalice? Kakšne vžigalice?“ „Ali kadite cigare?“ „Oh, seveda, seveda! Tukaj so, jih že imam, čakajte,“ je živčno rekel gospod v rakunjem kožuhu. „Faj, kakšna kolobocija... od hudiča! Menda so tale vrata...“ „Tale, tale, tale...“ „Tale, tale... kaj pa tulite? Tišina!...“ „Gospod, reči moram, čeprav s težkim srcem: nesramni ste, to vam povem!...“ Plamenček je posvetil. (Nadaljevanje sledi)

Dežurni poročajo

OGENJ V SMREKAH - 4. aprila dopoldne je gorelo ob železniški progi pri Vranovičih. Požar je zajel mlad smrekov nasad, vnela pa se je tudi skakalnica, ki jo ima tam mladinska organizacija. Ogenj so pogasili črnomaljski gasilci.

ZGORELA ZIDANICA - 4. aprila ob 18.45 je začela goriti zidanka Franca Bevca iz Preleša pri Senturupertu. Bevcova zidanka je v Malih seših pri Homu. Požar je uničil leseno ostreže, prekrito z opeko, strop nad kletjo, v kleti pa stiskalnico in vinogradniško orodje. Škode je za 10.000 dinarjev. Požar je verjetno zanetil cigaretni ogorek v lopi.

ZEPAR V AVTOBUSU - 5. aprila popoldne je prišel na novo-meško postajo mlivec Anton Kotar z Drče. Ob 14.20 je hotel na avtobus, ki pelje proti Sentjerneju. V gneči mu je neznan zepar ukradel iz hladnega žepa denarnico, v kateri je imel 700 dinarjev in dokumente. V avtobusu so potniki opazili žeparja, ki pa je skočil iz avtobusa, ko je ta odpeljal s postaje.

OPITI PRETEPAČ - 5. aprila popoldne so metliški mlilčniki pridržali Dušana Hudorovca iz Dol. Dobravice. Opil se je in se v metliškem bifeju pretepal z občani. Čaka ga še sodnik za prekrške.

POŽAR ZARADI CEVI - 8. aprila dopoldne se je vnelo podstrešje na baraki Rudolfa Brajdiča v ciganskem naselju Hudeje pri Trebnjem. Salonitna cev, ki je bila speljana od štedilnika skozi streho na prosto, je počila. Iskra je zato zanetila požar, da je baraka popolnoma zgorela. Prav tako je zgorel tudi šotor. Škode je za 2000 dinarjev.

Zupančič: »Nisem kriv!«

10. aprila se je v našem uradništvu oglašil Franc Zupančič, skladiščnik v prodajnem skladišču IMV, zaradi omebe imena v članku „Ob denar iz lesenega kovčka“ v zadnji številki DL. Franc Zupančič želi obnoviti javnost, da on ni poslovođa prodajnega skladišča, kot je bilo v tem članku zapisano, temveč le skladiščnik. Dejal je, da se ne počuti nič krivega v zadevi, ki je v tem članku opisana, ker je „... delal le po navodilih drugih oziroma to, kar so mu drugi naročili... Zupančič tudi izjavlja, da je dobila blagajna v prodajnem skladišču kritičnega dne denar iz obrata skladišča rezervnih delov, ne pa iz „servisne delavnice“, kot v članku piše. Strinja pa se z ugotovitvijo, da je bilo pošiljanje pri tej blagajni izpostavljenost stalni nevarnosti, da se bo kaj neljubega pripetilo. Večkrat je že tudi zahteval železno blagajno, pravi.

Pripis: omenjeni članek smo napisali po uradnih podatkih.

UREDNIŠTVO

Pomlad neti požare

Celjska uprava javne varnosti nam je sporočila, da je v gozdnem požaru ob cesti Brvi-Stojanski vrh umrla 81-letna Neža Škorjanc. Tako smo tudi objavili v poročilu pod naslovom „Pomlad neti požare“, 30. marca na 1. strani. Lojze Pavlovič iz Ljubljane pa nam je sporočil, da je v tem gozdnem požaru v resnici umrla Marija Pavlovič, 83-letna, iz Brvi št. 3 pri Cerkljah.

KOZE

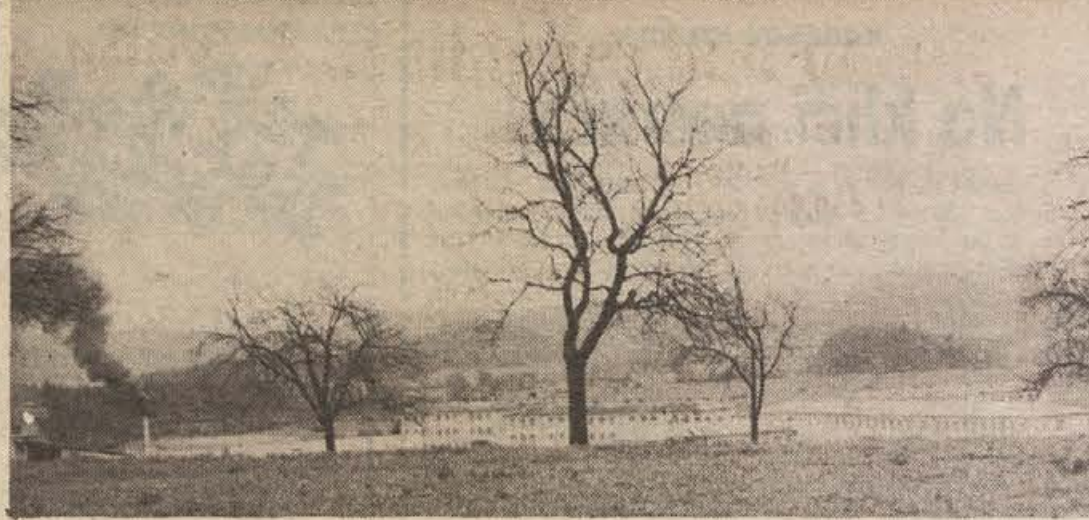
Moram reči, da nam je bilo pri stalnem omizju Špehazrove gostilne zadnje čase že kar dolgčas. Vse, kar nam je prišlo na misel, od žensk do politike, smo premleli in pogovori so začeli zastajati. Pa so prišle - koze. „Si bil že cepljen?“ smo se zvečer spraševali v gostilni in ugibali, ali se bodo koze razširile ali ne, ali za nas obstaja nevarnost ali ne, ali bo bolezen kaj vplivala na naš turizem ali ne. Na mah je bilo gradiva za obširne pogovore pozno v noč na pretek in v gostilno smo zahajali spet z veseljem in radostjo.

Prišlo je obvezno cepljenje... „Se ti je prijelo?“ „Glej, glej, kakšna lepa kozica...“ „Moja pa ni nič črna...“ „Jaz imam pa kar tri...“ In vihali smo si rokave in si kazali rame, ogledovali koze in ocenjevali, čigava je lepša. „Meni je zdravnik rekel, da po cepljenju ne smem piti alkohola...“

holnih pijač... „Beži, beži! Meni je pa moj rekel, da ni nič hudega, če kaj spijem!“ Potem smo dva večera zapovrstvo govorili samo o tem, ali se po cepljenju lahko pije ali ne. Večina je bila končno zato, da pitje ni nevarno, in stari Špehazv je prinesel nove litre...

Pa ne samo pri Špehazvu, tudi drugod so bile koze glavni predmet pogovora. Ko sem na trgu kupoval solato, sem opazil branjevke, ko so si gledale koze. Sprehajal sem se po parku, in na klopci zagledal fanta in dekle, ki sta bila zaverovana v - koze. Naredil sem cestnoprometni prekršek, pa me je mlilčnik najprej vprašal, če sem bil cepljen proti - kozam. In odgovoril sem mu: „Cepljen sem že bil, cepljen. Toda proti čimim kozam. Ne vem pa, kdaj me bodo cepili proti - blondinkam?“

JAKA PRAVIČNIK

Zapori na Dobu, slikani od daleč (ker upravnik ni dovolil fotografiranja)

PO NEKAJ MESECIH:

Po rjuhi iz strogega zapora

Zlatko Anzulović bi moral sedeti še skoraj vseh 12 let strogega zapora - Ušel, čeprav je bilo okno zamreženo z rešetkami!

Zlatko Anzulović, šef vlomilske tolpe petih, ki je strokovnjaško vlamljala v dveh republikah in ki je padla v past kriminalistom lani pozimi v Šmarjeških Toplicah, je spet na prostosti. Potem ko so ga sredi oktobra lani obsodili na 12 let strogega zapora, je 5. aprila ob 22.55 pobegnil iz „svoje“ sobe na Dobu.

Upravnik kazensko-poboljševalnega doma najprej ni dovolil, potem pa se je popravil, češ, da ne sme pustiti niti fotografirati niti dati nobene izjave.

Naši bralci bodo zaradi tega ostali prikrajšani za podrobnejše informacije in za fotografije, ki naj bi pokazale, kako je premeteni Anzulović, večkratni obsojenec in znanec zaporov, pobegnil na vsaj začasno prostost.

Kljub temu smo izvedeli, da je Anzulović pobegnil skozi okno z rešetkami. Z desko iz postelje si je razširil rešetko, da je lahko zlezal skozi njo, potem pa se je spustil po raz-

rezani in zavozlani rjuhi. Med begom je hudo deževalo, da ga s psi niso mogli uspešno zasledovati, pretiral pa je tudi alarmno žico, da je bil njegov beg lažji. Skratka: pobeg, vreden Jamesa Bonda in junakov najljubših piscev kriminalnih romanov.

Odveč je zapisati, da Anzulovića zdaj lovijo. Vsekakor pa bi se bilo potem, ko bodo vodjo vlomilske tolpe spet ujeli, zanimivo pogovoriti s človekom, ki ga vsi smatrajo za izredno premetenega. Ga je na prostost gnalo spomladansko hrepenenje ali prastari nagon človeka po svobodi?

Zanimivo je, da je Anzulović v pisnih koval načrte že za pobeg iz novomeškega pripora. Žal na prostosti ne bo mogel uresničiti želje, poroke z Vesno Sirovan, ki je tudi „operirala“ z njim. Ta se je omožila z njegovim pajdašem Vučkom...

J. SPLICAL

Zlatko Anzulović, pobegli kaznenec z Doba, se ni dolgo veselil svoje prostosti. Kot poročila Tanjug, so ga kriminalisti našli v Gorjanski ulici v Zagrebu, v stanovanju njegovih staršev. Bil je že v civilni obleki. Anzulović je izjavil, da je prišel z Doba v Zagreb peš.

PRI DOLENJKI V MIRNI PEČI:

Dinar na dinar - poneverba

Poslovodja Franc Mlakar je bil zaradi poneverbe in ponarejanja uradnih listin pred okrožnim sodiščem obsojen na 2 leti in 2 meseca

Senat okrožnega sodišča v Novem mestu je pod predsedstvom sodnika Janeza Pirnata prejšnji četrtek obso-

dil Franca Mlakarja iz Loke pri Straži, starega 31 let, na dve leti in dva meseca strogega zapora, dve leti po prestani kazni pa ne bo smel oprav-

ljati poklica, ki je združen s samostojnim razpolaganjem z družbenim premoženjem. Trgovskemu podjetju Dolenjka bo moral vrniti poneverjeni denar.

Mlakar je namreč kot poslovodja poslovalnice Dolenjka v Mirni peči, kjer je bila kot trgovska pomočnica zaposlena tudi njegova žena, od oktobra 1969 pa do maja 1971, ko so opravili izredno inventuro, oškodoval podjetje za najmanj 22.338 dinarjev. Izkupička namreč ni v celoti odvajal podjetju. Da bi svoje počette prekril, je ob redni decembrski inventuri 1970 vpisal v popisni list dolžnikov lažne podatke in prikriž okrog 8000 dinarjev primanjkljaja.

V zagovoru je priznal, da je denar vzel, trdil pa je, da si ga je samo sposodil in da ga je nameraval vrniti. Do četrtika, ko je bila razglašena sodba, pa ni vnil več kot nekaj mlega, kar so mu od osebnega dohodka odtrgovali v času, ko je bil še zaposlen pri Dolenjki.

Sodišče je tudi ugotovilo, da je Mlakar slabo sodeloval z upravo podjetja in da je imel ob sorazmerno majhnem osebnem dohodku veliko stroškov z vzdrževanjem avtomobila. Zanimivo je tudi to, da je na dan izredne inventure priznal spreminjanje podatkov o dolžnikih. Zato ga je porota tudi spoznala za krivega poneverbe in ponarejanja uradnih listin.

CESTA: SMRT NA AVTOMOBILU - 8. aprila ob 20.30 se je v Cesti pri Velikem Gabru smrtno ponesrečil 17-letni Franc Mulik iz Bratnice pri Veliki Loki. S kolesom na pomožni motor je, ne da bi nakazal spremembo smeri, začel zavijati v levo takrat, ko ga je prehitel z avtomobilom ljubljancan Anton Kanc. Kolesarja je pri trčenju vrglo v vetrobransko steklo in na streho avtomobila. Med prevozom v ljubljansko bolnišnico je umrl.

KRONOVO: SPLASENA KOBILA - 7. aprila popoldne je v Kronovu Jože Prešeren branal na njivi s kobiljo Luco. Tovornjak, ki je peljal mimo, je kobiljo splašal, da je zbežjala. Z brano je zadela Jožefa Prešeren, ki je sejala. Prešerenova ima kompliciran zlom leve noge.

TEŽKA VODA: NI ZASENCIL - Novomeščan Martin Kramarič je 7. aprila ponoči zapeljal s ceste in trčil v jablano, ker mu nasproti vozeči avto ni zasenčil luči. Kramarič se je hudo poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Na avtomobilu je za 10.500 dinarjev škoda.

TRNOVEC: NERODNO PREHITEVAL - Metličan Rudi Hrastar se je 4. aprila zvečer peljal domov, ko ga je pred Trnovcem začel prehitovati Jože Kraševac, ki živi v Franciji. Kraševčev avto je opazil Hrastarjevega. Hrastar se je ustavil na poljski poti, Kraševac pa v jarku, kjer je udaril v odtočni kanal. Kraševčeva sopotnica Marija Vulišič si je zlomila roko, škode pa je za 11 tisočakov.

GORJANCI: PODRL CESTARJA - Zagrebčan Stevo Dadasović, začasno na delu v Avstriji, je 6. aprila zjutraj na Gorjancih zdrknul s ceste ter trčil v cestarja Franca Trščinarja, ki je popravil smernik. Trščinar je padel na pokrov avtomobila, razbil vetrobransko steklo in padel na tla. Na srečo se je samo laže poškodoval, na avtomobilu pa je za 1500 dinarjev škoda.

METLIKA: NEPREVIDNOST - Sevnica Marija Vidic je 7. aprila dopoldne hotela pri sejmšišču v Metliki zaviti na levo. Prehitel jo je avtobus, potem pa je s svojim avtom trčila v avto Ivana Bolte iz Starih Jarš, ki ga ni videla. Vidičeva ni nakazala spremembe smeri. Škode je za 10.000 dinarjev.

SREBRNICE: ZANESLO GA JE V LEVO - Alojz Slak iz Lavrice se je 9. aprila popoldne peljal iz Straže. Pri Srebrnicah mu je pripeljal naproti z avtom Jože Šmajdek z Vrh pri Ljučnem. Šmajdkov fičko je zaneslo na levo - v Slakovce. Tedaj je v Slakov avto trčil še Rudolf Kapš iz Občic, ki se je pripeljal za Slakom. Na vseh treh fičkih je za 9500 dinarjev škoda.

DRAMA: IZGUBIL RAVNOTEŽJE - Janez Buič iz Drame se je 8. aprila peljal s tomosom-avtomatik, ko mu je pri Drami pripeljal naproti avto: Buič je zapeljal na rob ceste in izgubil ravnotežje. Padel je v jarek in se poškodoval, da so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

KARTELJEVO: ZAPRL POT - Ljubljancan Janko Mavretič je 9. aprila pripeljal v ovinek po nadvozu pri Karteljevem po levi strani in zaprl pot Novomeščanu Janku Popoviču, ki se je pripeljal naproti s peugeotom. Škode je za 8000 dinarjev.

VRANOVIČI: PREVRNIL SE JE - Milorada Jakovca iz Sadeža pri Črnomlju je na mokri cesti pri Vranovičih začelo 5. aprila zvečer zanašati, da se je v ovinku prevrnil s ceste. Škode na fičku je za 8 tisočakov.

DRNOVO: ŠKARJE - 6. aprila zjutraj je Slobodan Marinič iz Petrogrubra s tovornjakom prehitel tovornjak s prikolico, ki ga je vozil Franjo Cingel iz Sremske Mitrovice proti Ljubljani. Marinič je zapeljal v škarje, zato je moral Cingel zavirati, zapeljal je na bankino, od tam pa na njivo, da se je prikolica prevrnila. Škode je za 15.000 dinarjev.

PODGRACENO: NAROBEOBRACALA - 8. aprila ob 11.15 je Zagrebčanka Nada Sluhan numeravala zaviti na Mokrice. Bila pa je že mimo odcepa, zato je hotela obrniti

kar na cesti. Tedaj je pripeljal iz Zagreba Ivan Horvatin in trčil v avto Sluhanove. Sluhanova in sopotnica sta se poškodovali in so ju odpeljali v brežiško bolnišnico. Na avtomobilih je škoda za 15.000 dinarjev.

VRANOVIČI: V OGRAJO - Miran Flek s Tančev gore je 4. aprila zjutraj v Vranovičih zadremal za volanom, da je fička zaneslo v betonsko ograjo. Avto se je preuknil na bok in z zadnjim delom trčil v gospodarsko postopje. Škode je za 7000 dinarjev.

KANIŽARICA: ZAPELJAL NAZAJ - 6. aprila dopoldne je Alojz Goršek iz Kvasice peljal od Kanižarice proti Črnomlju. Po klancu navzgor je imel težave s prestavljanjem, zato je zapeljal nekaj metrov nazaj. Za njim je vozil z osebnim avtomobilom Florjan Jaketič z Vnice, ki je sicer zavil, kljub temu pa je trčil v tovornjak. Škode je za 6000 dinarjev.

KARTELJEVO: UGASNIL MU JE MOTOR - Ivan Ringer iz Jevnice pri Kresnicah je 5. aprila dopoldne v Karteljevem s citroenom začel prehitovati tovornjak, ko mu je nenadoma ugasnil motor. Nasproti je pripeljal osebni avto, ki ga je vozil Vinko Jelševar iz Tihaboja. Vozili sta trčili, škode je za 9000 dinarjev. Ringer si je laže poškodoval levo roko.

CATEŽ: ITALIJAN JE TRČIL - 5. aprila ob 19.30 je voznik tovornjaka Jože Zupančič iz Meniške vasi hotel na Catežu zaviti na parkirni prostor. Ker pa je takrat na cesti zapeljal neznan voznik tovornega avtomobila, je Zupančič ustavil. Tedaj se je vanj zaletel s tovornjakom Pasquale Rago iz Barija v Italiji. Škode je za 4000 dinarjev.

MOKRONOG: TRČENJE V KLANCU - 8. aprila popoldne se je Janez Udovc iz Srednjega Lakenca na cesti med Mokronogom in Vrhom v nepreglednem ovinku ustavil z avtomobilom. Mimo je vozil Anton Kos iz Martinje vasi. Med srečanjem na klancu je Udovc že ustavil, ko sta trčila. Škode je za 4500 dinarjev.

METLIKA: PREKRATKA VARNOSTNA RAZDALJA - Martin Štublar iz Grabrova je 5. aprila popoldne nameraval zaviti v metliško tovarno BETL. Čakal je, da bo pot prosta, tedaj pa je vanj trčil z avtom Ivan Dolinar iz Jurovskega broda. Škode je za 4500 dinarjev.

TREBNJE: Z DVORIŠČA - Z dvorišča tovarne TRIMO je 6. aprila zapeljal na cesto Leopold Tomažič iz Temenice pri Sentvidu in trčil v avto Alojza Zupančiča iz Jezera. Trčenje je povzročilo za 4000 dinarjev škoda.

TEŽKA VODA: MARMOR ZDRSNIL - Ljubljancan Franc Pirnar je 6. aprila zjutraj pri Težki vodi izgubil oblast nad vozilom in se prevrnil na desni bok. Marmorna plošča na tovornjaku je namreč zdrsnila na desno stran. Škode je za 4000 dinarjev.

ŠTEFAN: TRČENJE - Vinko Rebolj iz Beneč je 4. aprila zvečer pri Štefanu prehitel neko občanko, ki je peljala samokolnico. Tedaj je nasproti pripeljal z avtom Rudolf Kotar iz Velike Loke. Avtomobila sta trčila, škode je za 3000 dinarjev.

KOČEVJE: VINJEN PEŠEC - V ljubljansko bolnišnico so prepeljali Cvetka Semca iz Slovenske vasi, ki ga je 3. aprila ob 20.30 povozil avtomobil na cesti med Mrtvicami in Ložinami. Mlilčniki so ugotovili, da je bil Semec, ki ima poškodovano nogo, pijan, voznik pa trezen.

ZABJA VAS: AVTOMOBIL NA BOKU - Sopotnica Marija Šiško se je laže poškodovala, ko se je Ivan Šiško z Malega Slatnika 8. aprila v ovinku pri Zabji vasi prevrnil čez streho na bok. Gmotne škode je za 2000 dinarjev.

PODTURN: NEPREVIDNO PREČKANJE - 9. aprila popoldne je nenadoma stopila pred motor Janeza Turka iz Gornje Straže, ki se je peljal proti Poljanam, 66-letna Marija Murn iz Podturna. Murnova je hotela prečkati cesto, motorist pa jo je zadel, da sta padla po tleh. Murnovo so prepeljali v bolnišnico, škode je za 200 dinarjev.

Tovornjak Franca Pirnarja, avtoprevoznika iz Ljubljane, se je 6. aprila takole prevrnil na Težki vodi. Cesta je bila zaradi dežja spolzka, težke marmorne plošče, ki jih je imel naložene, pa so na ovinku zdrsnile v eno stran in povzročile preukcljaj. (Foto: R. Bačar)

Visoko nad republiško krivuljo

V primerjavi s 1971: ped za lastnim, toda še vedno velik korak pred republiškim poprečjem - Na trg s konkurenčnimi cenami - Lanski izvozni iztržek 37,450.000 dolarjev - desetina slovenskega izvoza

Smo za: »Daš — dam«!

Inž. Slobodan Novaković: »Predlagam akcijo za lepši videz mesta, v kateri naj sodelujejo vsi meščani!«

V prejšnjem četrtkovem intervjuju je Stane Smid, predsednik KS Novo mesto, zajezel, naj pristojni za komunalne zadeve na občini odgovori, zakaj je tako malo skrbi za lepšo ureditev naselij v mestu in kako gledajo na občini na kritiko občanov glede komunalnega reda. Odgovarja dipl. gradb. inž. Slobodan Novaković, referent za komunalne in gradbene zadeve pri ObS Novo mesto:

— Nosilec pobud za lepšo in boljše komunalno ureditev mesta bi moralo biti po

mamo že več kot 3 leta. Za to delovno mesto je potreben pedant, ker je komunalni red sestavljen iz tisočev drobnih stvari. Potrebnovali bi torej dva človeka: komunalnega referenta in komunalnega inšpektorja.

— Zakaj ni posegov za boljše zunanjo ureditev sosesk?

— Preprosto ne vemo, kje je potrebno kaj urediti (npr.: zelenice), tam, kjer urejamo, pa se bojimo, da bo propadlo zaradi slabega vzdrževanja. Za čiščenje mesta, za zimsko službo v mestu in za vzdrževanje zelenih površin v mestu plačujemo Komunalnemu podjetju 124 milijonov S-din na leto. Prispevka od uporabe mestnega zemljišča (ta gre v druge namene) pa se je lani zbralo 94 milijonov S-din. Denarja ni na pretek, z boljše organizirano službo pa bi se dalo prav gotovo več doseči. Pobudo iz sosesk pozdravljamo, poudaril pa bi rad, da se soseske pri urejanju ne bi smele zapirati vase. Vse mesto moramo gledati kot celoto. Pri urejanju sosesk sem za sistem: »Daš — dam«. Občani naj povedo, koliko so pripravljeni narediti sami, pa bo prispevala kaj tudi »občina«. Toliko raje, ker bomo nato bolj gotovi, da bo to, kar bomo uredili, živelo naprej. Zelo všeč bi mi bilo, ko bi tudi v Novem mestu začeli akcijo za lepši videz mesta, nekaj podobnega, kot že teče v Ljubljani. Takšna akcija bi morala zajeti vse prebivalce: od šolskih otrok do odraslih. Veliko nesnage in navlake, ki se nabira po mestu, bi lahko očistili v njej, pomislili na cvetje in zelenje in mesto polepsali.

Moje vprašanje: Komandir postaje Milice naj odgovori: za ureditev prometne signalizacije smo v Novem mestu porabili lani 15 milijonov S-din, zdaj pa je poškodovanih že okoli 10 odst. prometnih znakov. Čeprav smo te poškodbe prijavili postaji, nismo obveščeni o uspehu in ukrepih. Kaj je s to zadevo?

M. JAKOPEC

mojem Komunalno podjetje. V ta nemen je ustanovljeno in narava njegovega dela bi ga morala siliti v to. Vse preveč se držimo samo tistega, kar je našeto v vsakoletni pogodbi, ki jo sklepamo, veliko drobnih stvari pa ostaja pri tem nenačelih in neurejenih.

Vprašanje zase je naša kadrovska zasedba za to delo na občini. Tu in tam je slišati očitke, da se v našem oddelku ukvarjamo s črno projektivo. Resnica je takšna: mnoge komunalne zadeve, v mislim imam večje posege, so pereče. Mi vemo, kaj mora imeti prednost, in takšnim stvarim dajemo idejno zasnovano. Komunalni referent je in bo preobremenjen s pripravljanim delom in z zbiranjem tehnične dokumentacije za takšne posege. Zato je na občini zelo potreben komunalni inšpektor, ki ga ni-

Do konca leta se lahko še marsikaj spremeni, tako tudi številke, ki spet napovedujejo ugodno rast novomeškega gospodarstva v letu 1972. Takoj pa je treba povedati, da predvidevanja niso nikakršni gradovi v oblakih, marveč povsem dosegljiva stvar. Izračunali so jih na podlagi lanskih dosežkov z upoštevanjem letošnjih izhodišč družbenoekonomskega razvoja v državi.

Družbeni proizvod se bo povečal za 27 odstotkov (lani za 35 odst.) in bo za 7,4 odst. pred republiškim. To bodo med drugim dosegli tudi z novimi delovnimi mesti, saj računajo, da bo v družbenem sektorju do konca leta za 9 odstotkov več zaposlenih kot lani. V republiki naj bi v tem času odprli samo za 2 odst. delovnih mest več

kot v letu 1971. Ob 16,7-odst. povečanju poprečnih osebnih dohodkov bi bilo v skladih za izplačilo za 22 odstotkov več denarja, pri tem pa je treba upoštevati že prej omenjeno povečano zaposlenost.

Od gospodarstva pričakujejo, da bo letos še povečalo napore za naloge, sprejete že v minulem letu. Tako naj bi v podjetjih ob večji proizvodnji, razširjeni dejavnosti, boljši opremljenosti, povečani storilnosti in podobnem težili za tem, da bi izdelke prodajali vsaj po svetovnih, če že ne po konkurenčnih cenah. Ko naj bi na eni strani v poslovanju upoštevali vse tržne zakonitosti, pa na drugi strani ne bi smeli pozabiti na samoupravne sporazume ter politiko osebnih dohodkov naravnati tako, da bi najmanjši izplačani mesečni prejemek ne bil pod 1.000 din. Zvestoba stabilizacijskim programom, sprejetim lani, se mora letos nadaljevati.

Gospodarske organizacije so ustvarile v minulem letu približno 730 milijonov din dohodka ali za 37 odst. več kot 1970, celotnega dohodka pa 2,690 milijonov din ali za 33 odst. več kot v letu prej. Pri tem se je delež industrije pove-

čal na 57,6 odst., k čemur so največ pripomogli: IMV, tovarna zdravil Krka, Novoles in Novoteks. Te gospodarske organizacije so vodile tudi pri izvozu, ki je lani dosegel vrednost 37,450.000 dolarjev: IMV s 24,309.231 dolarji (66,9 odst. vsega industrijskega izvoza iz novomeške občine), Krka — 7,298.653, Novoles 3,042.135 dolarjev itd. 90 odstotkov izvoza je šlo na konvertibilno področje. V enem letu se je izvoz na prebivalca povečal od 519 na 750 dolarjev v minulem letu.

VAVTA VAS: 8 učilnic?

Razvoj šole narekuje industrijski utrip

V prizidku, zgrajenem v prejšnjem desetletju, je vavtovaška šola dobila štiri učilnice, dva manjša kabina, konferenčno in tajniško oziroma ravnateljsko sobo. To je bil izhod v silo, da so učenci hodili k pouku vsaj pod streho.

Telovadnica, tehnična in glasbena soba ter seveda centralna kurjava so ostale neuresničene, čeprav v načrtih prav tako zapisane. »Bo pa kasneje prišlo to na vrsto,« so se tolažili. Preteklo je desetletje, letos pišemo 1972.

»415 letos vpisanih otrok se zvrsti v osmih učilnicah dopoldne in popoldne,« razlaga ravnatelj Boris Plantan. »Naravni pri-

rastek tod res ni velik in zavoljo tega si ne bi belili las. Razvoj, povečavo šole narekuje industrijski utrip Straže in deloma tudi že Vavte vasi. Oba kraja skupaj ta že manjše mesto, znaki mestnega življenja so vidni in občutni. Starši so zaposleni, eni dopoldne, drugi popoldne, zato bi jim bilo še kako dobrodošlo, če bi šola zmogla podaljšano bivanje otrok. Če bi hoteli to željo izpolniti, bi morali takoj ukiniti popoldansko izmeno, to pa bi bilo možno, če bi imeli dodatnih osem učilnic.

Dozidava osnovne šole v Vavti vasi je predvidena v občinskem načrtu nadaljnje izgradnje šolskih prostorov, ki naj bi ga pomagali uresničevati s krajevnim samoprispevom občani in delovne organizacije. Na nekdanjih zborih so volivci na straškem območju sprejeli uvedbo takega načina zbiranja denarja z razumevanjem, četudi bo treba samoprispevek plačevati sedem let. Odprta usesa za reševanje težav v osnovnem šolstvu pa imajo tudi podjetja.

»Sam sem že ob prvi dozidavi dokazoval, da težav s prostori še dolgo ne bo konec. Upam, da mi zdaj tega ne bo treba ponavljati, sem pa pripravljen povedati še več, če ne bo šlo drugače,« zatrjuje ravnatelj Plantan. I. Z.

KAM S KROMPIRJEM?

Kmetovalci v Suhli krajini imajo še vedno polne kleti krompirja. Dolgo so upali, da ga bodo lahko prodali tovarni na Mirno, ki pa je do sedaj odkupovala krompir le na Podlipi. Zdaj se sprašujejo, kam z lanskim pridelkom. V zemljo ga bodo dali manj kot prejšnja leta.

M. S.

INŠPEKTORJI POROČAJO...

Občinska skupščina Novo mesto je namenila letos samo za snago v mestu in za vzdrževanje zelenih površin 1,240.000 dinarjev, za postavitev novih cestnoprometnih znakov več kot 150.000 dinarjev, naložbe v javne in komunalne naprave pa znašajo več milijonov dinarjev. Neodgovorni posamezniki pa s svojim divjaštvom povzročajo veliko škodo. Prejšnji teden smo zabeležili naslednjo škodo:

odbili so betonske noge na dveh klopeh v nasadu pred postjo; uničili so 6 svetilk izmed 8, ki so nameščene za razsvetljavo na konzolnem mostu; odtргali so 80 m dolg žleb iz pocinkane pločevine, ki je nameščen ob strehi nad konzolnim mostom, in žleb popolnoma uničili; zvilili so, uničili ali kako drugače poškodovali vse prometne znake ob pešpoti, ki pelje od pošte čez konzolni most mimo Kandijske postaje na Smihelsko cesto do Smihela. Takšna in podobna divjaštva se ob tej poti pojavljajo vsak teden. Varujmo javne naprave in pomagajmo pri odkrivanju storilcev!

POSVETI O REFERENDUMU

Jutri bosta v Novem mestu dva posveta, na katerih bodo govorili o pripravah na bližnji referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo sol v občini. Dopoldne in popoldne bodo o tem razpravljali predstavniki sindikalnih organizacij, delavskih svetov in drugi iz gospodarskih ter drugih organizacij.

KOMITE ZK RAZUME

Odstop

predsednika ObS Francija Kuharja — Odločitev: zaradi bolezni

Franci Kuhar, predsednik občinske skupščine v Novem mestu, je prejšnji teden zabil, da bi ga razrešili kot predsednika občinske skupščine, obdržati pa namerava mandat odbornika in republiškega poslanca.

Svojo odločitev je Franci Kuhar obrazložil v pismu, ki ga je poslal občinski skupščini in občinski konferenci Zveze komunistov. Pravi, da mu zdravstveno stanje ne omogoča, da bi še nadalje opravljal to odgovorno funkcijo.

Občinska skupščina o prošnji za razrešitev še ni razpravljala. Člani občinskega komiteja ZK so na seji 6. aprila z razumevanjem sprejeli predsednikovo odločitev, danes pa bodo njegovo pismo prebrali tudi na seji občinske konference ZK.

Franci Kuhar je predsednik občinske skupščine že pet let, prej je bil več let njen tajnik. Zaradi slabega zdravja je bil večkrat na bolezenskem dopustu, za odstop iz zdravstvenih razlogov pa se je odločil neposredno potem, ko se je vrnil z večmesečnega zdravljenja.

M. S.

Suhokrajinski drobiž

PRETEKLI TEDEN je bila v klubu mladih v Žužemberku razširjena seja predsedstva mladinske konference in predsedstva kluba mladih. Seja sta se med drugim udeležila tudi predstavnika občinske konference ZMS Novo mesto, na njej pa so sodelovali predstavniki družbenopolitičnih organizacij Žužemberka. Obe predsedstva sta predložili program dela mladinske konference in kluba za leto 1972, ki je dokaj obširen in ga že pridno izvajajo. Pogovorili so se tudi o vlogi mladih v splošnem ljudskem odporu in v krajevnih akcijah.

PRETEKLO NEDELJO je bila v klubu mladih v Žužemberku odprta prva samostojna razstava fotografij, ki jo je pripravila fotosekcija mladih pri društvu Ljudske tehnike Žužemberk. Razstavljalo je 10 fotoamaterjev, v glavnem zimske motive iz doline Krke. Obiskovalci razstave so bili prijetno presenečeni nad kvaliteto fotografij.

ZUŽEMBERŠKA MLADINSKA DRAMSKA SEKCIJA pripravlja za konec letošnjega aprila dramo MISKA KRANJCA »Pot do zločina«. Z njo se bodo mladi igralci predstavili gledalcem najprej na žužemberškem odru, potem pa še drugje.

V ZUŽEMBERŠKEM RADIOKLUBU se 5 mladincev vadi za radiooperaterje. V delo kluba bodo vključili tudi radiooperaterje, ki so opravili izpit za radiooperaterje v JLA. Za pokretnost s prmo predajo postaja bi radi nabavili še agregat.

DELA NA RAZŠIRITVI in ureditvi krajevne poti iz Srednjega Lipovca do konca vasi Podlipse so v teku. Prejšnji teden je svoje delo končal buldožer žužemberške krajevnne skupnosti, sedaj pa se bodo pričela še kompresorska dela.

Novomeška kronika

20 VOLISC — Volivci mestnega območja bodo na bližnjem referendumu o uvedbi krajevnega samoprispevka glasovali na 20 voliščih. Svet krajevnne skupnosti je že imenoval odbor za pripravo in izvedbo ljudskega glasovanja.

ASFALT POD KAPITLJEM — Prejšnji teden so asfaltirali parkirišče pod Kapitljem. Hkrati so asfaltirali tudi okolišne ulice razen dela Muzejske, kjer je Dolenjski muzej z galerijo. Do kulture bo še nadalje blatna cesta...

BELJENJE — Prodajalno kruha na Glavnem trgu bodo začeli beliti. OBNOVA »SNEGULJICE« — Ob Cesti komandanta Staneta preurejajo Dolenjskino prodajalno Sneguljica.

TEDEN BREZ KINA — Zaradi odredbe o prepovedi javnih zborovanj, ki jo je v času cepljenja proti črnim kozam izdal predsednik občinske skupščine, sta bila prejšnji teden zaprta oba kinematografa: v Domu JLA in Domu kulture.

PARKIRANJE »NA PAMET« — Na Glavnem trgu prometni znaki, ki omejujejo parkiranje na dve uri, nič več ne pomenijo. Red spoštujejo le še tujci, ki ne vedo, da avtomobilistov zaradi obveznih parkirnih ur na vozilih nihče ne preganja niti ne kaznuje. Parkirni prostor je zaradi plotu pred staro slaščičarno močno zmanjšan, že zaradi tega bi morali domače voznike navaditi na spoštovanje omejitev.

PREHODI SPIIT VIDNI — Pešcem od zadnjega tedna ni treba ugrabiti, kje smejo prečkati cesto. Prehode so komunalni delavci spet prepletkali z belo barvo. Se isti dan pa so začele zebre bledeti in izgi-

njati. Znak, da je označevanje z barvo le začasna rešitev.

TRZNICA — V ponedeljek je bila trznica spet bolj založena in obiskana, saj se je tudi tu poznala ukinitve odredbe o prepovedi zborovanj v času množičnega cepljenja proti črnim kozam. Cene niso niti poskočile niti padle: krompir je bil do 2 din za kg, jabolka po 7 din, zelje 3, pomaranče 6, fižol 9 do 11, mcd 20 din liter, limone 8, hruške 9, solata 8 do 10 din kg, suhe slive 8, jajca (enotna cena) 1 din itd. Ponujali so tudi izdelke domače obrti in najrazličnejše drugo blago na stojnicah.

ROJSTVA — Rodila je Marija Koncejca z Mestnih njiv — dečka. POGREBI — Umlj je Anton Sašek, kurjač pri Labodu, z Zagrebske c. 7 — v 35. letu starosti.

Ena gospa je rekla, da sedaj že razume, zakaj se toliko govori in piše o praznini v idejno-vzgojnem delu sol. Saj ponekod ne »premorejo« niti toliko denarja, da bi kupili Maršalovo sliko...

Zaradi cepljenja zmanjkuje krvi

Bolnišnica kliče na pomoč Rdeči križ: Zalog ni, pridobite krvodajalce! — 18. aprila na novomeški transfuzijski postaji: 8 kolektivov

Cepljenje proti črnim kozam je začasno razredčilo vrste krvodajalcev, zato so bolnišnici pošle zaloge, zbrane na večjem odzvezmu 21. in 20. marca. Odzvezmu so organizirali tudi sredi največje »cepilne sezone« (4. aprila), vendar se je vabilu odzvalo le šest ljudi.

Na klic »na pomoč« iz bolnišnice je občinski odbor Rdečega križa sklenil prirediti veliko krvodajalsko akcijo 18. aprila. Tedaj bodo lahko darovali kri vsi, ki so jih proti črnim kozam cepili pred 25. marcem. Potekli bodo trije tedni, kar je po merilih svetovne zdravstvene organizacije že dovolj, da cepljeni lahko brez posledic daruje kri. (Do zdaj je moralo preteči mesec dni.)

Na predvideno krvodajalsko akcijo vabita Rdeči križ in transfuzij-

DANES: AKCIJSKI NAČRT

Druga seja občinske konference Zveze komunistov v Novem mestu, ki je bila prejšnji teden zaradi odredbe predsednika občinske skupščine o prepovedi zborovanj v času cepljenja proti črnim kozam preložena, se bo začela danes ob 9. uri v dvorani občinskega sindikalnega sveta. Osrednja točka dnevnega reda je: obravnavanje in sprejem akcijskega načrta Zveze komunistov.

I. Z.

Na podlagi drugega odstavka 13. člena zakona o zdravstvu (Uradni list SRS, št. 26/70) izdaja predsednik občinske skupščine Novo mesto

ODREDBO

o prenehanju odredbe o prepovedi priseljavanja delavcev, javnih zborovanj, javnih prireditelj in o omejitvi službenih potovanj št. 512-05/63-1 z dne 1. aprila 1972

1.

Po ugotovitvah pristojnih zdravstvenih služb so prenehali razlogi za prepovedi iz navedene odredbe, zaradi tega se razveljavlja.

2.

Ta odredba velja takoj.

Stevilka: 512-05 63-1

Datum: 6. aprila 1972

Predsednik občinske skupščine Novo mesto: Franci Kuhar

Bogat program krajevne skupnosti

Vprašanje pa je, če bo za njegovo izvedbo dovolj denarja

Kočevski mladinci so v enotedenski delovni akciji položili pod zemljo 300 m dolge električne kable za novi vrtec, ki je v gradnji, in tako zaslužili za svoje mladinske aktivne skupno okoli 10.000 din. (Foto: J. Primc)

Delovna akcija mladincev

V tednu dni izkopali in zasuli 300 m dolg jarek za električni kabel – Zaslužili 10.000 din

Kočevska mladina je v sodelovanju s Stanovanjskim podjetjem Kočevje izvedla v teh dneh delovno akcijo, s katero bo zaslužila okoli 10.000 din. Izkopali in zasuli so okoli 300 m dolg jarek, v katerega so položili električne kable, ki bodo pripeljali elektriko v novo otroško varstveno ustanovo v Kočevju, ki jo prav zdaj gradijo.

V tej delovni akciji so člani mladinskih aktivov gimnazije, KOČEVSKEGA TISKA, internata, ELEKTRA, Kolodvorske ulice in Delavske univerze opravili okoli 600 delovnih ur.

Zasluženi denar bo razdeljen med mladinske aktivne glede na to, koliko delovnih ur so člani posameznega aktivna delali. Denar bodo aktivni porabili za različne svoje dejavnosti: za urejanje kluba, izlete, krožke, do-

polnitev opreme za zabavni ansambel, za nogometno ekipo in podobno.

Mladinci so že sklenili, da bodo jeseni delovno akcijo nadaljevali. Takrat bo namreč treba položiti električni kabel do varstvene ustanove še z druge smeri, da bo to območje krožno napajano z elektriko.

J. P.

POBRANI DENAR

Vse šole v občini bi lahko popravili letos z lanskim presežkom proračuna temeljne izobraževalne skupnosti (TIS) Kočevje za lani, ki ga je zasedla republika.

Tega denarja je bilo okoli 717.000 dinarjev v proračunu TIS in okoli 120.000 dinarjev v proračunu otroškega varstva. Republika ga je pobrala oziroma si ga sposodila kot brezobrestno posojilo. Denar bo vrnjen menda leta 1975, ko bo vreden – po dosedanjih izkušnjah upravičeno sodeč – mnogo manj kot danes.

No, šolske stavbe v občini pa naj kar propadajo in TIS se naj tudi letos muči, kako bo uskladil dohodke in izdatke!

J. P.

Volitve in imenovanja

Kdo je v Kočevju odgovoren za to in ono?

Na nedavnem zboru občanov so bili v svet krajevne skupnosti za mesto Kočevje izvoljeni: Stane Otoničar (predsednik), Jože Adamič, Ivan Derenda, Robert Debevc, Lado Gašparac, Vinko Hude, Dolfe Jakopin, Marjan Kosten, Marija Miklič, inž. Dušan Oražem, Franc Ožbolt, Franc Premrl, Dragica Razpotnik, Matija Randelj, Bojan Slokar, Jože Smolej, Silva Vesel, dr. Božidar To-

mič, Anton Vidmar, Nace Vidrih in Franc Zlindra.

Svet krajevne skupnosti je za uspešno delo imenoval več komisij, in sicer: za splošni ljudski odpor – predsednik Stane Otoničar; za komunalne, gradbene zadeve in urbanizem – Ivan Derenda; za socialno in zdravstveno varstvo – Robert Debevc; za pokopališče in organizacijo civilnih pogrebov – Jože Adamič; za statut in splošne akte – Stane Otoničar in štab civilne zaščite – vodja Franc Ožbolt.

Imenovali so tudi gradbeni odbor: za gradnjo vodovoda v Mestnem logu – predsednik Anton Vidmar, za asfaltiranje in ureditev Trate – Bojan Slokar, za asfaltiranje Kajuhovega naselja – Robert Debevc, za asfaltiranje starega dela mesta – inž. Dušan Oražem.

Svet krajevne skupnosti je potrdil tudi listo govornikov na pogrebi. Govorniki so: Vekoslav Figar, Jože Adamič (oba za vse pogrebe), Nace Karmičnik (za SZDL in ZK), Peter Šobar (za ZZB in ostale organizacije).

ŽELJNE: NOVA TRGOVINA.

Dosedanji lastnik stavbe v Zeljnah, v kateri je poslovalnica podjetja MERCATOR poslovne enote TRGOPROMET Kočevje, je trgovini odpovedal gostoljubje. Zato se je odstvo enote TRGOPROMET odločilo, da bo zgradilo novo trgovino. Priprave za zidavo so se že začele. Prebivalci tega kraja in okolice so pobude veselili, ker menijo, da sedanji prostori za trgovino niso primerni.

PREDAVANJA ZA PARTIJE

O socialnem razlikovanju in moralno-etičnih vprašanjih socializma je 7. aprila predaval kočevskim komunistom Dušan Vaksel. Predavanje je organizirala občinska konferenca ZK v okviru svojega programa izobraževanja za to sezono. Skupno je v tem programu predvidenih 9 različnih predavanj, namenjenih mladim oziroma novim članom ZK, članom sekretariata osnovnih organizacij ZK, nekatera pa tudi vsem komunistom.

Letošnji program komunalnih del ribniške krajevne skupnosti je obširen. Predvideva asfaltiranje Ljubljanske in del Vrvarske ceste ter ureditev parkirnega prostora ob Ljubljanski cesti in ureditev kanalizacije. Letos bodo predvidoma posodobili Kurirsko ulico v dolžini 200 m in uredili kanalizacijo. Nadalje bodo uredili zelenice v

gradu, Prijatelj, Prešernovi, Trubarjevi in Vrvarski ulici, pločnike v Šeškovi ulici (na tistem delu, kjer jih še ni), javno razsvetlavo na Prijateljevem trgu, v Kurirski ulici in Hrovači.

Krajevna skupnost ima v svojem programu gradnjo otroškega igrišča. Čimprej naj bi prišlo na vrsto temeljito čiščenje Bistrice, popravilo mostu pri cerkvi in dela Šeškove ulice.

Na kopališču pri Bistrici bo potrebno napraviti stalne železne betonske zapornice in urediti okolico kopališča. Staro, opuščeno strugo potoka je treba dokončno zasuti in urediti prostor za kopalce.

Program KS govori tudi o gradnji miliške vežice pri poko-

Dražje meso

Prebivalci ribniške občine od 4. aprila plačujejo dražje telečje in goveje meso. Poprečna cena telečine znaša sedaj 28,40 din (prej 20,40 din kg), najvišja cena telečjega mesa brez kosti pa je 51,50 din (prej pa 44 din) za kilogram.

Poprečna cena mesa mlade govedine je 23,90 din (prej 20,50 din), najvišja cena govedine brez kosti (pljučna pečenka) znaša sedaj 48 din (prej 41 din), poprečna cena govejega mesa s kostmi pa je 20 din (prej 17,50 din) za kilogram.

Višja je tudi cena drobovine. Celotno povečanje cen govedumu in telečjemu mesu znaša poprečno 17 odstotkov. Potrošniki so višje cene mesa že dalj časa pričakovali, zato so vest o podražitvi sprejeli kot nujno zlo, ki bo prizadejalo njihove žepce.

ZA VARNOST V PROMETU

V ribniški občini so zelo pogoste prometne nesreče. Komisija za vzgojo in varnost prometa ima zato še posebno odgovorno delo. Letos je predvidela nakup pripomočkov za vzgojo mladine in ostalega prebivalstva. V Sodrachi bo organizirala tudi občinsko šolsko kviz tekmovalno o varnem prometu. Za vzgojno dejavnost bo potrebovala okoli 8.000 din. Od tega ji bo 5.000 din dala občinska skupščina, 3.000 pa zavarovalnica.

80 let Pickove Vide

Iz Ribnice v Prago pa spet domov

Pickovo Vido oziroma Aničkovo mamo pozna vsa stara Ribnica. To nedeljo, 9. aprila, bo praznovala 80-letnico.

Picki so stara ribniška rodovina. Našo slavljeno je zgodnja življenjska pot vodila celo v Prago, kjer je obiskovala glasbeni konzervatorij. Kdo ve, kam bi krenila, če se ne bi v rodni Rib-

nici spoznala in poročila z mladim lekarnarjem Jožetom Aničkom-Pepotom. Zivela sta v Ribnici, v hiši, kjer je še danes lekarna.

Otroci, sin in hčeri, ju niso ovrzali, da se ne bi udejstvovala v takratnih naprednih organizacijah in združenjih, predvsem kulturnih, pri Sokolu, pri gasilcih, lovcih in drugod.

Med vojno je družina delala za OF, spomladi 1942 pa je Aničkova mama spremljala v partizane sina. Ostali družini niso bile prikrajšane vojne grozote, saj so jih vodili iz taborišča v taborišče. Sinova „Spomenica 1941“ je lepo priznanje za delo med NOB in vojne strahote.

Po vojni so se zbrali v opustošenem domu, ko pa je mož odšel v pokoj, sta se preselila k sinu v Celje, nato pa so se vsi preselili v Ljubljano. Tu živi še danes. Po moževi smrti skrbi za vnuke in pravnuke.

Kljub visokemu jubileju je še vedno vedra in dobre volje. Ne more zatajiti ribniške krvi in je kot prava Ribničanka še vedno razpoložena za šalo.

Ob visokem jubileju ji skupaj s sorodniki, prijatelji in znanci čestitamo tudi mi, saj je bila vedno zvesta bralka nekdanjih kočevskih NOVIC, danes pa prav tako zvesto prebira DOLENJSKI LIST.

J. PRIMC

pališču v Hrovači. Za to je poverjen pokopališki odbor.

Uresničitev tega programa je odvisna od denarja. Precejšen del ga bo priteklo iz sklada za urejanje mestnega zemljišča. Pričakujemo, da bomo konec leta lahko zapisali, da je bil delovni program, če ne v celoti, pa vsaj v veliki meri uresničen.

Prekajeni volivci

Na začetku zadnjega zbora volivcev v Ribnici je delovni predsednik prosil navzoče, naj se spričo prenapolnjene dvorane vzdre kajenja, da nekadilci ne bi pobegnili.

Po dvehurni razpravi, včasih živahni, včasih zelo vroči, pa lepo sam delovni predsednik – prižge cigareto. S tem je dal tudi tih pristanek, da je kajenje spet dovoljeno.

No, pa saj zanj to ni bilo več pomembno. Zbor je namreč zapustil približno dve uri pred koncem, dvorana pa je v hipu postala prava prekajevalnica čezga mesa!

Nove pogodbe za zasebnike

Ustanavljajo tudi sindikalno organizacijo

Na nedavnem posvetu zasebnih obrtnikov in gostincev ter delavcev, zaposlenih pri zasebnikih, so bili navzoči podrobno seznanjeni z vsebino kolektivne pogodbe, ki sta jo v imenu delavcev, zaposlenih pri zasebnih obrtnikih in gostincih, podpisala republiški sindikat za storitveno dejavnost, v imenu delodajalcev pa republika Gospodarska zbornica. Pogodba prinaša več novosti v zvezi z urejanjem delovnega razmerja, nagrajevanjem in drugim.

Razpravljali so tudi o delovni pogodbi, ki jo morajo skleniti delodajalci z delojemalci do 4. aprila letos. Novost pri teh pogodbah je, da jih bo sindikat lahko zavrnil, če ne bodo v skladu s kolektivno pogodbo. Delodajalec bo tako prisiljen pravilno izpolniti delovno pogodbo, saj drugače ne bo smel zaposlovati delavcev. Stare delovne pogodbe po 4. aprilu ne veljajo več.

PRESEŽEK ZA ŠOLO

Lani in predlanskim izločeni presežek občinskega proračuna ribniške občine, ki znaša 640.000 din, bodo porabili za gradnjo in opremo osnovnih šol. Upravni odbor sklada za gradnjo šol bo v kratkem na sestanku z izvajalcem gradnje šole v Loškem potoku in nadzornim organom pregledal in pretehtal, katere podžitve gradnje šole v Loškem potoku so opravičljive in katere ne in tudi kdo je dolžan podžitve plačati. Po pogodbi bi morala biti ta šola dokončana že decembra lani.

Na sestanku so se dogovorili, da bo v prvi polovici aprila sestanek delavcev, zaposlenih pri zasebnikih, na katerem bodo ustanovili sindikalno organizacijo.

Varčnost je res lepa čednost, ne bi pa smeli z njo pretiravati. Tale venci pri Majnikovi spominski ploči v Ribnici je star že leto dni, počasi pa razpada in ni več primeren za okras. Verjetno bi ga letos zamenjali, a kaj, ko je bila glavna prošnja občinskega praznika v Sodrachi! Tako se lahko zgodi, da bo visel še do prihodnjega občinskega praznika, če ga prej le ne bo odsranila KOMUNALA, ki mora skrbeti za lep videz Ribnice. (Foto: J. Primc)

RIBNIŠKI ZOBOTREBCE

ŽELIJO ASFALT – Prebivalci Gornjih Lepovč v Ribnici želijo, da se njihov kraj poveže s trgov in asfaltno cesto. Pripravljeni so polovico sredstev za asfaltiranje prispevati sami. Vprašanje pa je, če ne bo zagnanost popustila, ko bodo zvedeli za ceno asfaltiranja.

KOMISIJA ZA SMETI – Kaže, da se zadeva glede plačila za odvoz smeti v Ribnici še ne bo tako kmalu uredila. Na zadnjem občnem zboru volivcev v Ribnici je dvignil veliko prahu predlog, da bi se prispevek za odvoz smeti povečal. Volivci so imeli tudi precej pripomb glede plačevanja prispevka. Končno so imenovali posebno komisijo v sestavi: Franc Železnik, Janez Košmrlj, Ivan Gradič, Draga Lovšin, Ivan Bregar, Marjan Gril, Franc Zbačnik, Ivan Pelc in Alojz Kragelj in jo zadolžili, da naredi kalkulacijo za odvoz smeti.

NOVI PREDSEDNIK – Sklad za financiranje in pospeševanje telesne kulture v občini Ribnica je na zadnji seji izvolil za novega predsednika Staneta Škrabca (namesto pokojnega Stefana Lovšina), za podpredsednika pa Vinka Sparovca. Upajmo, da bo sklad pod novim vodstvom zaživel in upravičil svoj obstoj. Hkrati bo tudi ogrode bodoče telesnokulturne skupnosti Ribnica, ki jo že snujejo.

KAKO DO DENARJA – Pred kratkim je imel nogometni klub Ribnica občni zbor. Po izčrpnem poročilu in živi razpravi je bilo iz-

voljeno novo vodstvo s predsednikom Jožetom Tankom in tajnikom Poldetom Dejakom na čelu. Sklenili so poostri disciplino in uvesti redno vadbo. Predvideli so tudi razne možnosti, kako priti do prepotrebne denarja, ki ga najbolj potrebujejo za tekmovalna in ljubljanski nogometni podzvezi.

SIMBOLIČNE POSTAVKE – Sklad za financiranje in pospeševanje telesne kulture v občini Ribnica je na nedavni seji potrdil zaključni račun za lani in sprejel proračun za letos v skupnem znesku 242.797,60 din. Skoda je le, da so nekatere postavke proračuna samo simbolične, nekatere pa le evidenčne.

Zakaj neki je bilo v ribniški občini do nedavnega čuti odpor proti Dolenjskemu listu?

Zato ker je partijski sekretar in morda še kdo drug dobival časopis z eno zvezdico, se pravi zasavsko izdajo, namesto ribniško-kočevske!

OBVESTILO

Po naročilu občinske skupščine in obč. konference SZDL v Kočevju bo imela kočevska občina letos v pokrajinskem glasilu SZDL več prostora kot doslej: naročila je po celo stran v času od 1. aprila do 31. decembra 1972. Tako stran smo že pripravili in jo danes lahko preberete. Zaradi tehničnih vzrokov pa sedanje polovice strani, na kateri berete to obvestilo, se ne moremo spremeniti v stalno celo stran, ker bi se za tako potezo moralo odločiti še več občin glede na to, da imamo v Dolenjski I. in II. izdajo v sedanji obliki.

Do nadaljnjega bomo pripravljali posebno celo kočevsko stran vsakih 14 dni, s čimer bomo morali v poletnih mesecih začasno prenehati, v jeseni pa bomo s tem spet nadaljevali.

UREDNIŠTVO

DROBNE IZ KOČEVJA

O AKCIJI „80 vrhov ob 80-letnici maršala Tita“ je propagandna komisija Planinske zveze Slovenije že obvestila Planinska društva, predvsem o vrhovih, ki so bili za to izbrani v Sloveniji. Slovenski planinci bodo obiskali 20 vrhov in znanih krajev iz NOB. Planinsko društvo Kočevje je dobilo nalogo organizirati izlete na Bazo 20 v Rog (850 m). Izleti bodo 21. maja. O poteku akcije bomo še poročali.

PRVE MAVRAHE so najvnetejši gobarji že nabrali. Mavrahi ne rastejo vseprek po hostah kakor druge gobe, pa tudi opaziti jih je težko, zato jih je težje najti. Gobarji vedo za take prostore že leta in leta, ne odkrijejo jih nikomur, pač pa sami hodijo tja redno vsako jutro. Taka navada nabiralcev mavrahov je že stara. Sezona teh gob je izredno kratka in traja v ugodnih vremenskih pogojih največ tri tedne. Mavrah je prva spomladanska gobarska posastica tako za nabiranje kakor za popestritev domačega jedilnika. Zadnji dež je veliko koristil in gobarji bodo to temeljito izkoristili.

UREJANJE PARKOV se je pričelo. Kratak dogovor na krajevni skupnosti Kočevje-mesto je zadostoval. Najprej je bil zasajen drevored od NAME do doma telesne kulture. Zasajen in urejen je tudi že prostor za hotelom PUGLED. Ta dela sodijo že v dolgoletni načrt urejanja mesta. Občani bodo veliko pripomogli tej akciji, če bodo podučili otroke, da ne delajo nasade spoštovati. Videz mesta je odsev kulture prebivalcev.

No, pa moti ne bo imel zgube, ko so ga še za leto dni oprostili plačevanja prometnega davka od alkoholnih pijač!

To je bilo premalo in je kolektiv motela napravil še dodatne ukrepe: pobirati so začeli tudi prispevek za parkirane avtomobile in zdaj zgube gotovo ne bo!

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETO

»Ne čutimo se krive...«

Tone Kropušek, predsednik slovenskih sindikatov, v semiški Iskri, kjer so ga seznanili z resnostjo položaja v kolektivu – »Če bodo cene ostale zamrznjene, drvimo v pogubo,« pravi direktor Franc Košir

Semiška tovarna kondenzatorjev, ki je vsa leta veljala za najbolj trden kolektiv v črnomaljski občini, saj je ustvarjala največ ostanka dohodka in je njena proizvodnja skokovito naraščala, je po lanskih devalvacijah zabredla v sila težaven položaj.

Podjetje s 720 zaposlenimi že vse letošnje leto posluje z zmanjšano zmogljivostjo, ker ima nenehne težave z reprodukcijami materialov, ki ga mora uvažati. Cene proizvodov so ostale na isti ravni, vse odkar podjetje posluje – tega je 20 let – ob tem pa so se cene surovin po devalvacijah in revalvaciji marke povisale od 50 do celo 97 odstotkov. Razumljivo, da take podražitve kolektiv ne more nadomestiti z notranjimi rezervami, četudi so vpeljali skrajno varčevanje in so do skrajnosti izboljšali tehnološki postopek.

Iskra je doslej vsako leto vlagala nad 3 milijone dinarjev v nabavo instrumentov, potrebnih za izpopolnjevanje proizvodnje, 200.000 dinarjev so dajali na leto za stipendije in izpopolnjevanje strokovnega kadra, obenem pa so z ostankom dohodka občutno pomagali k napredku celotnega semiškega območja.

Letos je položaj povsem drugačen, saj bo proizvodnja za 10 milijonov dinarjev manjša, kot je bila lani, kriza z denarjem pa se zaostruje tako, da namesto z velikim dobičkom poslujejo z izgubo. Nastaja celo vprašanje izplačila osebnih dohodkov. Iskra se poteguje za zvišanje cen, vendar samo za toliko, kolikor se je podražil reprodukcijski material in kolikor znaša carina.

S temi podatki so predstavniki tovarne kondenzatorjev seznanili Tone Kropuška, predsednika slo-

venskih sindikatov, obenem pa poudarili, da so že prej odprli vsa vrata od Ljubljane do Beograda in isto povedali pristojnim gospodarstvenikom ter oblastnim forumom. »Če je naš kolektiv naenkrat zdrnil z liste najboljših med tiste, ki nazadujejo, se ne čutimo krive,« je poudarjal direktor Franc Košir. »Rad bi poznal tistega, ki bi znal v takih pogojih bolje gospodariti. Če bo zamrznitev cen ostala nadalje v veljavi, bomo leto 1972 zaključili s 5 milijoni izgube.«

Najhuje je to, da je začel težko pridobljeni strokovni kader zapuščati podjetje, delavci pa negotujejo. Ker semiška Iskra proizvaja kondenzatorje za naše največje tovarne, kot so Gorenje, Obodin in

Elektrokovina, proizvodnje ni mogoče ustaviti. Kondenzatorjev na domačem trgu drugje ni, uvoženi pa so dražji in manj kvalitetni. Če se torej zatakne v Iskri, bo stala tudi druga industrija.

MAVERLEN SE PRIPRAVLJA

Mladinski aktiv Maverlena se je pred kratkim odločil za organizacijo mladinskega pohoda po poteh partizanskega Maverlena, v katerem naj bi poleg domače mladine sodelovali tudi sosednji mladinski aktiv. Ob tej priložnosti, za katero bo datum še naknadno določen, bo tudi pester kulturni program in zborovanje udeležencev.

Malodušje ima korenine

Aktiv prosvetnih delavcev-komunistov uresničuje naloge akcijskega programa

5. aprila se je v Črnomlju sestal aktiv prosvetnih delavcev – komunistov in razpravljali o vzgojnih nalogah šole, obenem pa izvolil novo vodstvo.

Uvodno besedo je imela Vera Jukič, dosedanja sekretarka aktivna prosvetnih delavcev, članov ZK, med katerimi je več kot polovica vseh šolnikov črnomaljske občine. V razpravi so poudarjali, da za vzgojo mladega človeka niso odgovorni samo prosvetni delavci, temveč širša družbena skupnost, saj na oblikovanje svetovnega nazora doraščajo-

čega človeka močno vpliva okolje, v katerem živi.

Ob zelo težkih delovnih pogojih, ko primanjkuje šolskega prostora, učnih pripomočkov, predavateljev in še kopica drugih stvari, so vendarle dosegli lepe uspehe pri znanju otrok. Čuti pa se malodušje med prosvetnimi delavci, kar je posledica razmer, v katerih delajo in iz katerih ne vidijo izhoda. Kot po eni strani malodušje izvira iz neurejenih materialnih razmer, gre še za pomanjkanje moralne opore. Prosvetni delavci so prizadeti, ker je prešlo v navado, da njihovo delo kritizirajo pavšalno, in to ljudje, ki dela v šolah sploh ne poznajo. Prav tako doslej niso bili deležni priznanja za večkrat dobro opravljene naloge, kar ljudem tudi jemlje voljo do nadaljnjih naporov.

Ko so tako dodobra osvetlili vsakdanje težave, nekatere že davno znane in večkrat pogrete, so sprejeli akcijski program. Aktiv prosvetnih delavcev, ki deluje za območje celotne občine, je dobil samostojne oddelke s svojim vodjem povsod tam, kjer so v kolektivih najmanj trije člani Zveze komunistov. Njihova dolžnost bo uresničevati stališča II. konference ZK in akcijski program ZK domače občine. Posebej pa se dolžni v prakso vnašati idejnost pri pouku, na kar je opozorila zlasti zadnja občinska konferenca ZK.

Aktiv prosvetnih delavcev je izvolil novi 8-članski sekretariat, Janez Dragoš, ravnatelj poklicne kovinarske šole, pa je postal sekretar aktivna.

MIRO STRUGAR

Kako smrt nikoli ne izbira, je dokazala 27. marca, ko je iz naše srede iztrgala prijatelja, komaj 20-letnega Mirana Strugarja. Še prejšnji večer je prijateljem stiskal roko, kajti naslednji dan bi moral k vojakom, pa mu je smrt to preprečila.

Izgubili smo mladega človeka, pred katerim je bilo še vse življenje. Nam, ki smo ga poznali, bo manjkala njegov glas, njegove besede in njegova dobra volja. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

T. L.

DOMAČJE PROPADAJO

Na celotnem adleščkem območju z okrog 1200 prebivalci je bilo letos samo 5 rojstev in 15 porok. Odhajanje na delo v tujino se je sicer malce zaustavilo, vendar se propadanje domačij ni nehalo. Na adleščkem terenu imajo kar 28 kmetij, kjer sta pri hiši samo po dva boleha in osamela človeka, stara nad 65 let.

TRETIJ PRIZNANJA OF

Žirija za podelitev priznanj OF, ki deluje pri občinski konferenci SZDL v Črnomlju, je med 28 predlogi krajevnih organizacij in raznih društev izbrala 6 kandidatov za letošnja priznanja. Podeljena bodo tretjič, in sicer na proslavi dneva OF, 27. aprila. Predloge za letošnje dobitnike priznanja OF bo potrdila še občinska konferenca SZDL.

GRE ZA 14 DIREKTORJEV

Letos bo v črnomaljski občini 14 direktorjev pred reedekcijo, od teh jih največ dela v zavodih in šolah. Ugotavljajo, da se na direktorska in ostala vodilna delovna mesta zelo neradi javljajo kandidati. V občini imajo že 4 delovne organizacije, ki imajo samo vršilce dolžnosti direktorja.

Tam, kjer hiše v Gradcu najbolj pridejo skupaj, se ustavljajo vsak dan redni avtobusi. Prostor za postajališče ni primeren, zlasti če pomislimo, da precej ljudi vstopa in izstopa, hkrati pa se odvija redni cestni promet. (Foto: R. Bačer)

Stara praksa za staro šaro

»Ob velikih gospodarskih uspehih puščamo preveč v nemar skrb za človeka, ki dobrine ustvarja,« meni Andrej Smuk, predsednik občinske sindikalne organizacije – »Delavci naj sami povedo...«

Prva konferenca metliških sindikatov je bila za teden dni preložena, ker so nastopile nepredvidene težave, med drugim tudi cepljenje proti kozam, medtem pa nekaj več o tem iz intervjuja z Andrejem Smukom, predsednikom občinske sindikalne organizacije.

Prosim za kratko oceno nedavnih konferenc sindikalnih organizacij v kolektivih, ki so osnova za razpravo na našem kongresu v malem, predvidenem za 19. april.

»Navzoč sem bil na treh konferencah v kolektivih: IMV Suhor, v občinski upravi in v zdravstvenem domu. Povsod so bili dokaj odkriti in pogumni, zlasti v razpravah o uresničevanju ustavnih dopolnil. Podobno je bilo tudi drugod, kakor sem obveščen od članov predsedstva, ki so na konferencah sodelovali. Večina sindikalnih konferenc je že mimo, le posamezni kolektivi v tem kasnijo. To je tudi eden izmed vzrokov, da smo naš kongres v ma-

lem, kot ga imenujete, morali preložiti.«

Na katera odprta vprašanja naj bi prva konferenca sindikatov zlasti opozorila in do njih zavzela stališča?

»Predvsem gre za ustavna dopolnila, ki govorijo o organiziranju temeljnih enot združenega dela in krepitev samouprave. V občini imamo tri večje delovne organizacije, ki so obratni podjetji od drugod, poleg tega pa dve domači podjetji, ki imata sami zunanje obrate. Ene kot druge bi morali obravnavati z enakimi merili. Nadalje naj bi konferenca zavzela stališča do delovnih in življenjskih razmer naših delavcev, o čemer smo že zbrali podatke. Kljub velikim gospodarskim uspehom, ki jih dokaj radi poudarjamo, smo po mojem mnenju skrb za človeka zanemarili. Prve ocene kažejo, da imamo v občini še okrog 800 zaposlenih, ki dobivajo manj kot 1.000 din osebne dohodka na mesec. Razen tega

bi morala biti prva konferenca sindikatov resna priprava na jesensko izobraževanje delavcev, da jim bomo vzgojili v dobre samoupravljalce.«

Ali pričakujete, da bo razprava vsebinsko plodna in ustvarjalna, predvsem pa odkrita glede slabosti, ki marsikje udarjajo na dan?

»Računamo zlasti na odkritost. Delavci naj sami spregovorijo o stvarih, ki jih imajo po zakonu možnost sami reševati. Če bi se tega lotilo predsedstvo sindikata, bi nam verjetno ponekod očitali, da se vtkamo v notranje razmere kolektivov.«

Kako nameravate sprejeta stališča konference uresničevati v praksi in v kakšnem časovnem obdobju?

»Delegati na konferenci bodo morali poskrbeti, da bo akcijski program zaživel v praksi vsaj v njihovem okolju. Časovno pa je to delo težko opredeliti. Začeti bomo morali takoj, vemo pa, da bo pot do uresničitve ponekod krajša, drugod daljša. Doseči moramo predvsem prekinitve dosedanje prakse, v kateri sindikat pri raznih odločitvah ni bil dovolj upoštevan.«

R. B.

Brez milosti do vinjenih

Letos so že 7 voznikom odvzeli voziško dovoljenje, ker so jih zalotili vinjene

Slavo Orlič, občinski sodnik za prekrške v Metliki, je dobil v prvih treh mesecih letošnjega leta že 180 zadev v obravnavo. Kot ugotavlja, naraščajo cestno-prometni prekrški, pa tudi kršitve javnega reda in miru, zato proti takim prestopnikom strože ukrepajo.

Letos so kaznovali z začasnim odvzemanjem voziškega dovoljenja že 7 lastnikov motornih vozil, ki so po cestah divjali vinjeni. Največ nesreč nastaja zaradi prehitre vožnje in nepravilnega prehitovanja, do česar pa pride tudi zato, ker ima voz-

nik pod vplivom alkohola veliko večjo »korajžo«. Najvišja izrečena kazen doslej je bila za take prestopke: odvzem voziškega dovoljenja za 2 meseca in plačilo 300 din kazni.

Veliko več težav je tudi z nekaterimi Cigani. Medtem ko so se prejšnja leta samo tepli med seboj, so se zdaj začeli streljati, spori pa dobivajo tudi vedno hujše oblike in razsežnosti.

Med nove vrste zadev iz področja občinskega sodnika za prekrške sodijo prijave zoper obrtnike, ki po občinskem odloku niso prijavi cen svojih storitev. Ena razveseljiva vest iz žalostne bilance trimesečnega dela pa je vendarle: letos še niso imeli opravka z mladoletnimi prestopniki.

TRI DNI ŽIGOSANJA

Komunalni zavod za socialno zavarovanje bo v metliški občini tri dni potrjeval zdravstvene izkaznice za kmete borce. Tako bodo 17. aprila uradovani v Gradcu, 18. aprila v Metliki, 19. aprila pa na Suhorju.

KONJSKI SPISEK

Lastniki vprežnih in drugih konj morajo do 15. aprila prijaviti svoje živali pri odseku za narodno obrambo. Ti bodo napravili nov spisek konj v domači občini.

Kar mimo statuta?

Pred dnevi so imeli občni zbor člani metliške organizacije ZZZ NOV. Od 321 članov jih je bilo navzočih 70. Nesklepnost odgovornih ni motila, čeprav so bili nanjo opozorjeni. Občni zbor žal ni uspel, saj je bil slabo pripravljen, ni obravnaval bistvenih stvari, člani pa niso dobili odgovorov na vsa vprašanja. Čeprav bi bila za volitve potrebna večja udeležba, so vseeno izvolili novo vodstvo krajevnih organizacij ZZZ in člane občinskega odbora. Od 70 ljudi, ki so glasovali, so nasteli še 18 neveljavnih glasovnic.

Piše preprosto, poroča kratko in razumljivo: **DOLENJSKI LIST**

31 STARIH DOLŽNIKOV

Davčna uprava ima za leto 1971 zabeleženih za 114.940 din dolgov pri kmetih. Predvsem niso plačani prispevki za zdravstveno varstvo. Med dolžniki je 31 takih, ki dolgujejo iz prejšnjih let precejšnje vsote. Tudi čez 1000 dinarjev. Potrebni bodo ostrejši ukrepi. Če ne bo možno dolga nikakor izterjati, se bo občina vknjižila na posest.

SPREHOD PO METLIKI

LJUDSKA UNIVERZA razmišlja o organizaciji potujočega kina. Predstave naj bi bile na Radovicih, Krasincu, Suhorju, v Dobravah, v Draščih in v Rosalnicah. Posebne predstave z razlago in pogovorom pa nameravajo organizirati v mestu za šolsko in doraščajočo mladino.

VEČ NOVIH KNJIG je nakupila ljudska knjižnica na Partizanskem trgu. Dobro bi bilo, če bi spravili v red kovčke, s katerimi bi pošiljali knjige po vaseh. Knjižnici bi bilo potrebno tudi več obvestil in reklam.

NEKAJ METLIŠKIH FANTOV je ustanovilo zabavni ansambel. Vaje imajo trikrat na teden. Upajmo, da se bodo kmalu predstavili pošušalcem.

RADIO IN TV SERVIS, ki je bil nekdanj last podjetja ROG iz Novega mesta, je prevzel v upravljanje Milan Pavlovič. Dela ima toliko, da ga komaj zmora. Ljudje so zadovoljni z njegovimi popravili.

KADAR JE TOPLO VREME gre veliko meščanov v naravo. Zlasti je živahno na Veselici, kjer je lep razgled, pa tudi dobra domača kapljica. Tu je zadnje čase zraslo lepo število vikendov.

NEMALO VROČE KRVI je bilo ob zaznamovanju parcel, ko so slikali iz letala. Tudi za nekaj centimetrov zemlje so si sosedje postali sovražniki. Najbrž bo preteklo precej časa, preden se bodo pobotali.

UMRLA je Barbara Petric iz Dragomlje vasi, stara 87 let.

metliški tednik

Tone Kropušek (z desne), predsednik slovenskih sindikatov, si v spremstvu Jožeta Kolenca, predsednika občinskega sindikalnega sveta Črnomelj, in Franca Moljka, predsednika sindikalne podružnice Iskre, ogleduje tovarno kondenzatorjev in proizvodnjo. (Foto: R. Bačer)

V tem tednu smo prejeli v prodajo veliko izbiro metrskega blaga za ženske pomladne in poletne obleke. Posebej vam priporočamo ogled dekliških pomladnih oblek v vseh velikostih in velikih izbiri.

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

RIBIŠKA DRUŽINA bo te dni spet vlagala ribji podmladek v Krupo in Kolpo. Kolpo poribljavajo skupno s hrvaškimi ribiči iz Duge Rese, Krupico pa v sodelovanju z Metličani.

V SOBOTO ZVEČER je bil v Prosvetnem domu večer Prešernove poezije. Pripravili so ga dijaki črnomaljske gimnazije, ki se s tovrstnim kulturno-prosvetnim delovanjem niso prvič izkazali.

ČRNOMALJSKO GASILSKO DRUŠTVO zbira denar za prapor pionirske gasilske čete, ki bo letos maja praznovala 25 letnico delovanja, obenem bodo počastili 30-letnico pionirske organizacije. Pri gasilcih sodeluje 50 pionirjev, ki imajo že svoje uniforme.

NA OSNOVNI SOLI V LOKI so 5. aprila slovesno podelili Župančičeve bralne značke 330 učencem. V polni šolski telodavnici so imeli lep kulturni program, kot gosta pa sta se slavja udeležila mladinska pisateljica Branka Jurca in Ivan Potrč.

ČEPRAV JE BILO v nedeljo slabo vreme z dežjem, so mnogi zavili v trtje in k zidankam. Vse drevice je v cvetju in ta čas je Bela krajina najlepša.

KOMAJ SE JE dobro začela gradbeni sezona, že je v bližnji okolici mesta zraslo več novih hiš vsaj do prve plošče. Z delom hitijo tisti, ki so komaj začeli graditi, in oni, ki stavbe dokončujejo, kajti vsi se boje sprostitve cen in podražitve gradbenega materiala.

Črnomaljski poročevalec

Na avtobusni postaji so te dni podrii kostanje in poleti bodo imeli potniki manj sence. Na mestu, kjer je do sedaj stalo drevje, bodo po načrtih inž. Mihe Ogorevca uredili cvetlične grede. (Foto: J. Teppey)

ŠTEVILO POŽAROV NARAŠČA

Obvarovali ste milijone

Občani preveč brezskrbni in brezbrizni

Armada gasilcev, ki bdi nad premoženjem državljanov in družbe, šteje v brežiški občini 736 članov. Prostovoljnih enot je 29 in dve sta še v podjetjih. Lani so gasilci obvarovali pred uničenjem za 2 milijona in 450 tisoč din premoženja.

Pri 15 požarih v občini in štirih požarih zunaj občinskih meja je sodelovalo 282 gasilcev, ki so žrtvovali za reševanje 733 ur svojega časa. Število požarov narašča, zato nameravajo v občini vpletati strožje varnostne ukrepe in še naprej vzgajati prebivalstvo, da ne bo tako brezskrbno in brezbrizno. To velja zlasti za mesto, kjer imajo ljudje nepravilno shranjene vsako leto večje količine kurilnega olja in zaradi tega je nevarnosti za požar več.

Gasilci izpopolnjujejo opremo, vendar ugotavljajo, da je večina izrabljena in da jim primanjkuje sodobnih pripomočkov. Brez sodobne opreme za hitro akcijo pa tudi strokovno razgledani člani ne morejo pokazati vseh svojih sposobnosti. Gasilska zveza že nekaj let neprekinjeno skrbi za izobraževanje v svojih vrstah. V operativnih enotah imajo 362 izprašanih gasilcev, 142 podčastnikov, 33 častnikov ter 2 višja častnika. Pionirjev gasilcev je 180, mladincev 46, rezervnih članov 135, častnih članov 18 in podpornih članov 687.

Gasilci so lani sodelovali na številnih nastopih, ki so jih vsakokrat ocenjevali, razen tega pa je zveza ocenjevala tudi drugo dejavnost dru-

štva. Prva tri mesta so zasedla društva Obrežje, Skopice in Spodnja Pohanca.

SREČANJE MALDIH

V Čateških Toplicah so se 25. februarja zbrali mladi proizvajalci iz vseh delovnih enot brežiške Agrarie. Na srečanje so prišli tudi direktor podjetja in predstavniki samoupravnih organov. Pogovorili so se o vključevanju mladih v družbeno-politično življenje in samoupravljanje, seznanili so jih z načrti za štipendiranje in z razvojem podjetja. Ogledali so si vrtnarijo, nato pa so se zbrali v zdravilišču, kjer so imeli družabni večer.

M. J.

NOVO V BREŽICAH

V BREŽICAH bo 18. junija srečanje pevskih zborov iz vsega Posavja. Strokovni odbor za glasbeno dejavnost pri občinskem svetu Zveze prosvetno-kulturnih organizacij je te dni izobiloval podroben program za vse glasbene prireditve. V juniju bo moški pevski zbor iz Krke organiziral srečanje vseh zborov iz občine. Zbori iz brežiške občine se bodo 25. junija udeležili tudi pevskega tabora v Sevnici.

Z GOSTOVANJEM slovenskega ljudskega gledališča iz Celja bo 20. aprila zaključena kultura sezona 1970-1971. Celjski gledališčniki se bodo prihodnji teden predstavili v Brežicah s komedijo Ivana Sergejeviča Turgenjeva „Mesec dni na kmetih“. Delo je režiral Mile Korun. Nastopili bodo najboljši celjski igralci.

VEČERAJ STA SE na skupni seji sestala občinska Turistična zveza in njen nadzorni odbor. Na dnevnem redu je bilo poslovno poročilo o delu zveze za minulo leto, sprejem

zaključnega računa ter razprava o organizaciji Turistične zveze v prihodnje.

PROTI ČRNIM KOZAM so v brežiški občini cepili v prvih petih dneh 18.110 občanov, nato pa še zamudnike. Prvi del velike akcije je bil uspešno končan. Do torka pa so zdravstveni delavci opravili še večji del kontrole nad uspehom cepljenja. V brežiški občini niso opazili nobenega sumljivega znaka za to nevarno bolezen. Večina občanov se je odzvala cepitvi po predpisnem razporedu, nekaj jih je prišlo v zamujenem roku, nekaj pa so jih morali tudi prepričati, da cepljenje ne bo škodljivo. Cepitve so oprstili samo bolnike, nosečnice in stare, onemogle ljudi.

V BREŽIŠKI OBČINI približno 30 odstotkov kmetov ne bo moglo poravnati prispevka za zdravstveno zavarovanje, zato odborniki predvidevajo, da se bo povečal pritisk na občinski proračun, ki naj bi kril primanjkljaj.

Umik iz Mokric

Prednost turizmu

Mokricam obetajo turistično prihodnost, zato so gostinci že od nekdaj vihali nos nad sosedi kmetijci. Agraria ima v gospodarskih poslojih v neposredni bližini gradu obrat za rejo piščancev in ravno ta je najbolj vznemirjal grajske ljudi.

Agraria se je odločila za umik s tega območja, vendar postavlja občinski skupščini več pogojev. Svet za finance in svet za gospodarstvo pristajata nanje, ker sodita, da so pomembna stopnica na poti k reševanju mokriške prihodnosti.

Agraria želi, da ji v zameno za izgubo gospodarske dejavnosti na posestvu v Mokricah, ki obsega tudi sadne plantaže, skupščina dodeli v last vsa zemljišča, ki jih uporablja podjetje. V primeru, da bi jih zaradi splošnih koristi morala odstopiti kdaj pozneje, naj veljajo za Agrario enaki pogoji kot za zasebnike. Skupščina naj bi poskrbela za zaposlitev delavcev z mokriškega obrata, če bi ti želeli imeti delo v bližini doma. Agraria zahteva zase še nadomestilo vrednosti tekoče proizvodnje. Sveta sta pristala tudi na to, da bi skupščina omogočila Agrarii posojilo 700 tisoč dinarjev za preureditev hlevov na Čatežu v skladišče rezanega cvetja iz rastlinjakov.

Ob teh pogojih se Agraria odreka objektom in nasadom v Mokricah, skupščini pa odstopa v zameno za njihovo izpolnitev zemljišča, po katerih je spjelana dovozna cesta na most čez Savo pri Budiču.

Gostinci so torej potolaženi. Kmetijstvo se je umaknilo turizmu. Zdaj čakajo na investitorja, a tudi to čakanje je utrudljivo.

J. T.

RAZVIJALA SE BODO SREDIŠČA

Dobro zastavljen program

Čim manj šariti z zazidavo po kmečki zemlji

Občina Brežice je dobila urbanistični program, ki ga je zanjo izdelal projektivni biro Region. Čez dober mesec bo program uzakonila skupščina. Program je bil razgrnjen, da so imeli ljudje možnost dati nanj svoje pripombe. Kljub temu da je bil tako dostopen občanom, so na seji sveta za urbanizem 3. aprila predlagali, da bi pred razpravo v splošnem zboru seznanili z njim krajevne skupnosti. S tem bi jim dali večje možnosti za sodelovanje, preden bo izrečena dokončna beseda skupščine. Program naj bi torej nastajal bolj kot samoupravni predpis in manj kot oblastni dokument. Republiški sekretar za urbanizem inž. Boris Mikoš in njegov pomočnik dr. Miro Saje sta na isti seji podprla osnovno zamisel programa po koncentraciji prebivalstva v mestu in več drugih središčih. Tudi bodoča zemljiška politika bo naravnana v to smer z namenom, da bi zaščitili kmečko zemljo.

76,50 točke. Med čebelicami so bile prve Rdeče mušnice iz Cerkelj.

Pri mlajših tekmovalcih so zasedli prvo mesto Brežičani iz roda Peter Pan (65,5 točke), drugo Veseli slavčki z Bizeljskega (50,6 tč.). Zmagovalke med čebelicami so bile Pikapolonice iz Brežic. Na drugo mesto so se uvrstile Bele lilije z Bizeljskega.

Ekipe, ki so osvojile prva in druga mesta, se bodo v soboto, 14. aprila, potegovala za naslov dolenskega prvaka. Področni mnogoboj bo v Brežicah na stadionu od 9. do 14. ure.

Lokalne postaje nepogrešljive

V Brežicah so se te dni srečali člani sekcije lokalnih radijskih postaj za Slovenijo s predstavniki RTV Ljubljana in tiskovnega sveta pri republiški konferenci SZDL. Na dvodnevem seminarju so izmenjali številne misli o vlogi lokalnih radijskih postaj in njihovem dosedanjem delu in ugotovili, da so lokalne postaje s 5.200 urami programa enakovredne osrednjemu slovenskemu programu s 6.865 urami na leto.

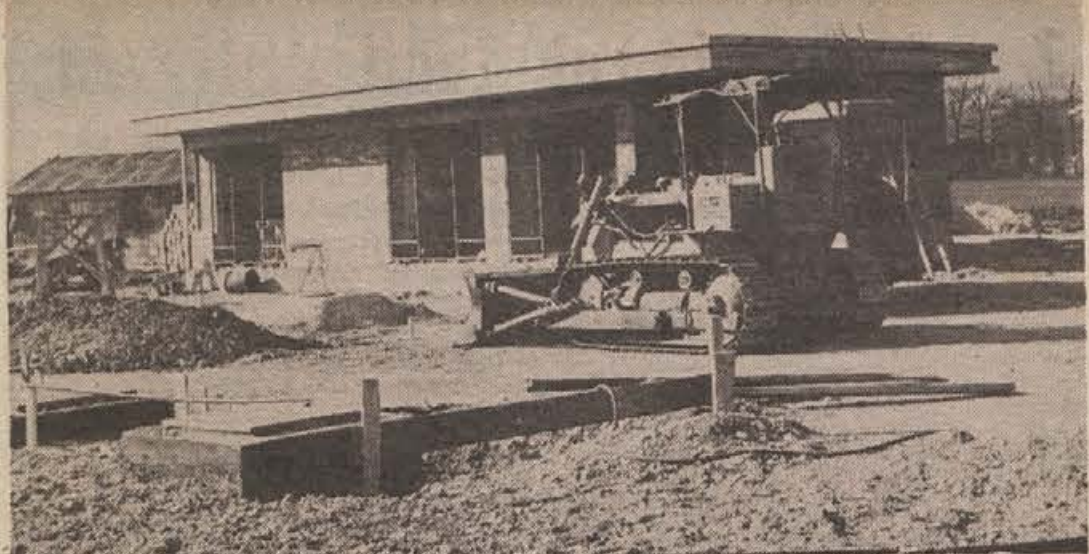
Miting v Brežicah

Pionirji osnovne šole Bučča vas bodo jutri v Vrhovski vasi sprejeli letošnji kurirčkovo pošto. V prosvetnem domu v Brežicah bo nato miting, na katerem bodo mladi izrekli dobrodoščilo kurirjem in jim zakezeli srečno pot mimo zased. Zekdanji borci bodo pionirjem na poti od javke do javke spregovorili o medvojnih dogodkih in nevarnostih, skozi katere so morali partizanski kurirji.

Manjka masla

Maslo je — masla ni. V brežiških trgovinah zadnje čase kupcev niso mogli zadovoljiti, kajti povpraševanje po surovem maslu je bilo večje od ponudbe. Še najbolj so bili založeni z njim v prodajalni AGRARIE na tržnici. Ko ga je povsod zmanjkalo, so se stranke odpravile k prijuzni prodajalki (na sliki), ki jih ni razočarala. (Foto: J. Teppey)

Bencinska črpalka podjetja Istra-Benz na Drnovem mora biti po pogodbi dokončana do praznika krške občine — 4. julija. Gradnja hitro napreduje, zato se v Krškem nadejajo, da bo črpalka končana pred rokom. (Foto: M. Jaranović)

LAHKO BI JIH VEČ ZADRŽALI DOMA

Študenti za načrtno štipendiranje

Želijo, da bi se utrdile šibke vezi z domačimi podjetji in občinami

Pred letom smo zapisali, da pomeni družbeni dogovor o štipendiranju v krški občini nove možnosti za nadarjeno mladino, načrtno pomoč pri šolanju otrok iz delavskih in kmečkih družin, ki so jim brez štipendije zaprta šolska vrata. Dogovor je res korak naprej, toda do načrtnosti pri izobraževanju se posavske občine še niso dokopale.

Posavski komunisti zahtevajo doslednost pri izpolnjevanju akcijskih programov, boljše sodelovanje med občinami, spoštovanje do odgovornosti in drugačen odnos do javno izrečene besede na kateremkoli mestu. Vse zahteve bi lahko povzeli v željo po trdnejši demokraciji. Na sliki: udeleženci med posvetom. (Foto: J. Teppey)

»LE VKUP, LE VKUP UBOGA GMAJNA!«

Novo: plaketa Matije Gubca

Zgodovina drami pionirske odrede iz Posavja

Mladi rod praznuje letos tridesetletnico Zveze pionirjev Jugoslavije. V Posavju predlagajo pionirjem, naj počastijo jubilej tako, da bodo čim bolj spoznali zgodovino kmečkih uporov na naših tleh.

Občinske zveze prijateljev mladine in občinski odbori Jugoslovanskih pionirskih iger razpisujejo skupaj z odborom za proslavo 400-letnice slovensko-hrvaškega kmečkega upora enoletno tekmovanje za plaketo Matije Gubca.

V tekmovanje se lahko vključijo pionirski odredi in celoti ali pa samo krožki oziroma posamezniki. Za pridobitev plakete morajo prehoditi transverzalo „Po poteh slovenskih in hrvaških kmečkih upornikov“, ki vodi skozi kraje: Brežice, Kerestec, Susedgrad, Dolnja Stubica, Ključec, Cesargrad, Bistrica ob Sotli, Planina, Sevnica, Krško in Leskovec.

Likovni krožki lahko sodelujejo na tretjem grafičnem bienalu v Kostanjevici, ki bo razpisan na temo: „Le vkup, le vkup uboga gmajna!“ Literarni krožki bodo pisali spise in najboljše naloge bodo nagrajene. Tudi revije pevskih zborov bodo vključene v praznovanje 400-letnice kmečkih uporov in pionirski odredi bodo sami prirejali kulturne prireditve v spomin na dogodke pred štirimi stoletji.

V tekmovanje se bodo lahko vključili fotoamaterji, modelarski krožki, zgodovinski in zemljepisni krožki, mladi likovniki in filatelisti. Tekmovanje se bo začelo 25. maja in bo trajalo do dneva mladosti prihodnje leto. Program je tako pester, da bodo imeli pionirji številne možnosti, da se po interesih vključijo vanj. Pričakovati je, da bo razgal pionirske organizacije bolj kot vsa dosedanja tekmovalja v okviru JPI.

J. T.

Klub posavskih študentov je na svoji izredni skupščini opozoril na te vrzeli. So poklici, ki jih ne štipendira nihče, čeravno bi občinam prišli strokovnjaki še kako prav. Tudi vpisovanje na visoke šole je stihjsko, ni pravega sorazmerja s potrebami in tako si iščejo študenti zaposlitev drugod. Seveda odhajajo iz domače občine tudi štipendisti, delno zaradi spodbudnejših plač, delno iz drugih vzrokov.

Vezi s štipenditorji so po mnenju študentov prerahle. Samo štipendija je premalo, mladi bi radi zvedeli, kakšne so njihove možnosti. Mnoge zanima trenutno, če bo kaj štipendij za strokovnjake v jedrski elektrarni, zato so povabili na skupščino predstavnika Savskih elektrarn, ki je zagotovil, da investitorji sicer mislijo na to, vendar je trenutno še prezgodaj računati na štipendijo.

Študenti so opozorili, da bi morala nerazvita območja dajati prednost naložbam v izobraževanje, kajti brez potrebnih strokovnjakov bo njihovo zaostajanje še večje. Klub je zbral med člani tudi podatke o štipendistih in o študentih, ki ne prejmejo nobene družbene pomoči. Čeravno se ne ujemajo s podatki, s katerimi razpolagajo občine, nam vendarle lahko potrdijo, da je odstotek štipendistov mnogo premajhen, in to neugodno vpliva na socialni sestav študentov.

J. T.

»SIGMAT« je novo ime

Kolektiv Invalidskih delavnic iz Brestanice, ki je v zadnjih letih močno razširil svojo dejavnost, je pred nedavnimi spremeni naziv podjetja. Odslej se imenuje Sigmat — strojna industrija in gradbeni material, Brestanica.

Stočlanski kolektiv je lani ustvaril več kot 10 milijonov dohodka z izdelovanjem betonskih mešalcev, hidroforov in betonskih blokov. Kolektiv ima tudi lastno livarno. Letošnja proizvodnja je prodana. Največ izdelkov prodajo v Sloveniji. Letos računajo na 15 milijonov dinarjev celotnega dohodka.

M. V.

KRŠKE NOVICE

AKADEMSKI SLIKAR FRANC PERSIN je prvi letošnji razstavljenec v krški galeriji. Umetnik, ki je lani prejel nagrado Prešernovega sklada, razstavlja 15 gvašev in 4 olja. Razstava bo odprta do 21. aprila.

V TOREK JE PRICĚLA POT PO KRŠKI občini letošnja „Kurirčkova pošta“. Pionirji prinašajo v kurirski torbi pismo s pozdravi maršalu Titu za 80. rojstni dan, poleg tega pa je v njej še „kurirski dnevnik“. Jutri bodo krški pionirji predali torbo pri Skopcih vrstnikom iz brežiške občine. Kurirčkova pošta bo nato še enkrat prišla na krška tla. V sredo jo bodo namreč preko Kostanjevice in Prekope prenesli v novomeško občino.

PREDSESTVO OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA je v petek razpravljalo o letošnjem praznovanju delavskega praznika „1. maja“. Sklenili so, da bodo tokrat proslavo združili s praznovanjem obletnice ustanovitve „Osvobodilne fronte“. Svečana akademija naj bi bila v primeru ugodnega vremena na bazenu, v nasprotnem primeru pa v dvorani DPD Svobode na Vidmu.

Točnega programa akademije še niso določili, izbirali pa bodo med nastopom harmonikarjev iz Sentvida in folkornih ansamblov „Franceta Marolta“ in „Timeta Rožanca“.

V SOBOTO BO V KRŠKEM OBČINSKO PRVENSTVO osnovnih šol v poznavanju cestnega prometa. Tekmovanje organizirata občinska Zveza DPM in svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri občinski skupščini.

OBČINSKA ZVEZA DRUŠTEV PRIJATELJEV mladine bo ob 10-letnici „Kurirčkove pošte“ predložila republiški zvezi kandidata za odlikovanja iz krške občine. Po mnenju občinske zveze si je take nagrade zaslužilo deset pionirskih odredov, ki sodelujejo v tej akciji vse od njenega začetka.

OBČINSKI ODBOR RDEČEGA KRIZA je na prvi seji v novem sestavu sprejel tudi odločitev, da finančno pomaga inštitutu za TBC na Golniku pri nakupu avtomobila in opreme za fluorografiranje pljuč. Ekipe golniškega inštituta opravljajo slikanje pljuč v naši občini že vrsto let in bo zato denarna pomoč smotna.

Z. ŠEBEK

BREŽIŠKE VESTI

Z radarjem in raketami proti toči

Radar z Lisce bi odkrival nevarnost kar za 12 občin, tja do Metlike

Kot vse kaže, se bo tudi sevniška občina vključila v sistem obrambe pred točo po študijah, ki jih je zbralo poslovno združenje za kmetijstvo Styna iz Celja. Odločili so se za način obrambe, kakršen že uspešno deluje na mariborskem območju. Sestavlja ga meteorološki radar za ugotavljanje nevarnih oblakov in razvejan sistem strelnih mest z raketami. Zaščita je skoraj popolna. Najugodnejša točka za meteorološki radar bi bila Lisca, saj bi tako pokrili območje dvanajstih občin, od Savinjske doline in zasavskih revirjev do Bizeljskega, Novega mesta in celo Metlike.

Zaščita seveda ni poceni. Oprema in objekti bi stali 4,8 milijona dinarjev, vsako leto bo treba primakniti še stroške za poslovanje. Sevniška občina bi po prvih izračunih plačala 35 tisočakov. Ko bo sistem prišel z delom, se bodo zavarovalne premije, ki niso majhne, kot drugod tudi tu

zmanjšale. Lansko neurje s točo v Zagrebu je pokazalo, kakšna škoda lahko nastane v mestu ne le na kmetijskih površinah, zato kmetijstvo ne bo moglo nositi vsega bremena. Tudi na mariborskem območju so si stroške razdelile kmetijske organizacije, kmetje, industrija in mestna skupščina. Različna stališča za financiranje službe bodo morali še uskladiti v medobčinskih koordinacijskih telesih, sevniške razmere pa bo proučila posebna komisija.

A. Z.

POPRAVEK

30. marca smo v „Sevniških paberkih“ pomotoma zapisali, da bo Komunalno stanovanjsko podjetje Sevniška na območju krajevne skupnosti Boštanj prevzelo komunalno opremljanje. Iz zapisnika, ki nam ga

je po objavi te novice poslala krajevna skupnost Boštanj, je mogoče ugotoviti, da je po dogovoru s predstavniki podjetja in občine komunalno urejanje v Boštanju prevzela sama krajevna skupnost. Za spodrsljaj se opravičujemo.

JOŽE UMEK

V Škocju pri Trzišču je umrl Jože Umek, znan številnim borcem, ki so med vojno našli v njegovem domu streho in kruh. V hiši so tiskali tudi Radijski vestnik za partijske enote širom po Sloveniji. Zadnje čast so mu izkazali člani Zveze borcev iz Trzišča.

L. MOCAN

VESTI IZ KRMELJA

PLAKATE TRGAJO – Zdravstveno predavanje o raku, ki ga je imel dr. Pesjak iz Sevnice, je bilo dobro obiskano, četudi so neznani zlikovci potrgali prejšnji dan vse plakate, ki so obveščali o njem. Na sploh se je zadnje čase razpasla grda navada, da ni noben lepak več varen pred objestneži.

PREDAVANJE DR. DEMŠARJA – Na uspelem roditeljskem sestanku je predaval o vzgoji otrok tudi znani pedagog dr. Demšar iz Ljubljane. V Krmelju si takih predavanj še želijo. B. D.

Posebno obvestilo

Na željo tajništva občinske skupščine v Sevnici objavljamo v današnji številki Skupščinskega Dolenjskega lista dva odloka, katerih vsebino naj bi spoznal vsak občan naše občine. To sta:

– odlok o davkih občanov, ki ga je ObS Sevnica sprejela 7. marca 1972, in

– odlok o preskrbi s pitno vodo ter o upravljanju in vzdrževanju javnih vodopreskrbnih objektov v občini Sevnica (sprejeli so ga na seji ObS Sevnica 26. 11. 1971).

Bralcem in naročnikom priporočamo, da si oba odloka izrežejo oziroma posebej shranijo!

KAPLJA VAS – GRADIJO VODOVOD

V Kaplji vasi pri Trzišču bodo predvidoma v maju odprli vaški vodovod, ki so ga začeli graditi na svojo pobudo. Levji delež so prispevali vaščani sami, obetajo pa si tudi, da jim bo pomagala občinska skupščina in krajevna skupnost. Inicijativni odbor vodijo Tone Tratar, Ivan Pirc in Jože Zagar. B. D.

NA VRSTI DELO

Dovolj resolucij

Franc Šetinc na Studencu

Zvezni poslanec za spodnjeposavske in kozjanske občine, član sekretariata CK ZKS in urednik „Komunistični“ Franc Šetinc je 4. aprila skupaj s sekretarjem OK ZK Viktorjem Auerjem in predsednikom ObS Sevnica Marjanom Gabričem obiskal komuniste na Studencu pri Sevnici ter sodeloval na sestanku.

Tov. Šetinc je odgovarjal na mnoga vprašanja, med njimi na vprašanja o delovanju Zveze komunistov med delovnimi množicami, o vzgoji mladine, odnosih s cerkvijo, kmetijstvu in socialnem razslojevanju. Povedal je tudi, kako se uresničuje akcijski program z druge in tretje seje republiške konference ZKS.

Poudaril je, da imamo zaenkrat dovolj resolucij in da ne smemo prenehati svojih sposobnosti, če jih hočemo uresničiti. S studenci komunisti je razpravljali tudi o združitvi spodnjeposavskih kombinatov ter o emotnejšem obravnavanju kmetijstva v tem delu Slovenije. Na Studencu in v okolici kmetje želijo, da bi imeli enake kreditne možnosti za obnovu vinogradov, kot jih imajo v krški občini. Ugotovili so, da družba vrača kmetom, kar jim je dolžna, vendar je tega zaenkrat še premalo. Pozdravili so zadnji odlok občinske skupščine o zmanjšanju davčnih obveznosti.

Ker bodo studenski komunisti na prihodnjem sestanku 15. aprila sprejemali svoj akcijski načrt, jim je razgovor s tovarišem Šetincem prišel zelo prav.

K. ZORKO

ZA PRAZNIK OF Komu priznanja

Republiško priznanje OF Janku Ovnu, občinskega pa štirim občanom in tovarni »Dana«

Kolektiv tovarne rastlinskih specialitet in destilacije „Dana“, Ivan Longar in Ludvik Šlak iz Trebnjega, Anton Praznik iz Velikega Gabra in Ana Zajc iz Pušcave pri Mokronogu, to so kandidati za letošnja priznanja Osvobodilne fronte, ki jih je te dni na predlog žirije za podelitev priznanj obravnaval izvršni odbor občinske konference SZDL, potrditi pa jih mora še občinska konferenca.

Letošnja izbira kandidatov bo pravzaprav šola za naprej. Občinska konferenca je imela namen podeliti pet priznanj, dobila pa je samo pet predlogov, tako da ni bilo izbire, kar seveda ne pomeni, da predlagani ljudje in kolektiv „Dana“ teh priznanj ne zaslužijo. V prihodnje bo treba resneje sodelovati pri izbira-nju, saj ne manjka ljudi, ki bi zaslužili, da za svoje družbeno-politično delovanje dobijo moralno priznanje, ki ga dajejo priznanja Osvobodilne fronte.

Podelitev občinskih priznanj OF bo ob proslavi dneva ustanovitve OF. Njen spored že pripravljajo. V četrtek je bila sklicana komisija za obujanje tradicij NOB, ki je med drugim razpisala tudi šolsko tekmovanje v pisanju nalog o narodno-osvobodilnem boju.

Kot je predlagala republiška žirija in sta potrdila tudi izvršni odbor ter predsedstvo republiške konference SZDL, bo med letošnjimi dobitniki republiških priznanj tudi Janko Oven, predsednik občinskega odbora ZBZB NOV iz Trebnjega.

IZ ŠENTRUPERTA

ZA CESTE NAJ SKRBE VSI – Krajevna skupnost Šentrupert posveča vse več pozornosti cestam, zlasti tistim, ki vodijo v vinorodne griče, za katere je vse več zanimanja. Pripravljajo referendum, s katerim bi dosegli, da bi bili vsi uporabniki cest dolžni skrbeti za vzdrževanje.

MRLIŠKI VOZIČEK – Krajevna skupnost bo s prispevki občanov poskrbela za nakup mrliškega vozička. S tem bo pogreb bolj slovesen, razbremenjen pa bodo pogrebci, ki imajo posebno ob deževnih dneh zelo težavno delo.

UREDITI GROB PROF. STEKLASE – Prof. Ivan Stekla (1846–1920), zgodovinar, je eden najbolj zaslužnih mož Šentrupertske doline. Njegova „Zgodovina šentrupertske župnije“ je še danes najbolj vir za spoznavanje kraja. V Šentrupertu se mu bodo oddolžili s tem, da bodo uredili njegov grob. J. Z.

NOVA TRGOVINA V VELIKEM GABRU

„Gradišče“, trebanjska poslovna enota „Mercatorja“, ima v načrtu, da bo v Velikem Gabru, na prostoru nasproti Jerlahove gostilne, gradilo trgovino paviljonskega tipa. V stavbi bodo tudi pošta in krajevni urad ter družbeni prostori. Stane Marinšek, direktor enote, nam je zagotovil, da bodo načrte pripravili že letos, graditi pa bodo začeli, brž ko bo mogoče. Razen tega bodo letos uredili tudi trgovino v Pristavici v gasilskem domu, tako da bo razen prodajalne tam tudi bife.

graje vredno pa je dajanje navodil in obveščanje „od zgoraj“, ker se je med sabo večkrat križalo in spreminjalo, tako da je motilo potek dela.

NAKAZA POKRAJINE – Če bo obrat novomeškega podjetja „Kremen“, ki na Mirni kopije kvarcit, tako nadaljeval, se ta del Mirenske doline ne bo mogel več dolgo postavljati s svojimi lepotami. Obratu ni dovolj, da na vidnem kraju s kopanjem pušča za seboj razdejanje, z izpiranjem kvarcita uničuje v vse večjem obsegu tudi travnike. Čeprav je bilo, kot zatrjujejo na Mirni, dogovorjeno, da bodo izpraznili bazen z usedlinami tega „Kremen“ ni naredil, marveč je raje napeljal izpiranje v drug bazen na sosednem travniku.

POZDRAVNO PISMO TITU. Pionirji mirenske osnovne šole so minuli teden podobno kot drugod toplo sprejeli kurirčkovo pošto ter pripravili krajski kulturni spored. Maršalu Titu so poslali pozdravno pismo. (Foto: Zdravko Kramar, fotoklub Mima)

PRVA SEJA ODBORA ZA PROSLAVO

Ko bo slavila Gubčeva

3. septembra proslava na Trebelnem, otvoritev šole in vodovoda, vse v čast 30-letnice ustanovitve junaške, udarne brigade »Matija Gubec«

Slovenska narodnoosvobodilna udarna brigada „Matija Gubec“, ki ima v trebanjski občini domovinsko pravico, bo septembra praznovala 30-letnico ustanovitve. Prejšnji teden se je prvič sestel odbor za proslavo, v katerem so razen predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine Trebnje tudi vidni slovenski družbenopolitični delavci, nekdanji borci te brigade.

Na seji, ki jo je vodil Janez Vipotnik, predsednik republiške konference SZDL in nekdanji komisar brigade, so določili naslednji program: proslava, ki bo hkrati počastitev občinskega praznika, bo 3. septembra na mestu, kjer je bila brigada ustanovljena. Na ta dan bodo na Trebelnem odprli vodovod in novo osnovno šolo, ki bo poimenovana po tej junaški brigadi.

Odbor, katerega predsednik je Janez Vipotnik, podpredsednik pa Ciril Pevec, si bo prizadeval uresničiti še eno zamisel: obnovo prosvetne dvorane na Trebelnem. Za denarno pomoč bo zaprosil tudi republiško kulturo skupnost.

Jubilej gasilcev v Veliki Loki

65 let bo minilo, odkar so v Veliki Loki ustanovili prostovoljno gasilsko društvo. Obletnico, ki šteje v okvir praznovanja krajevnega praznika, bodo 30. aprila počastili z izročljivo novega gasilskega avtomobila. Pokrovitelj prireditve bo Bogdan Osolnik, poslanec družbenopolitičnega zbora zvezne skupščine.

Štefan: priprave za asfalt

Poročali smo že, da bodo letos asfaltirali del ceste II. reda med Trebnjem in Zidanim mostom pri Štefanu. Priprave za to so že v teku. V četrtek, 6. aprila, si je traso ogledala republiška komisija, ki bo dala smernice izdelovalcem načrtov.

PAVLE VERČIČ

V visoki starosti 89 let je odšel od nas preprost človek, dobičina, zna-ni vaški muzikant Pavle Verčič, ki je kar tri četrta stoletja igral na mnogih svatbah in prireditvah. Dvakrat je bil v Ameriki, toda zmeraj se je vrnil na svojo zemljo nad Šentjanžem, tja se je vrnil tudi po štiriletnem izgnanstvu v Nemčiji. Glasba mu je bila življenjska strast, kateri se je predajal že od 13. leta naprej. Posebno rad je igral stare narodne pesmi in napeve. Ostal nam bo v lepem spominu. B. D.

30-letnica boja na Medvedjeku

Krajevni skupnosti Velika Loka in Šentlovcu bosta v nedeljo, 23. aprila, praznovali krajevni praznik v spomin na prvo večjo bitko v tem delu Dolenjske, ki je bila 18. aprila 1942 pod Medvedjekom. Proslava bo ob 14. uri v Šentlovcu. Ob tej priložnosti bodo razvili prapor krajevne organizacije Zveze borcev. Razvil ga bo sekretar republiškega odbora ZBZB NOV Slovenije domačin Franci Vrhovšek.

Tudi INKOT svojo organizacijo

Trebnje bo dobilo še eno samostojno organizacijo Zveze komunistov. V podjetju Inkot so namreč te dni sprejeli pet novih članov, tako da jih je skupno deset, kar že zadostuje za ustanovitev osnovne organizacije. Pričakujejo, da bodo osnovne organizacije, ki bodo delovale po novem načelu, uspešnejše, kot pa da bi se stajale v veliko krajevno organizacijo, kar je v dosedanjem delovanju že pokazalo nekatere pomanjkljivosti.

DROBNE Z MIRNE

MLADINSKA POMOČ SELU. Mladinski aktiv, ki ga vodi Drago Fink, bo pomagal prebivalcem vasi Selo pri Mirni graditi vodovod. Po daljšem času bo to spet ena večjih mladinskih akcij v trebanjski občini.

SPREJEM KURIRČKOVE POŠTE. 5. aprila je bila na Mirni majhna svečanost, na kateri so pionirji pospremili kurirčkovo pošto, priključeno manifestacijo sodelovanja mladine v narodnoosvobodilnem boju. Škoda je, da je šla pošta letos tako neopaženo mimo drugih prebivalcev kraja.

MOTILA ŠO NAVZKRIZNA NAVODILA. Na območju krajevne skupnosti Mima je bil zelo dober odziv za cepljenje proti črnim kozam. Zahvala velja zdravstvenemu osebju, ki se je tokrat zelo izkazalo,

TREBANJSKE NOVICE

ZASEBNA SPODBUDA

Samorastnik s Planine

Pustil Litostroj, študira in dela puhalnike lastne konstrukcije, to je Jože Špan

Dvakrat razveseljivo je, da se je Jože Špan skupaj z bratom ločil izdelovanje puhalnikov za seno in obračalnikov. Prvič, ker je za Planino nad Sevnico dragoceno vsako delovno mesto, in drugič, ker izdeluje kmetijske stroje, za katerimi pravo povpraševanje šteje prihaja.

Jože je absolvent prve stopnje strojne fakultete, poprej je delal v Litostroju kot kvalificiran delavec. Zdaj je obrtnik. Z bratom zaposlujeta dober ducat delavcev, lahko pa bi jih še več. Stroji gredo v denar, puhalniki so razprodani že do julija. Da prihajajo Kozjanci vpraševati za zaposlitev, ni treba posebej dodajati.

„Šentjurska občina, moram reči, ima razumevanje za naše delo. Pet let je, odkar sva z bratom odprla delavnico. Napredovala sva toliko, da naredimo že 1.200 puhalnikov na leto, povrh pa še čez 200 obračalnikov, kar je mnogo zahtevnejše delo. Ne, ne bom tamal zaradi davkov. Plačati jih je pač treba, zame je pomembnejše, če davkarja prizna naložbe v delavnico, kjer je treba modernizirati delovne naprave, da lahko dobro in hitro delamo.“

Svoje izdelke reklamiramo v časnikih. Največ pa pomagata seveda „dober glas, ki seže v devalo vas“. Kmetje kupujejo puhalnike, so zadovoljni z njihovim delom in to povedo drugim. Prodajamo jih po 3 tisočake, to je ceneje, kot bi jih dobili v tujini. Če dobivam polena pod noge, ker delam na svojo pest? Ne, občina nama gre na roke, pa

tudi z delavci se razumem, kot da smo ena družina. Včlanjeni so v svojo sindikalno organizacijo, imajo vse sindikalne pravice, pa tudi sorazmerno dobro zaslužijo. Tovrstnih težav ni in upam, da jih tudi ne bo,“ razlaga Jože.

M. L.

SEVNIŠKI PABERKI

CEPLJENJE JE BILO USPEŠNO – Do ponedeljka so zdravstveni delavci opravili pregled cepljenja proti črnim kozam. Ugotovili so, da je bilo prvo cepljenje izredno uspešno, saj so ga morali ponoviti le v redkih primerih. Dokler bo v veljavi ukrep o obveznem cepljenju, bodo v sevniškem zdravstvenem domu cepih zamudnike vsak delovni dan od 10. do 12. ure.

SKRBNO PRIPRAVLJEN PREDLOG – V petej je svet za gospodarstvo občinske skupščine razpravljalo o predlogu občinskega proračuna za leto. Predloženi predlogi porabnikov so bili za 100 starih milijonov nad dohodki, zato usklajevanje ni bilo lahko. Še vedno ni znana višina dopolnilnih sredstev republiške izobraževalne skupnosti za potrebe šolstva v občini.

MOTIJO DOJENČKE – Odkar potekajo v klubskih prostorih novega doma upokojencev razne seje, puščajo vozniki avtomobile najraje pred otroško varstveno ustanovo. S tem motijo zlasti kakih 20. dojenčkov, ki spijo za okni ustanove. Ker so sedaj zgradili do doma upokojencev cesto, bi bilo najbolje, da bi staro navado za parkiranje čimprej opustili.

TEGOBE RIBIČEV – Vsako po-

SEVNIŠKI VESTNIK

Ljudje negodujejo zaradi počasnosti

S krampi in lopatami ter tako hitrostjo dela cesta Livold-Brod na Kolpi ne bo posodobljena do leta 2000 - Cestnemu podjetju Novo mesto ni uspelo opraviti toliko dela, za kolikor je bilo denarja

Na nedavnih zborih volivcev v krajih ob cesti Kočevje-Brod na Kolpi so ljudje ostro kritizirali počasno posodobljanje te ceste. Kljub ugodnemu vremenu je Cestno podjetje Novo mesto od julija do konca leta asfaltiralo samo 1,3 km ceste! Tako delo bi verjetno brez posebnega napora opravila kakšna režijska gradbena skupina pri tem ali onem gozdarskem ali kakšnem drugem podjetju. Cestno pod-

jetje je opravljalo dela s tako rekordno počasnostjo, da mu ni uspelo potrositi oziroma zaslužiti niti tistih 6 ali 7 milijonov dinarjev, ki so bili na razpolago in katere so zbrali v glavnem občani s samopriskom!

Žalostna stran tega dela Cestnega podjetja ni le, da ni bila lani dograjena cesta od Štalcar-

jev, kot je bilo predvideno. Na zahteve, naj bi republiški cestni sklad prispeval za posodobljenje te ceste več denarja, lahko predstavniki sklada upravičeno odgovorijo: „Kaj pa boste z njim, saj se lanskih pičlih soldov niste porabili!“

Občani so že dolgo grajali počasno delo Cestnega podjetja, končno pa je tudi občinska skupščina spoznala, da s takim delom le ne bi smeli biti zadovoljni.

delal!“ Če tega ni zmožno Cestno podjetje Novo mesto, je treba kar brez resolucije najti drugega izvajalca del!

(Za letos je na razpolago za posodobljanje te ceste 6,4 milijona dinarjev, kar bo verjetno zadoščalo za posodobitev ceste do Morave).

J. PRIMC

Kočevje v temi?

Krajevna skupnost Kočevje bo prisiljena sprejeti nekatere neprijetne ukrepe za znižanje stroškov za javno razsvetljavo. Za lani so računali za elektriko znašali okoli 45.000 dinarjev, letos pa bodo okoli 80.000 dinarjev. Kočevje je lansko jesen dobilo namreč 20 novih svetlobnih teles, elektrika se je podražila za 25 odstotkov, pa tudi stroški za popravila so precejšnji. Krajevna skupnost namerava namestiti posebne avtomate, ki bodo po 23. uri izključili vsako drugo ali tretjo luč.

Rudnika ni več

Je le še obrat ITAS

Delavski svet ITAS Kočevje je sprejel sklep o organizaciji tega podjetja, h kateremu se je pripojil delovni kolektiv Rudnika njegava premoška Kočevje. Rudnik je s tem prenehal poslovati kot samostojna delovna organizacija in bo v okviru ITAS deloval kot obrat za proizvodnjo premoga.

Stanovanjska enota kočevskega rudnika se je pripojila k temu podjetju in bo v bodoče upravljala in gospodarila s stanovanji obeh združenih podjetij. Za lastno stanovanjsko enoto so se odločili zato, ker menijo, da bodo tako mnogo lažje vzdrževali stanovanja.

Izvedene so bile tudi nekatere kadrovske spremembe. Direktor podjetja je postal dosedanj direktor Rudnika Franc Korelec, njegov pomočnik pa dosedanj direktor Franc Silc.

dr

Višje cene

Od 4. aprila veljajo v Kočevju višje cene za nekatero meso.

Poprečna cena kilograma teletine je 28,40 din, teletine brez kosti od 52 (stegno) do 21 din (potrebušina), s kostmi pa od 21 (rebra, prsi, vrat) do 26 din (zatrebrnica).

Poprečna cena govedine je 20 din. Govedina brez kosti je od 17 (potrebušina) do 52 din (pljučna pečenka), s kostmi pa od 17 (robček, rebra, prsi, robček) do 19 din (ledja).

Poprečna cena kilograma mesa mlade pitane govede je 23,90 din, mesa brez kosti od 17 (potrebušina) do 52 din (pljučna pečenka), s kostmi pa od 17 (robček, rebra, prsi) do 25 din (ledja oz. križ).

Vse kosti so po 2,50 din kilogram.

Podražitve znašajo v poprečju pri teletini 17,4 odstotka, pri mladi pitani govedini 16,6 odstotka in pri govedini 14,3 odstotka. Za enake odstotke se je v poprečju podražila tudi drobovina.

Asfalt na ceste skozi večja naselja

Skozi 25 naselij v kočevski občini je nujno potrebno asfaltirati ceste - 15.250 m asfalta bo veljalo okoli 7 milijonov din - Za asfaltiranje naj prispevajo vsi občani preko občine in republiškega cestnega sklada

Zaradi prahu, ki ga dvigajo avtomobili, postaja življenje v mnogih naseljih v kočevski občini že nezno. Na to že dolgo opozarjajo občani, občinski odborniki in podeželske krajevne skupnosti.

Sedanje razprave so pokazale, da bi bilo treba nujno asfaltirati 15.250 m cest skozi 25 naselij. Od tega je 9150 m republiških cest in 6100 m občinskih. Če računamo po letošnjih cenah, bi asfaltiranje veljalo skoraj 7 milijonov din.

Po sedanjem predlogu bi bilo potrebno asfaltirati republiške ceste skozi naslednja naselja: Gorenje (Studen), Stari log, Livold, Mozelj, Knežja lipa, Dol, Mirtoviči, Bosljiva loka, Grintovec, Ložec, Ribjek, Osilnica-Sela, Lazec, Podpreska, Draga, Srednja vas in Trava.

Glavno finančno breme bi moral prevzeti republiški cestni sklad, saj so to republiške ceste. Prav za asfaltiranje cest na kočevskem pa je doslej republiški cestni sklad prispeval izredno malo v primerjavi s tem, koliko je prispeval za asfaltiranje v drugih občinah. Seveda pa je prav, da pri asfaltiranju sodelujejo s samopriskom tudi krajevne skupnosti, na območju katerih so te ceste, ker bodo prišle zato prej na vrsto za asfaltiranje.

Na občino in krajevne skupnosti pa bo padlo vse breme asfaltiranja občinskih cest skozi naselja. Po sedanjem predlogu naj bi asfaltirali ceste skozi naselja: Pri cerkvi (Struge), Cepčje, Jelenja vas, Predgrad, Salka vas (del), Željne, Stara

cerkev, Gorenje in Klinja vas.

Po predlogu nekaterih odbornikov na zadnji seji občinske skupščine naj bi v ta program vnesli še asfaltiranje cest skozi Koprivnik in Moravo, v mestu Kočevje pa asfaltiranje Mestnega loga.

Ponovno poudarjamo, da so vse te predlogi oziroma potrebe asfaltiranja cest. Nikjer ni zagotovljeno, da bodo ceste tudi res asfaltirane in do kdaj.

Prav tako je le predlog, naj bi v obdobju do leta 1976 asfaltirali

J. PRIMC

Kočevje dobi novo postajo

Pogodba med SAP in občino podpisana

Turistično društvo Kočevje je na lastno željo razrešilo dolžnosti vodje turističnega urada Karla Riglerja in na njegovo mesto imenoval Oskarja Kopitarja, ki bo med glavno sezono dobil še enega pomočnika.

Nova avtobusna postaja v Kočevju bo zgrajena najkasneje do občinskega praznika leta 1974, je bilo sporočeno na zadnji seji upravnega odbora Turističnega društva. Pogodba med SAP in občinsko skupščino je že podpisana. Če ne bo izpolnjena, bo SAP zgubil 300.000 din, ki jih je položil kot varščino oziroma garancijo, da bo pogodba izpolnjena. Vendar nekateri menijo, da

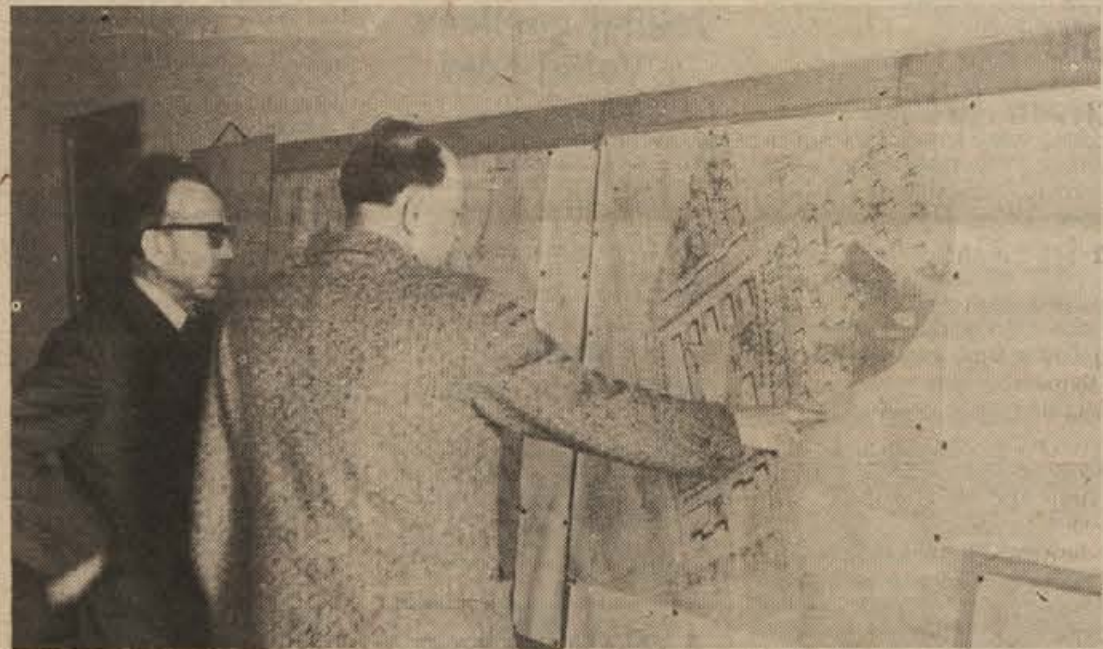
ceste skozi naslednja naselja: Salka vas (del) in Željne, Stara cerkev, Klinja vas, Gorenje, Osilnica-Sela, Prodgrad, Draga in Mozelj. Skupna njihova dolžina je 6,8 km, stroški pa bodo znašali okoli 3 milijone din. Kot smo že omenili, je to le predlog. Zda se bo treba pogovoriti, če bo sprejet, še prej pa bo treba zagotoviti denar za asfalt. Poiskati bo treba vse mogoče vire, od prispevkov občanov in podjetij do občine in republiškega cestnega sklada.

J. PRIMC

Komu pomoč?

Na območju krajevne skupnosti mesta Kočevje živi natančno 706 občanov, starih nad 60 let. V tej številki so vsi tisti, ki živijo sami ali s svojim zakonskim tovarišem, ne pa oni, ki živijo pri mlajših svojcih ali drugih ljudeh. Krajevna skupnost je že (oziroma šele) začela popisovati stare občane, ki bi jim bila potrebna različna oblika pomoči skupnosti.

J. P.

NIČ PRIPOMB - Malo zanimanja je za nova zazidalna načrta za območje „Trata“ in „Za rudarskim domom“ v Kočevju. Načrta bosta le še do 22. aprila razgrnjena na hodniku občinske skupščine, kjer je tudi posebna knjiga, v katero naj bi občani zapisali svoje kritične misli o teh načrtih. (Foto: J. Primc)

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM KRAJEVNE SKUPNOSTI KOČEVJE-MESTO

Od sociale do komunale

Ostarelim in osamljenim občanom potrebna pomoč - Spet resneje o kopališču - Mnoge zadeve bodo hitreje urejene, če bodo zanje prispevali tudi občani - Odkriti je treba tiste, ki uničujejo klopi v parkih, razne druge naprave in celo novi most v Gaju

Staneta Otoničarja, novega predsednika krajevne skupnosti (KS) Kočevje, smo zaprosili za razgovor o načrtih krajevne skupnosti za letos.

Program KS govori med drugim tudi o skrbi za ostarele in onemogle občane. O tem pa govore tudi programi nekaterih drugih, na primer SZDL, Zveze borcev, Rdečega križa in morda še koga. Kako si boste to delo razdelili in koliko ste doslej evidentirali občanov, ki so potrebni družbene pomoči in oskrbe?

- Krajevna skupnost je imenovala komisijo za socialno in zdravstveno varstvo, ki jo vodi Robert Debevc. Ta komisija bo že v kratkem izoblikovala predloge za pomoč osamelim in ostarelim občanom, med katerimi je tudi precej borcev. Skupno smo na območju KS evidentirali doslej le 11 občanov, ki so potrebni družbene pomoči, vendar smo z evidentiranjem komaj začeli. Z vsemi organizacijami in organi, ki se ukvarjajo s pomočjo ostarelim in osamelim, smo se dogovorili, da bo to pomoč dejansko organizirala krajevna skupnost. Ostale organizacije pa bodo

KS nudile pri tem politično pomoč. V naši komisiji je tudi več strokovnjakov in torej večje strokovne pomoči od drugod verjetno ne bomo potrebovali.

- Program nadalje govori o sodelovanju KS in sveta za otroško varstvo pri TIS pri urejanju otroškega varstva?

- Otroško varstvo so doslej reševali predvsem v okviru TIS. Naša KS ni bila seznanjena s stanjem in načrti na področju otroškega varstva. Zda je pred dograditvijo novi vrtec. Menim, da je na področju otroškega varstva mnogo nerešenih zadev, za rešitev katerih je zainteresirana tako

skupnost otroškega varstva kot naša KS. Omenim naj le varstvene ustanove in otroška igrišča.

Samopriskev za kopališče?

- Tudi kopališče je v programu, kot je bilo v mnogih programih zadnjih let?

- Posebna komisija si je ogledala kopališča v Radovljici, na Bledu in Kopru. Zda čakamo še na nekatere podatke o teh kopališčih. Zgraditi nameravamo seveda tako, da bo primerno za kopanje v vseh letnih časih. Predvidoma bo stalo v Gaju, in ne pri kemičnih tovarni. Komisija bo pripravila tudi potrebne predračune. Kaže, da bomo razpravljali tudi o morebitnem podaljšanju krajevnega samopriskevka oziroma novem samopriskevku, ki bi ga po nekaterih predlogih namenili prav za gradnjo kopališča.

- Na zboru občanov so opozorili, da bi morali preprečiti uničevanje raznih naprav v mestu, da bi mo-

rali uničevake odkriti in da bi morali nato občani (in ne več družba) plačati popravila vsega, kar so pokvarili?

- Ogromno denarja porabimo za urejanje naprav in objektov, ki smo jih že uredili, a so jih ponočnjaki polomili. Tako so na primer uničene skoraj vse klopi v Gaju. Novi leseni mostiček moramo kar naprej popravljati, ker se nekateri spravijo nanj kar s sekiro. O uničevanju stadiona ste že pisali. Krajevna skupnost se bo zavzemala za poostren pazniški in miličniški nadzor in doslednejše odkrivanje tistih, ki uničujejo to, za kar moramo vsi občani v tej ali oni obliki prispevati.

Za asfalt tudi občani

- Občane pa seveda najbolj zanimajo načrti na področju komunalnega urejanja mesta.

- Z Rajkom Jenkom smo se dogovorili za štirikratno redno čiščenje Rinže v letu dni in trikratno vmesno čiščenje. Odpadke in pokošeno rastlinje bo sproti odvažal: Pričakujemo, da bo vitez Rinže potem lepši, da ne bo več smrdela in da se bo stanje že v letu dni izboljšalo približno za polovico. Za te namene bomo leto s rezervirali okoli 8000 do 10.000 din.

Dogovarjamo se tudi za dolgoletno načrtno urejanje parkov in zelenic. Na tem področju sodelujemo s strokovnjakom Jožetom Kregarjem iz Ljubljane. Kaže, da bomo z manj denarja lahko bolje uredili parke.

Za gradnjo vodovoda v Mestnem logu bomo imeli letos na razpolago 150 do 160.000 din. Gradnja prve etape bo veljala okoli 200.000 din. Razliko bodo morali zagotoviti ob-

čani ali kdo drug. V drugi etapi bo ta vodovod krožno povezan z ostalim vodovodom, vendar bo to prišlo na vrsto šele kasneje. Gradnja prve etape se bo začela takoj, ko bo potrjen zazidalni načrt za to območje.

Iz komunalnega sklada bo letos na razpolago 100.000 din za asfaltiranje na Trati in prav toliko za asfaltiranje v Kajuhojem naselju, za asfaltiranje starega dela mesta pa 380.000 din. Ta denar seveda ne bo zadoščal za pokritje vseh stroškov in bodo morali občani na teh območjih še sami kaj prispevati. Zda čakamo na ponudbo podjetja SLOVENIJA CESTE, koliko bodo dela

veljala. Nato bodo gradbeni odbori takoj začeli zbirati manjkajoči denar.

Prav v teh dneh smo zatrli divji smetišči v stari Vrtinariji in v Koldovski ulici. Zda se na vrsti še nekatera. Tako bomo v sodelovanju z občani skrbeli za lepši videz mesta. Zapisujemo in izravnavamo tudi zemljišča med OPREMO in stolpnici. Tu postopno urejamo otroško igrišče, zasadili pa bomo tudi nekaj dreves.

Za Rinžo od tržnice in mimo stolpnice bomo postavili nekaj klopi in zasadili drevje (tudi med stolpnici) in popeskali poti.

Na novo je treba letos prelit z asfaltom tudi del ceste od „Uniona“ do „Kolodvorske restavracije“, popraviti pa del ceste od mostu na Reški cesti mimo zdravstvenega doma in proti Rudniku.

Pretesni prostori

- Nobene besede pa nisva še rekla o tistem delu programa KS, ki govori o njenih splošnih nalogah.

- Omenim naj predvsem, da se občani vedno bolj zanimajo za delo krajevne skupnosti. Mnogi prihajajo v našo pisarno s predlogi, kako bi uredili to ali ono. Njihovi predlogi se nanašajo predvsem na urejanje komunalnih zadev. To sodelovanje bomo v bodoče še spodbujali.

Naši odnosi s občinskimi službami, tudi z inšpekcijskimi, so dobri, čeprav je včasih to sodelovanje šepalo. Soglasno rešujemo vrsto zadev. Ob zaključku naj omenim, da bi krajevna skupnost za svoje uspešno delo potrebovala primernejše prostore. Zda smo preveč utesnjeni, kar ovira naše delo.

J. PRIMC

Stane Otoničar, predsednik krajevne skupnosti Kočevje. (Foto: Primc)

ŠTIPENDIJE!

Temeljna izobraževalna skupnost Kočevje

RAZPISUJE

za šolsko leto 1972/73 naslednje štipendije:

- 2 štipendiji za pedagoško gimnazijo
- 1 štipendijo na srednji vzgojiteljski šoli
- 6 štipendij na pedagoški akademiji

in sicer za skupine:

za matematiko — fiziko	1
za razredni pouk	2
za tehnični pouk	2
za ortopedagogiko	1

- 1 štipendijo na filozofski fakulteti oddelek za pedagogiko

POGOJI: za učence najmanj dober uspeh, za študente poprečna ocena vsaj 3. Prednost imajo prosilci iz višjih letnikov in materialno slabše situirani.

Rok prijave: 15 dni po objavi razpisa.

Prošnje naj vložijo kandidati pri tajništvu TIS, osnovna šola Kočevje, kjer dobijo tudi vse informacije o prilogah.

»NOVOTEHNA«, trgovsko podjetje, Novo mesto

objavlja prosta delovna mesta

3 prodajalcev za poslovalnice v Novem mestu

1 prodajalca za poslovalnico v Metliki

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

- da so kvalificirani trgovski delavci železninsko-tehnične stroke in
- odslužen kadrovski rok.

Rok za prijave velja do zasedbe delovnih mest. Ponudbe pošljite na naslov: NOVOTEHNA, trgovsko podjetje, Novo mesto.

ZA POSTAJNE DELAVCE — PREMIKAČE!

Komisija za delovna razmerja železniške postaje Ljubljana-Moste

SPREJME

10 DELAVCEV ZA PRIUČITEV ZA POSTAJNE DELAVCE — PREMIKAČE

Kandidati bodo morali opraviti 4-mesečni tečaj s teoretičnim in praktičnim izpitom.

Pogoji:

- starost najmanj 18 let
- končana osemletka (najmanj 6 razredov)
- I. zdravstvena sposobnost

Osební dohodek in dodatki po pravilniku o delitvi osebníh dohodkov postaje.

Beneficirana delovna doba: za vsakih 12 mesecev dela se šteje 16 mesecev zavarovanja.

Samske sobe zagotovljene.

Prošnje sprejema Splošna služba postaje Ljubljana-Moste, Ljubljana, Kajuhova 51.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi žene, mame in stare mame

OLGE LUŽAR iz Križišča pri Krmelju

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so v težkih urah sočustvovali z nami, jo počastili z venči in cvetjem ter jo spremili na njeni zadnji poti. Osebu pijučnega oddelka novomeške bolnišnice iskrena hvala za nesebično pomoč in tolažbo v zadnjih urah njenega življenja, nekdanjim sosedom v Krmelju za vso pomoč, župniku za opravljeni obred in Borisu Debelaku za postovilne besede, izrečene ob odprtju grobu.

Zalujoči: mož Jože, hčerka Minka, sin Tone, nečak Niko, sestre Angela, Tončka, brat Ciril z družinami in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, stare mame, tašče, sestre in tete

ALOJZIJE HROVAT z Broda

se zahvaljujemo vsem, ki ste ji darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in ki ste jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se trgovskemu podjetju Dolenjka in splošni bolnici Novo mesto, enako našim sodelavcem. Zahvaljujemo se tudi sosedom in vaščanom, dr. Vodniku za dolgoletno zdravljenje, gospodu župniku in očetu franciskanu. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: sin in hčerki z družinami

AB Agraria BREŽICE
Ste v zadregi za darilo?
Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

VELIKO TEKMOVANJE OSMIH RAZREDOV OSNOVNIH ŠOL

- Nabirajte nove naročnike za revijo M v domačem kraju.
- Vprašajte svojega razrednika, ki vam bo povedal prav vse o akciji.
- Tekmovanje bo trajalo do 31. maja 1972. Najuspešnejše razrede čakajo bogate nagrade. Več zbranih novih naročnikov, večja možnost za nagrado in s tem za končni izlet celotnega razreda.

NAGRADA ZA VAŠ RAZRED

Za prve tri razrede na tekmovalni lestvici nagrada v višini 10.000 din.

- 1. nagrada 5.000 din
 - 2. nagrada 3.000 din
 - 3. nagrada 2.000 din
- Za vsakega novega naročnika 10 din.

Sodelujte v nagradnem tekmovanju. M revija vam omogoča končni izlet vašega razreda.

»Brez 'Dolenjca': kot brez žlice v hiši!«

CESTNO PODJETJE NOVO MESTO

RAZPISUJE JAVNO LICITACIJSKO

PRODAJO

za naslednja osnovna sredstva:

1. Drobilec za kamen LVW z motorjem ARAN, izklicna cena 4.500,00 din.
2. Drobilec LORO PARACINI z motorjem ARAN na vozičku, izklicna cena 3.500,00 din.
3. Drobilec FAGRAM, izklicna cena 5.000,00 din.
4. Drobilec FAGRAM z dieslovim motorjem JEN-BACH, izklicna cena 5.000,00 din.
5. Drobilec za kamen z dieslovim motorjem JEN-BACH, izklicna cen 3.500,00 din.
6. Drobilec FAGRAM, izklicna cena 13.781,94 din.
7. Motorni Greder G-31 STT, izklicna cena 109.966,65 din.
8. Kompresor SIGMA, izklicna cena 2.500,00 din.
9. Dieslov motor ARAN, izklicna cena 2.000,00 din.
10. Poltovorni avto IMV 1000 KURIR, izklicna cena 3.500,00 din.
11. Tricikel, motorni, izklicna cena 600,00 din.
12. Tricikel, motorni, izklicna cena 500,00 din.
13. Tricikel, motorni, izklicna cena
14. Snežni plug — lesen, izklicna cena 1.307,36 din.
15. Snežni plug — lesen, izklicna cena 3.931,10 din.
16. Vibromax, izklicna cena 7.500,00 din.
17. Vibromax, izklicna cena 8.000,00 din.
18. Vibromax, izklicna cena 8.000,00 din.
19. Kompresor za polnjenje gum 500,00 din.
20. 3 plugi za oranje snega — leseni, izklicna cena: kos po 7.500,00 din.
21. Motor ARAN, izklicna cena 400,00 din.
22. Motor Bielski, izklicna cena 1.300,00 din.
23. Motor TMZ, izklicna cena 600,00 din.
24. Motor LOMBARDINI, izklicna cena 600,00 din.
25. Motor PERKINS, izklicna cena 2.000,00 din.
26. 13 posipalcev peska za poledico, izklicna cena za kos 400,00 din.
27. 5 vagonetov prekucnikov, izklicna cena za kos 300,00 dinarjev.

Licitacijska prodaja za predmete pod zaporedno št. od 1 do 27 bo dne 19. aprila 1972 v strojnem obratu Cestnega podjetja, Novo mesto, Bučna vas; pričetek ob 9. uri.

Navedene prodajne predmete si stranke lahko ogledajo vsak dan od 11. do 14. ure, razen sobote.

Podjetje »ELEKTRO« — Celje, poslovna enota Krško

proda

AVTO ZASTAVA — KOMBI 1300

Avto je v voznem stanju. Ogled bo 17. aprila 1972 na sedežu poslovne enote Krško, Cesta 4. julija 32, od 8. do 12. ure.

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA NA DOLENJSKEM

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. VODJA SPLOŠNEGA SEKTORJA
2. KNJIGOVODJA
3. KMETIJSKI TEHNIK

Poleg splošnih veljajo še naslednji pogoji:
pod 1. pravnik ali ekonomist s smislom za organizacijo dela v splošnem sektorju zadruga
pod 2. ekonomska srednja šola
pod 3. kmetijska srednja šola, zaželena je živinorejska smer, in veselje do dela v kooperaciji

Prijave pošljite na naslov: KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA na Dolenjskem, komisija za delovne odnose, 61310 Ribnica, do 30. aprila 1972.

ISKRA

TOVARNA USMERNIŠKIH NAPRAV, NOVO MESTO V ZP ISKRA, KRANJ

OBJAVLJA

naslednja prosta delovna mesta:

1. PLANER PROIZVODNJE
2. VODJA NORMIRSEKE SLUŽBE
3. TAJNICA
4. ADMINISTRATORKA za nedoločen čas
5. ADMINISTRATORKA za določen čas

Od kandidatov zahtevamo strokovno usposobljenost, in sicer:

pod 1. višja ali srednja šola ekonomske, strojne ali elektro smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj na področju planiranja

pod 2. višja strokovna izobrazba elektro ali strojne smeri in 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

pod 3. srednja ekonomska ali 4-letna administrativna šola in tri leta praktičnega dela v administraciji

pod 4. in 5. dvoletna administrativna šola in dve leti praktičnega dela v administraciji

Rok prijave do 26. aprila 1972. Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD.

pridružite se varčevalcem

- zbiramo hranilne vloge in jih obrestujemo od 7,5 do 10 odst.
- vodimo žiro račune in devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- dajemo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo vse druge bančne posle.

Zaupajte nam svoje de

narne zadeve! Opravimo

jih hitro, natančno in zaupno

pod najugodnejšimi pogoji.

Vsak varčevalec, ki ima pri svoji

banki vložnih vsaj 500 din, je nezgodno zavarovan.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s poslovnimi enotami v KRŠKEM, METLIKI, NOVEM MESTU in TREBNJEM

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 14. aprila - Valerij Sobota, 15. aprila - Helena Nedelja, 16. aprila - Boža Ponedeljek, 17. aprila - Rudi Torek, 18. aprila - Konrad Sreda, 19. aprila - Leon Cetrtek, 20. aprila - Neža

KINIO

BREZICE: 14. in 15. 4. italijanski barvni film „Afera na Azurni obali“. 16. in 17. 4. angleško-nemški barvni film „Carovnica iz Vražjega loga“. 18. in 19. 4. španski barvni film „Ulica Tuset“.
CRNOMELJ: 14. 4. italijanski barvni film „Agent 077“. 16. 4. ameriški barvni film „Pižama za dva“. 19. 4. slovenski barvni film „Maškarada“.
KOSTANJEVICA: 16. 4. italijanski barvni film „Drago bom prodal svojo kožo“.

maloglasni

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO POMOČNICO iščem k 3-članski družini. Vanč Dogenik, Ruše, Kolodvorska 44.
IŠCEM ŽENSKO za varstvo dveh otrok, izmenično. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista (797/72).

NUJNO POTREBUJEMO samostojno gospodinjstvo v hiši k 4-članski družini. Nudimo sobo s kopalnico in lepo plačo. Osebnostno ali pisarno se javite na naslov: Mile Sojar, C. Dolomitskega odreda 44, 61000 Ljubljana - Vrhnovo.

V SLUŽBO sprejemamo pošteno dekletko, ki ima veselje delati v gostinstvu. Osebnostno ali pisarno se javite na naslov: Mile Sojar, C. Dolomitskega odreda 44, 61000 Ljubljana - Vrhnovo.

IŠCEM zdravo upokojenko, ki bi bila pripravljena pomagati bolnim vdovi. Nudim sobo in vsa okrožja. Informacije dobite v Mali Bučni vasi 15 pri Bojancu.

TAKOJ ZAPOSIM priučenega ali kvalificiranega avtokeparja ali avtomobilarja, vojaščinista in sposobnega za samostojno delo. Ponudbe pod šifro „Trebneje 83-085“.

ZA SODOBNO opremljeno mizarško delavnico na Gorenjskem iščem pomočnika. Nastop službe takoj ali po dogovoru, samsko stanovanje preskrbljeno. Naslov v uredništvu.

IŠCEM mlajšo moč za pomoč v kuhinji ali gostilni. Nastop takoj. Ostalo po dogovoru. Gostilna Puš, Lavrica 49, 61291 Skofljica.

SLUŽBO DOBI mizarški pomočnik ali VK delavec, pomožni delavec, vajenec ali začetnik za priučenega. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Plača dobra - po dogovoru. Pošiljate Kurnik, Sevnica.

SLUŽBO DOBI elektromehaničar, za previjanje elektromotorjev in transformatorjev. Plača nad 1900 din. Telefon 061-310-119.

STANOVANJA

MIREN, samski moški išče neopremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Pisarne ponudbe pošljite pod šifro „Samski“.

MOSKEMU oddam v najem opremljeno sobo. Plačilo za eno leto vnaprej. Naslov v upravi lista (823/72).

SPREJMEM sestanovalko, pošteno in zanesljivo. Ela Zefran, Gotna vas 19, Novo mesto.

Motorna vozila

PRODAM dobro ohranjeno zastavo 1100 R, letnik oktober 1969. Vprašajte vsak dan od 14. ure dalje na telefon 22-570.

PRODAM FIAT 750, letnik 1969, enosono prikolico in vprežni obračalnik. Naslov v upravi lista (786/72).

NSU MAKSS, letnik 1964, prodam. Franc Klemenčič, Zolja vas 1, Novo mesto.

KUPIM TRAKTOR z osmi, malo rabljen s priključki - plug in freza. Naslov v upravi lista (794/72).

PRODAM TRAKTOR FERGUSON 35 z dvobraznim plugom. Naslov v upravi lista (800/72).

KUPIM SPAČKA fergona, renault 4 ali AMI. Franc Murn, Vel. Brusnice 1.

KRŠKO: 15. 4. premiera slovenskega filma „Poslednja postaja“. Projekciji bodo prisostvovali igralci: Majda Potokar, Polde Bibič, Janez Rohaček, Arnold Tovornik, Tea Glažarjeva, režiser Babič in scenarist Branko Soemen.

METLJKA: Od 14. do 16. 4. francoski barvni film „Hibernatus“. Od 16. do 19. 4. ameriški film „Vdova iz Wagon Gapa“. 19. in 20. 4. francoski barvni film „Primi hudiča za rep!“

MIRNA: 15. in 16. 4. „Živi ali še boljše mrtvi“.

NOVO MESTO: Od 14. do 16. 4. danski barvni film „Rdeči rubin“. Od 16. in 17. 4. filmska vzgoja: „V gori raste zelen bor“. 17. in 18. 4. domači barvni film „V gori raste zelen bor“. 19. in 20. 4. francoski barvni film „Mora za morilca“.

SEVNICA: 15. in 16. 4. nemški barvni film „Navihanci iz prve klopi“. 19. 4. ameriški film „Ataka“.

SENTJERNEJ: 15. in 16. 4. „Stirje v Buri“.

TREBNJE: 15. in 16. 4. ameriški barvni kavbojski film „Plavolasi maščevalci“.

sti z velikim parkirnim prostorom. Ogled vsak dan. Mirko Moravec, Mali Nerajec, Dragatuš.

METLIKA: Ulica bratstva in enotnosti št. 28, prodam stanovanjsko hišo z gostinskimi lokali, vrtom in manjšimi gospodarskimi objekti. Ogled hiše 15. in 16. aprila ves dan.

PRODAM hišo v centru Črnomlja, primerno za obrtnike ali bife. Vse informacije v trafiki.

DRAGI ROJAKI IN OSTALI! Prodajam hišo s šestimi sobami, telefonskim priključkom, garažo, tremi kletmi in 650 kv. metrov zemlja. Hiša je oddaljena 1 km od centra Novega mesta. Ponudbe pošljite na upravo lista pod šifro „420.000 N-din“.

PRODAM HIŠO v središču Novega mesta. Spodnji prostori primerni za obrt. Naslov v upravi lista (835/72).

RAZNO

VDOVEC brez otrok išče zdravo, pridno, pošteno ženo (40 do 50 let). Star sem 55 let, zdrav in nealkoholik. Imam hišo in majhno posestvo. Ponudbe na naslov: Jože Pajtlar, Kremen 18, 68270 Krško (Videm).

NAGRADO 1.000 din dajeva tistemu, ki nama odda sobo in kuhinjo ali večjo sobo v Novem mestu. Po možnosti s kopalnico. Lahko bi pomagala pri delu. Naslov v upravi lista (792/72).

POROČNI PRSTANI! Za lepa in moderna poročna prstana se vam spleča pot v Ljubljano k zlatarju v Gosposki 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZELIM SPOZNATI slovensko dekletko od 19 do 25 let, ki bi želela priti v Avstralijo. Zaželeno je slika s pismom. Moj naslov: S. Stan, Co. Ham. Dre. Box 6, Dampier, W. Australia.

ZAHVALJE

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

MARIJE PIRC (roj. Povše) iz Drganjih sel 35

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v teh težkih dneh pomagali, ter tovarni Novoteks za podarjeni venec in vsem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku za opravljen obred in lepo orisan lik pokojnice.

Zalujoči hčerki: Pepca in Minka z družinama ter drugo sorodstvo

Ob smrti naše ljube žene, mame, stare mame in tete

ANE TOMAZIN iz Vavpce vasi pri Dobriču

se najiskrenejše zahvaljujemo sorodnikom, sovaščanom in vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njen spomin. Posebno se zahvaljujemo darovalcem vencev, IMV Novo mesto, Elektru ZIKI Ljubljana in Lovski družini Dobrič. Lepa hvala gospodu dekamu Mihaelu Zevniku za opravljen pogrebni obred.

Vavpca vas, 10. aprila 1972
Zalujoči: mož Tone, sinova Ivan in Jože z družino, hčerki Ani in Francka z družino

Ob izgubi našega dobrega in skrbnega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZIJA VESELA s Hriba v Loškem potoku

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in ostalim, ki so nam v teh težkih urah stali ob strani, nam pomagali in tešili našo bol, občinski gasilski zvezi in gasilec iz Ribnice, gasilskim društvom iz Sodražice, Bukovce, Zamosteca ter društvom iz Loškega potoka, ZB in DU Loški potok. Zahvaljujemo se domačemu pevskemu zboru, ki ga je spremljal od hiše žalosti do poslednjega doma, posebno pa gospodu župniku Vinku Pibru za pogrebni obred in govor v cerkvi, poveljniku obč. gas. zveze Antonu Šobarju za posodilni govor, pevovodji Jožetu Modcu za zadnje slovo od sodelavca v pevskem zboru ter Francetu Benčini za zadnje poslovinne besede. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti in zasuli njegov grob z vencmi in cvetjem.

Zalujoči: žena Antonija, sin Alojz z družino, hčerke Minka, Maika, Ivana in Karla z družinama, hčerka Tončka, sestre Antonija, Neža, Karla in Marija ter drugo sorodstvo

Vsem, ki so ob nenadni smrti naše ljube in nepozabne mame, stare mame in tete

MARIJE PEKOLJ iz Artmanje vasi 6

počastili njen spomin, jo spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence, cvetje ter še mnogo drugih lepih darov, izrekli sožalje, iskrena hvala. Zahvaljujemo se vsem vaščanom, kolektivni kavarne Glavni trg, kolektivu Kolodvorske restavracije Novo mesto, kolektivu hotela „Pugled“, podjetju ITAS ter obema sindikalnima podjetnima. Lepa hvala tudi gospodu dekamu.

Zalujoči: sin Jože, hčerke Pepca in Mici, Ani, Lojzka, Francka in sin Lojze z družinama ter drugo sorodstvo

Ob nenadni izgubi naše ljubljene žene, mame in stare mame

ANE ŠINKOVEC z Rateža 4

se iskreno zahvaljujemo Janezu Vovku za človekoljubno pomoč, enako vsem sosedom, vaščanom, prijateljem in znancom, vsem, ki so v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč, ji darovali vence in cvetje, jo spremljali na zadnji poti ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo gospodu župniku za pogrebni obred, kot tudi pevcem za petje ob odprtem grobu. Prav tako se zahvaljujemo kolektivu kuhinje novomeške bolnice in podjetju „AVTO“ Kočevje za podarjene vence.

Zalujoči: mož Franc, otroci Franci in Ani z družinama, Tončka ter drugo sorodstvo

Ob bridki izgubi našega ljube moža in nepozabnega očka

ANTONA SAŠKA

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom in sorodnikom. Posebno se zahvaljujem del. kolektivu Laboda in predsedniku delavskega sveta tov. Potrčevi za organizirano denarno pomoč, tov. direktorju Petanu za pretresljiv govor ob odprtem grobu, č. duhovščini za spremstvo, vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti, ter vsem darovalcem cvetja. Se enkrat prisrčna hvala.

Neutolajžljiva žena Barica s hčerko Barico

Zahvaljujemo se kolektivoma Lisce in Jutrjanke za prijazen sprejem 22. marca 1972. - Učenci 5. razreda Posebne osnovne šole Novo mesto in tovarišica razredničarka.

ČESTITKE

Ljubi ženi in mami Tončki Zagorc iz Dobrave pri Ko stanjevičji želijo za minuli 50. rojstni dan še veliko zdravih let mož Franc, hčerki Ivanka s Tonetom in Slavica z Janezom, Andrejka, Matejka in Miran pa ji pošiljajo 1000 poljubčkov.

Dragemu možu in atu Francu Murnu iz Podgora iskreno čestitajo za 53-letnico in mu želijo še mnogo zdravih in srečnih let v krogu svoje družine - žena Slavka, sin Franci, hčerke Slavi s Karlom, Marija in Danica, ata in sestre.

Vinku Vidrihu čestitajo za rojstni dan in uspešno opravljeno diplomu - žena Jerca s hčerko Tjaško, oče, mama in sestra z družino.

PREKLICI

Jožefa Progar in Jožica Ribič, Dol. Kamence 28, prepovedujeta pašo kokoši po najinih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Antonija Šibija, Prešna loka 3, Sevnica, prepovedujem pašo kokoši in delanje kakršnekoli druge škode. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Preključem in obzhaljujem žaljive besede, ki sem jih govoril 2. marca 1972 v gostilni Francke Dejak (gostilna Šerif) v Dolenjih Lazih proti Jožetu Kalčiču iz Dolenjih Lazov. Zahvaljujem se mu, ker je odstopil od tožbe. Janez Cvar, Breg 12 pri Ribnici.

Čilka Pipan, Gaberje 76, Brusnice, prepovedujem pašo, hojo in vožnjo ter delanje kakršnekoli škode po mojih parcelah. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Franc Sušteršič, Smolenja vas, in Anton Šiško, Mali Slatnik, preključeva vsako vožnjo po najinih travnikih pod vasio v Smolenji vasi. Kdor

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Ana Pene in Marija Blazič, gospodinja z Velikega Slatnika; Vinko Rožič, član Belta, Crnomelj; Anton Golob, kmet z Velikega Slatnika; Ana Brulc, delavka iz Hrušice.

tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala.

Franc Pucej, Grmovlje 18, Skočan prepovedujem pašo kokoši in delanje kakršnekoli škode po mojem vrtu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Prepovedujem hojo in vsakršno delanje škode v vinogradu Ivanke Ulčakar v Stari gori. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala. Ludvik Mugerdi, Semič 44.

Alojz Kulovec, Jožefa Kobe in Alojz Zadnik iz Uršnih sel, preključujemo vožnjo, hojo in pašo kokoši po parcelah pod železniško postajo Uršna sela. Kdor tega ne bo upošteval, ga bomo sodno preganjali.

OBVESTILA

BULDOŽERSKE USLUGE - za izkope novih in širjenje starih cest, izkope novih stavb in druga buldožerska dela. Pišite na naslov v upravo lista (825/72). Za prevoz stroja poskrbe naročniki!

CENJENE STRANKE obveščam, da montiram hitro, solidno in poceni vse vrste centralnih kurjav. Jože Papež, Inštalacija centralne kurjave, Mestne njive 14, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOŠČILCE in za sesalce za prah obnovi ščetarstvo Armič, Ljubljana, Tržaška 52. - Izdelujem tudi ščetke za čiščenje radiatorov - nov izdelek, ki temeljito očisti rebra radiatorja vsega prahu, ki zadržuje oddajo toplote.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Miroslava Stojanovič iz Ljubljane - Saša, Ana Marc s Podturna - Heleno, Ana Crnič iz Metlike - Vesno, Alojzija Novak iz Viseja - Andrejo, Marija Bojanc iz Uršnih sel - Natašo, Ljubica Vidic iz Crmošnjic - Marjano, Marjeta Planinc iz Krškega - Aleša, Marija Hudorovac iz Lokev - Marjana, Danica Kumelj iz Straže - Suzano, Ana Žugič iz Dobov - Alenka, Angela Kozinc iz Dolnjega Pijavškega - Bernardko, Alojzija Trstnjak iz Metlike - Bojana, Jožefa Nekoksa iz Rovšč - Edvarda, Gabrijela Darovec iz Smele - Aleša, Ana Osolin iz Muhabera - Mojco, Marija Žonta iz Kostanjevice - deklico, Cveta Miklič iz Sadinje vasi -

Gozdno gospodarstvo Novo mesto

obvešča graditelje, da je s 3./4. 1972 odprlo

PEŠKOKOP V SOTESKI

Peškokop je oddaljen 15 km od Novega mesta in obratuje vsak dan od 6. do 18. ure. Pešek je sejan, odlične kvalitete in primeren za pripravo vseh vrst mlat. Cena naloženega peska na vozilo je 83 din za m³ s prometnim davkom. Priporočamo set!

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Jože Jekle, Franc Lapajne, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živic.

UREJLJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Baber, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primec, Jože Spilchal, Jožica Tepepy, Ivan Zoran in Alfred Zelenik. - Tehnični urednik: Marjan Moškoc.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 1 dinar - Letna naročnina 49 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej - Za izmenostvo 100 dinarjev ali 6 ameriških dolarjev oziroma 20 DM (ali ustreznega druga valuta v vrednosti 6 ZDA dolarjev) - Devizni račun: 521-626-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu (45 mm ozir. 10 cifer) 33 din. 1 cm na določeni strani 45 din. 1 cm na prvi, srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 10 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971. - Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOCI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 - **NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:** 69001 Novo mesto, Glavni trg 3 - Poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.

deklico, Zvonka Stipanovič iz Metlike - dečka in Jožefa Golob iz Stranske vasi - 2 dečka. - Čestitam!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jelena Biuk iz Bregane - Moniko; Stefica Rizovič iz Slanega dola - Dubravko; Antonija Jankovič iz Viher - dečka; Nevenka Milakovič iz Glušnje - deklico; Ivka Grečič iz Gregurič brega - dečka; Magda Radovič iz Brežice - Jasmino; Kata Todorovič iz Brezice - Tatjano; Mažija Jandrečič iz Samobora - Andrejo; Branka Bukovinski iz Prilep - deklico; Marica Rems iz Hrastine - deklico; Marija Strgar iz Bojsna - deklico; Angela Ferenčak iz Brezine - dečka. - Čestitam!

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Avgust Kraupner, upokojenec iz Zagaja, star 78 let; Fani Zobarčič, šivilja iz Kostanjevice, stara 38 let; Antonija Oštr, gospodinja iz Hrastka, stara 71 let.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Urbanec se je opeknel po vratu, prsih in levi roki z vrelo juho; Željko Bošnjak si je pri igri poškodoval desno roko; Eva Horvat je padla po stopnicah in si poškodovala desno nogo; Franciška Kodrič je padla na dvorišču in si poškodovala desno koleno; Bogomir Pavlovič je padel s kolesom in si zlomil desno roko; Janez Lipar se je s petrolejem opeknel po desni roki.

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 13. APRILA: 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki - 16.15 do 17.00 Nove plošče RTB, Aktualnosti tedna, Obvestila in reklame - 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 15. APRILA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glasbo - 16.30 do 16.40 Sobotno kramljanje - 16.41 do 17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam ter melodij za vas - 17.00 do 17.10 Vlado Čurič: Uporaba sodobnih pripomočkov v razredu - 17.10 do 17.30 Za naše najmlajše - Pogubljeni in rešene duše ter skladišča iz naše glasbene šole - 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na val 192 m.

NEDELJA, 16. APRILA: 10.30 Domače zanimivosti - Kakšna politika, kakšne pristojnosti in odgovornost? - Za naše kmetovalce: Martin Gramc: Možni stroji, njihova uporaba in vzdrževanje - Ob koncu kulturne sezone v brežiški in krški občini - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00 do 15.00 Občani Čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 18. APRILA: 16.00 do 16.51 Napoved programa in srečanja z ansambлом Veseli hmeljarji - 16.15 do 17.15 Poročila - Novo v knjižnici - Jugoton vam predstavlja - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Obvestila, reklame in pregled filmov - 17.15 do 17.30 Tedenski športni komentar - 17.30 do 18.00 Mladinska oddaja.

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.30
 22.00, Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.
PETEK, 14. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.05 Radijska šola za našo stopnjo - Nova matematika - II. del, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - Vet. Jože Jurca: Vnetja v mena pri kravah, 12.40 Z domačimi ansambli in godci, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Napotki za turiste, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Clovek in zdravje, 18.15 „Signali“, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Henčka Burkata, 20.00 Naj narodi pojo... 20.30 „Top-pops 13“, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.
SOBOTA, 15. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.35 S Pihalnim orkestrom RTV Ljubljana, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Slavko Gliha: Pridelovanje in poraba koruze, 12.40 „Po domače“, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Gremo v kino, 18.15 Iz operetnega sveta, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Borisa Franka, 20.00 Spoznavajmo svet in domovino, 22.15 Oddaja za naše izseljence.
NEDELJA, 16. APRILA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Marjan Marinč:

„Sanjski skrat“, 9.05 Srečanja v studiu 14, 10.05 Se pomnite, tovariši... Peter Zlatnar: Na ljubljanski železnici, 10.25 Pesmi borbe in dela, 11.00 do 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 13.30 Nedeljska reportaža, 14.30 Humoreska tega tedna - W. Hildesheimer: Blis in konec, 15.05 Iz opernega sveta, 16.00 do 18.00 Nedeljsko športno popoldne, 18.00 Radijska igra - Kalidasa: „Sakuntala“, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 „V nedeljo zvečer“, 22.20 Godala za lahko noč.
PONEDELJEK, 17. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.20 Pet minut za novo pesmico, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Raoul Jencič: Strojne oziroma proizvodne skupnosti kmetov, 12.40 Pihalni orkestri na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Med zbori Josipa Slavenskega, 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne, 18.15 Godala v ritmu, 18.35 Interna 469, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Toneta Kmetca, 20.00 Dirigent Milivoj Šurbek vam predstavlja posnetek Verdijeve opere „Falstaff“, 22.15 Za ljubitelje jazza.
TOREK, 18. APRILA: 8.10 Operna matineja, 9.35 Slovenske narodne bodo izvajali: ansambel Tončke Maroltove s pevci ter moški pevski zbor bratov Milavec iz Brežic, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz

tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Elza Leskovec: Pridelovanje paradiznika, paprike in kumar, 12.40 Z domačimi ansambli in godci, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z ansambлом Mojmirja Sepeta, 14.40 „Na poti s kitaro“, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Popoldanski simfonični koncert, 18.15 V terek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 „Halo, javite se Podravki!“ 20.00 Prodajalna melodij, 22.15 Tržaški skladatelj Giulio Viozzi v svojih delih.
SREDA, 19. APRILA: 8.10 Glasbena matineja, 9.25 Igrajo mali ansambli, 10.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tone Zafošnik: Herbicidi v vinogradih, 12.40 Od vasi do vasi z domačimi vižami, 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 17.10 Jezikovni pogovori, 18.15 Slovenske popevke, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice, 20.00 Koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, 22.15 S festivalov jazza.
ČETRTEK, 20. APRILA: 8.10 Operna matineja, 9.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov, 1.20 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franjo Jurhar: Skrb za gozdni red z vidika varstva gozdov, 12.40 Igrajo pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pesem iz mladih grl, 14.40 „Enajsta šola“, 15.30 Glasbeni intermezzo, 16.00 „Vrtljak“, 18.15 Orgle v ritmu, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov, 21.40 Glasbeni nokturno.

postrežba

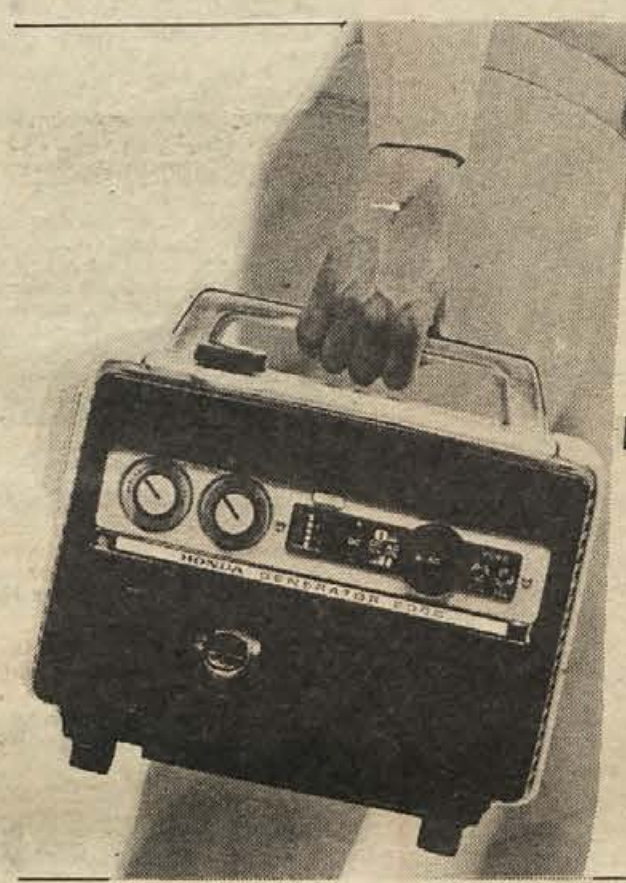
ODSLEJ NON-STOP

od 7. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 14. ure

V prodajalni vam nudimo izbiro konfekcije, metražnega blaga, gospodinjskih pripomočkov in strojev, pohištvo, steklo, porcelan in drugo blago.

Za obisk se priporoča kolektiv trgovskega podjetja

KRKA, BREŽICE

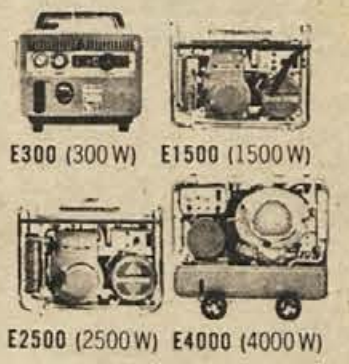

S prenosnim električnim agregatom HONDA (Japonska) je električna energija ob vsakem času in kjerkoli na razpolago z močjo 300, 800, 1500, 2500 ali 4000 W/220 V, 50 Hz. Pogon bencinski, upravljanje enostavno!

Oglejte si agregate in zahtevajte informacije v prodajalnah

ELEKTROTEHNE

v Sevnici, Krškem ali Novem mestu

E300 (300 W) E1500 (1500 W)
 E2500 (2500 W) E4000 (4000 W)

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 16. APRILA
 8.50 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.45 Po domače z ansambлом Dorka Škoberna in pevcom Junjem Rejo (Lj) - 10.12 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.55 Mozaik (Lj) - 11.00 Otroška matineja: Don Kihot, Čami svet živali (Lj) - 11.45 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 12.35 TV kaži-pot (do 12.55) (Lj) - Nedeljsko popoldne - 16.30 Košarka Radnički: Lokomotiva - prenos (Bg) - 18.00 Sedem rimskih gričev (Arrivederci Roma) - ital. film (Lj) - vmes približ. ob 18.40 Prenos starta vesoljske ladje Apollo-16 (EVR) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Vlačani Luga - serijska oddaja (Bg) - 21.20 Zabavno glasbena oddaja (Zg) - 21.35 Sportni pregled (JRT) - 22.05 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 17. APRILA
 9.05 Odrta univerza (Bg) - 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Nemščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Angleščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.55 D. Kladnik: Ciribu - nadaljevanje in konec (Lj) - 18.15 Obzor-nik (Lj) - 18.30 V avtobusu - serijski barvni film (Lj) - 18.55 Mozaik (Lj) - 19.00 Maksimeter (Bg) - 19.45 Kratek film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 V ogledalu časa: P. Adler: Heydrich v Pragi - TV drama (Lj) - 22.05 Hokej ČSSR : Švedska - posn. s svetovnega prvenstva - oddaja v barvah (Lj) - 23.05 Poročila (Lj)

TOREK, 18. APRILA
 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.40 Ruščina (Zg) - 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Ruščina - ponovitev (Zg) - 15.55 TV vrtec (Zg) - 16.10 Angleščina (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 F. Bevk: Pesterna - IV. del (Lj) - 18.05 Risanka (Lj) - 18.20 Obzor-nik (Lj) - 18.35 Naši zbori: APZ „Tone Tomšič“ (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Planinci in vse-slovenska obramba (Lj) - 19.30 Ali se nekakša izplača? (Marketing) - II. del (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Vozijo ponoči - ameriški film (Lj) - ... Evropsko prvenstvo v namiznem tenisu - posnetek iz Rotterdama (Lj) - ... Poročila (Lj)

SREDA, 19. APRILA
 8.20 TV v šoli (Zg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.50 Don Kihot - serijski film (Lj) - 18.15 Obzor-nik (Lj) - 18.30 Po domače z ansambлом Vilija Petriča (Lj) - 19.00 Mozaik (Lj) - 19.05 Naš ekran (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 RTV konferenca (Lj) - 21.35 Rezerviran čas (Lj) - ... Poročila (Lj)

ČETRTEK, 20. APRILA
 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Nemščina (Zg) - 10.45 Angleščina (Zg)

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 16. APRILA: 10.30 Reklame in oglasi - Po domače - Kmetijska oddaja - Ne pozabimo svojih vzornikov (Matej Bor - partizanski pesnik, dramatik, pripovednik) - Za vsakogar nekaj - Tribuna poslušalcev - 12.30 I. del oddaje (čestitke in pozdravi naših poslušalcev) - Občinske novice in lokalna poročila - II. del oddaje „Čestitke in pozdravi naših poslušalcev“ - 13.30 - Zaključek oddaje.
SREDA, 19. APRILA: 16.00 Občinske novice in lokalna poročila - Reklame in oglasi - Po domače - Gospodinski nasveti - Disko klub brez imena - Mladinska oddaja (mladinci pripravljajo pohod „PO POTEH KOZJANSKEGA ODPE-DA“) - 20 minut za, pop glasbo - 18.00 Zaključek oddaje.

PETEK, 21. APRILA
 9.30 TV v šoli (Zg) - 11.00 Angleščina (Bg) - 14.40 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.10 Osnove splošne izobrazbe (Bg) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 17.45 Od tropskega pasu do snega - otroš. oddaja (Lj) - 18.15 Obzor-nik (Lj) - 18.30 Rezerviran čas (Lj) - 18.45 Gospodinski pripomočki: Etažno ogrevanje (Lj) - 18.55 Ekonomsko izrazoslovje: Delitev po delu (Lj) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 Kviz 72 - prenos (Zg) - približ. 21.40 Polet vesoljske ladje Apollo 16 - I. sprehod po Luni (EVR) - 22.40 Poročila (Lj)

SOBOTA, 22. APRILA
 9.35 TV v šoli (do 11.00) (Zg) - ... Polet vesoljske ladje Apollo 16 - II. sprehod po Luni - Sportno popoldne: - 13.30 Rotterdam: Evropsko prvenstvo - v namiznem tenisu - prenos - 14.55 Praga: Svetovno prvenstvo - srečanje SZ : Švedska, barvni prenos (EVR-LJ) - 17.00 Rotterdam: Evropsko prvenstvo v namiznem tenisu - prenos (EVR-LJ) - 17.35 Po domače pod Poncami (Lj) - 18.05 Obzor-nik (Lj) - 18.20 Štirje tankisti in pes - serijski film (Lj) - 19.15 Humori-stična oddaja (Bg) - 19.45 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 TV križanka - 21.35 Tekmeča - serijski barvni film (Lj) - 22.25 TV kaži-pot (Lj) - 22.45 Poročila (Lj) - 22.50 HOKEJ ČSSR : Finska - posnetek iz Prage (Lj)

POSTANITE PADALCI!

LETALSKA ŠOLA NOVO MESTO PRIREJA TEČAJ ZA PADALCE ZAČETNIKE.

Prijavite se na novomeškem letališču (Prečna 46, telefon 21-107) vsak dan od 10. do 13. ure!

PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

Brez besed

Sreča v nesreči

Vlomilec je pobral le cigarete, denarja ne!

Hudo je moralo stisniti pri srcu Jožeta Gabrjela, ko se je 5. aprila okrog 17. ure vnil v svojo hišo na Pristavi pri Trebnjem. Od zjutraj pa do njegove vrnitve je namreč neznan lopov odtrgal obešanko z vrat in vdrl v hišo. Prebrskal je dobesedno vse, ker je bilo vse razmetano. Vlomil je tudi v zaklenjeno sobo. Očitno je iskal denar - a ga ni našel. Tat se je zato moral ob koncu svoje preiskave v tuji hiši zadovoljiti z dvema zavitkoma cigaret Drava. Jože Gabrjel je po prvem preplahu potem v stanovanju našel ček za 260 ameriških dolarjev in 6.300 dinarjev gotovine. Kljub silovitemu neredu, ki ga je tat pustil za sabo, ni bil tako zvit, da bi prišel do denarja. Zdaj si z Drava cigaretami lahko nakopije raka, če pa bi izvedel, koliko denarja je pustil v razmetanem stanovanju, bi ga morebiti celo zadela kap. Ob vsem tem pa se mora bati miličnikov, ki ga iščejo!

AVTO V DREVO

V ponedeljek okrog 17. ure je Jože Klobučar iz Bršlina vozil osebni avto s karteljskega priključka proti Bučni vasi. Po nekaj 100 metrih je avto začelo zanašati, da je zdrsnil s ceste in trčil v drevo. Potem je vozilo odbilo še več kot 15 metrov. Poškodovano voznikovo ženo Majijo so morali odpeljati v bolnišnico v Novo mesto.

MOPEDIST IN PEŠEC NA TLEH

Ivica Buncič iz Bosiljevske varoši pri Dugi Resi, začasno stanujoč v Crnomlju, je 5. aprila okrog 22. ure šel peš od Crnomlja proti Vranovičem. Za njim se je z mopedom pripeljal Alojz Križan iz Moverne vasi. Med prehitevanjem je zadell pešca in ga zbil v jarek ob cesti. Bunciča so s hudimi poškodbami odpeljali v novomeško bolnišnico, mopedist pa se je na srečo le laže poškodoval.

PIJANI NADLEŽNEŽ

Mličniki iz Dolenjskih Toplic so v ponedeljek pridržali do iztreznitve Albina Erbido iz Plešivice. Erbida se je opil, potem pa je razvezani ženi in otrokom grozil, da jih bo pobil, in rogovil okrog hiše. Zagovarjati se bo moral pred sodnikom za prekrške.

Srebrni jubilej vojaka

V soboto bodo v Karlovcu praznovali 25-letnico, odkar je končala šolanje prva skupina gojencev inženerijske vojne šole

Bilo mu je šestnajst pomladi; vojna vihra je nasilno pretrgala njegovo brezskrbno mladost. Čez noč je postal mož, čeprav je bil še otrok. Usoda ga je potegnila v neusmiljeni mlin. Rano je okusil vse krutosti življenja, ki ga je narekovala tuja roka. Jože Moretti se je iz mladoletnega partizana razvil v polkovnika JLA. Življenjska pot Dolenjca je tesno združena tudi z razvojem strokovnega šolstva v JLA, kajti

tali potovali v Beograd. Leteli so ponoči, letala so bila ameriška, piloti ruski, mehaniki naši; to so bila naša prva transportna letala. Med dolgo potjo po osvobojenem in neosvobojenem ozemlju so fantje marsikaj doživeli; imeli so jih že za izgubljene, saj je bil stik z glavnim štabom pretrgan.

Po enem letu študija se je Jože vrnil v Karlovac in tu 1947 končal vojaško akademijo, kot tudi njegovih 265 sošolcev, od katerih jih je v aktivni službi JLA danes samo nekaj več kot 100. Ker so bili vsi gojenci udeleženci NOB, jim je tudi to narekovalo svojevrstno pot v JLA. Štirje izmed teh prvih gojencev imajo danes čin polkovnika; med njimi je tudi Jože Moretti.

Skoraj dve desetletji prva naša Jože svoje bogate izkušnje iz vojaških veščin na mlajše kadre, ki pridejo na šolanje v Karlovac. Veliko jih je, ki so se učili ob njem, spoznavali lastnosti dobrega vzgojitelja, svetovalca in prijatelja. Nemalo je takih, ki so na Jožeta gledali še s posebnim spoštovanjem, saj je eden tistih pionirjev, ki so poleg vojaškega izpopolnjevanja vedno našli tudi čas, da so pomagali v najhujših letih povojne izgradnje. Težko bi našli vse tiste mostove, ceste in poti, ki so jih gradile roke inženirjev, ki jih je dala karlovska šola.

Niso gradili samo objekte, gradili so tudi sebe, saj v tej prvi skupini nihče ni spraševal za narodnost. Fante, prekaljene v borbi, je družila najpristnejša vez, ki ji pravimo tovarištvu, in vera v nekaj lepega, kar se mora priti...

S. DOKL

Jože je eden prvih, ki je še med vojno vihro zapustil borbene položaje in se prebija do vojaške šole v Beogradu. Po končanem študiju je ostal zvest vzgojiteljskemu poklicu, saj že dve desetletji vzgaja mlade kadre v naši armadi.

Bilo je na položaju januarja 1945 nad Žužemberkom. Jože je bil sekretar SKOJ 15. brigade, ko je telefonski poziv naročil, da se mora s tovariši javiti v osvobojeni Metliki. Od tam naj bi potovali preko Madžarske peš v Beograd. Njihova odisejaja je trajala več mesecev, brez zastojev je šlo vse do Daruvarja, tam pa se je zataknilo. Kasneje so celo z le-

Cigani ostali brez pečenke

Odpejali so 130 kg smrdečega mesa z mrhovišča pri Kočevju, vendar so ga morali vrniti

Novomeški Cigani so se 3. aprila pripeljali na Kočevsko po meso. Okoli 130 kg mesa so ukradli z mrhovišča pri Cvišerjih. Kočevski miličniki so Cigane „zavohali“ pri Smuki. Okoli ciganskega voza je smrdelo bolj kot za tropom

Prvi preleti

V soboto so jadralski piloti novomeškega Aerokluba prvič v letošnjem letu dosegli večje razdalje v disciplini prostih preletov. Pilot Anton Gorenc z Mirne je preletel na maršruti Novo mesto - Celje - Maribor - Celje - Mokronog 163 km brez vmesnega pristanka, Mirko Župančič pa Novo mesto - Celje - Maribor - Ptuj 118 km.

Za retrospektivo

V Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki bo to poletje velika retrospektivna razstava del slovenskega mojstra in dolenjskega rojaka Franca Goršeta. Ob tej priložnosti bo izšel obsežnejši katalog, v katerem bi radi objavili popolne podatke o avtorjevem delu. Dolenjski kulturni festival v Kostanjevici prosi lastnike Goršetovih del, da jim sporoče te podatke: naslov dela, material (les, bron, mavec, kamen itd.), leto nastanka ter velikost dela (vsaj višino in širino dela v centimetrih). Vse, ki bi kaj vedeli o Goršetovih delih, prosijo, naj o tem obvestijo znanice in prijatelje.

Na Poljskem so ta teden sprejeli sklep, da bodo poslej izumrlo omejili število osebnih avtomobilov, ki jih lahko kupijo. Glavna podjetja in ustanove se je ta razvada kot običajno razpasla... konec

6. aprila so 330 učencem črnomaljske osnovne šole slovesno podelili bralne značke Otona Župančiča. Na fotografiji: slovenski pisatelj Ivan Potrč in pisateljica Branka Jurca, gosta na slovesnosti, ter Vera Jukič, pomočnica ravnateljice šole med kulturnim programom, ki so ga pripravili učenci. (Foto: R. Bačer)

»KRALJEVSKI LOV« NA KRKI NE BO IZUMRL

Z zobmi v boj za sulčjo samico

Na znanih drstiščih sulcev v Krki, se je letos drstilo veliko teh plemenitih rib - žal so ribiči ujeli samo šest samic - Sulcev v Krki še ne bo konec, drst je pokazala skrivnosti Krkinih tolmunov

Ce je spomladi voda v Krki ugodna, gre na reko posebna ekipa za odlavljanje sulcev; prišel je namreč čas smukanja, ali kot pravijo ribiči, obdobje ženitovanja. Čeprav je to nenaraven poseg v prirodna dogajanja, je tudi tukaj novi čas prinesel svoje. Ikre najbolj plemenite ribe - sulca je težko dobiti, ravno tako živi sulčji zarod, zato je treba odšteti za nakup lepe denarce. Novomeški ribiški delavci imajo vedno srečno roko, letos jim je tudi uspelo namuskati 30.000 iker.

S članom za odlov sulcev, znanim ribogojcem Jožetom Blatnikom, pa je tekel takle razgovor:

„Letošnje vodno stanje Krke je bilo ugodno za odlov sulcev na znanih drstiščih v Straži, Soteski in v Kotih pri Dvoru. Večkrat smo poskušali, v mrežah pa nam je ostalo samo šest samic. Dosti več smo ujeli samcev, vendar si s temi nismo mogli pomagati. Samci so zalezovali svoje izvoljenke, niso bili redki primeri, da se je okrog ene samice vrtele tudi po pet sulcev. Zato smo bili tudi priče nenavadnih bojev, ko je šlo za to, kdo bo prvi. Pri Soteski sem opazoval velikega sulca, ki je nekoliko manjšega vsiljivca popadel za vrat, zaplesala sta po plitvinah, da je voda kar vrela. Po zmagi se je vrnil spet k svoji izvoljenki, ki je mirno pričakovala izid dvoboja. Potrpežljivo je ležal poleg samice in budno pazil, da se spet ne bi pojavil kakšen nepridiprav.“

Sulce smo odlavljali podnevi, veliko se jih je pa zdrstilo ponoči; ko smo prišli zjutraj na drstišča, so ostale samo velike bele lise na vodnem dnu - sulčja gnezda. V teh dneh sem videl bizu 40 sulcev; noben den verjetno ni tehtal manj kot deset kilogramov. Največjega samca smo ujeli v Kotih, tehtal pa je blizu 20 kilogramov.

Pri tem prijetnem in dokaj napornem delu ob Krki sem se prepričal, da je naša reka polna te plemenite

ribe. Vedeti moramo, da vseh sulcev, ki so prišli na drst, nismo videli,

S. DOKL

ZA TRI TELIČKE BO ZMANJKALO MLEKA

Trojčki v Mihelinovem hlevu

Redek dogodek presenetil vaščane Nove vasi

Kot blisk se je v soboto, 8. aprila, po Novi vasi na Bizeljskem razširila novica o veselim presenečenju pri Mihelinovih. Krava je povrgla trojček! Dva sta prišla na svet brez vsake pomoči, pri tretjem pa je gospodinja Danica poklicala Andreja Grmovška, ki se bolje od nje spozna na te stvari. Seveda ni pričakovala, da bo še kateri prikukal na svet. Iz malega hleva so hitro umaknili dve kravi, da ni bilo prehude stiske. Sosedje so poskrbeli za oba telička, ki sta vsa neboljena lovila sapo na mokrih tleh. Hitro so poslali še po veterinarja Ivana Šekoranja na Bizeljsko, medtem ko se je porajalo tretje tele. „No, zdaj nam bo pa krava poginila!“ je med jokom hipala gospodinja Danica Mihelinova. Navdse se ji je smilila krava in le malo upanja je imela, da bo preživela trojni porod.

Veterinar Ivan Šekoranja je v svoji praksi drugič doživel porod trojčkov. Prvič je bilo to v zimi 1953/54 pri Perovih v Dramlji. Slabotna kra-

va ni prenesla porodnega napora in je poginila. Veterinar se spominja, da je bilo sredi mrzle februarske noči. Petrolejka je le za silo osvetljevala hlev. Vsem trem teličkom je pomagal na svet, in ko je nato še četrtič pregledal kravo, je stara gospodinja proseče rekla: „Gospod doktor, saj so dosti trije, naj ostane še kaj mleka za nas!“

J. TEPPEY

Požar je zajel kar 20 ha

Ogenj preskočil varnostni pas in načel gozd - Gozsilci in domačini so ga ukrotili

Okoli 20 ha negozdnih površin je zajel požar, ki ga je 4. aprila okoli 13.30 zanel pri Koblarjih pri Kočevju iskra iz železniške lokomotive. Dan je bil sončen, trava in grmojve suho, pihal pa je še močan veter

prav proti bližnjemu gozdu. Zaradi vetra je ogenj preskočil tudi preko dobro vzdrževan varnostni pas in ogledal med progo in gozdom. Vzdržuje ga Združeno KGP. Gozdarji iz Kočevja in Stare cerkve, domačini iz Koblarjev in delavci Združene KGP so požar razmeroma hitro pogasili, tako da gozdu ni nastala posebna škoda.

Požari ob kočevski progi so pogosti, vendar na srečo običajno ne zahajajo in zajemajo le negozdne površine. Vendar požarov ne bi bilo, če bi lokomotive vsaj v suhih, sončnih in vetrovnih dneh imele na dimnikovih iskrolovce.

J. PRIMC

23 ton papirja v Jarku

V ponedeljek, ob 22. uri se je na cesti Krško - Brežice prevrnil v jark pod železnico tovornjak s 23 tonami lico. Na njem je bilo naloženih 23 ton časopisnega papirja iz celokupnega Tovornjaka je vozil Mihael Lapušič. Črna pri Brežicah in je bil namenjen v Beograd. Voznik je izjavil, da se je v Spodnji Libni umaknil v bankino pri srečanju z osebnim avtomobilom. Soferju in sopotniku se ni pripetilo nič, škoda pa cenijo na okoli 30.000 din.

J. T.

IZBERIMO NAJBOLJŠE

„Tovariši, ko danes razpravljamo o kandidatih za nove odbornike in poslance, pazimo, da ne bomo zagrešili starih napak. Predlagajmo ljudi, za katere vemo, da bodo sposobni in voljni delati. Poiščimo pa med predlogi tudi tovarišice, ker so v proizvodnji naše občine zastopane z več kot polovico.“

Ko sta Francelj in Miha tole poslušala na sestanku, sta se le spogledala in takoj vedela, da mislita enako. Tole sta slišala že več kot stokrat v povojnih letih, kar hodita na sestanke.

Oglasil se je Mato. Človek, ki je povsod zraven, pa naj gre za volitve, za sportni sprevod, za množično zbiranje ali za organizacijo

zdravstvenega predavanja. Na listku je imel zapisanih nekaj imen. Prebral jih je kot predloge za nove kandidate:

„Predlagam Jožeta Čvrstega, o katerega zaslugah menda ni treba govoriti, ker ga vsi poznamo. Zdaj že štiri leta ni bil odbornik, zato to funkcijo lahko prevzame. Nadalje predlagam direktorja Pepeta Lisjaka, ki je majhno delavnico pripeljal do velikega podjetja. On bi bil lahko tudi poslanec. Naš človek, domač.“

Francelj se je spet obrnil k Mihi in spet sta mislila enako. Pepe Lisjak je več pijan kot trezen, in če se mu je slučajno posrečilo podjetje povečati, je to bolj za-

sluga okoliščin kot njegovega mozga. Tudi kot človek ni na dobrem glasu, saj je njegova žena večkrat polna modric. A bila sta tiho.

Mato je dalje našteval spisek, med drugimi pa omenil tudi Ireno Pečjak, za katero je pristavil: „Ta naj zastopa mlado generacijo, obenem ženske, da ne bodo venomer kokodakale, kako so v funkcijah prikrajšane. Če predlagamo njo, ubijemo dve muhi na en mah. O Ireni res ne vem drugega, kot da ima šole in da jo imajo v podjetju radi, ker je vestna pri delu.“

Ker je trajal sestanek že dobre tri ure in je bilo ljudstvo pri zadnji točki že pošteno zdelano, se nikomur ni

ljubilo ugovarjati ali dajati spreminjalnih predlogov. Vsi so bili za predlagane kandidate.

Ko pa sta šla Francelj in Miha skupaj domov, sta spotoma hotela poplakniti suha grla pri „Črnem mačku“. Tam sta modrovala:

„Čvrsti bo prvi na listi, zato bo izvoljen kot pribito. Lisjak tudi, ker ima zveze. Pečjakovi pa gotovo ne bo uspelo, čeprav je edina, ki ji res ni mogoče nič očitati. Poznam jo. Prvič je ženska, ki se ni imela večjih funkcij, drugič ima med svojim spolom malo možnosti za uspeh. Babe že iz zavisti ne bodo zanj.“

Stavila sta za dva litra grajske črnine, da bo tako. KATARINA ŠPIK

NEDELJO ODPRTO

MARKET na Kristnovi cesti
MARKET na Cesti-Karlovci
DELIKATESA na Glavnem trgu

DOLENJKA